

SUOMALAINEN METALLIMUSIIKKI OPPIMISMOTIVAATION LUOJANA SUOMEN
KIELEN OPPIMISESSA

Pro gradu
Andrea Balogh

Jyväskylän yliopisto
Kielten laitos
Suomen kieli
Joulukuu 2012

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta ó Faculty Humanistinen tiedekunta	Laitos ó Department Kielten laitos
Tekijä ó Author Andrea Balogh	
Työn nimi ó Title SUOMALAINEN METALLIMUSIIKKI OPPIMISMOTIVAATION LUOJANA SUOMEN KIELEN OPPIMISESSA	
Oppiaine ó Subject Suomen kieli ja kulttuuri	Työn laji ó Level Pro gradu -tutkielma
Aika ó Month and year Joulukuu 2012	Sivumäärä ó Number of pages 75 + liitteet
Tiivistelmä ó Abstract <p>Pro gradu -tutkielmassani tutkin suomalaista metallimusiikkia oppimismotivaation luoja- ja suomen kielen oppimisessa. Tutkimuksen taustalla on oma kiinnostukseni aiheeseen, ja tutkimuksen virikkeenä on toiminut muun muassa <i>Iltalehti.fi</i> -sivulla heinäkuussa 2011 ilmestynyt <i>Metallimusiikki innostaa ulkomaalaisia opiskelemaan suomea</i> -artikkeli, jossa korostetaan suomalaisen metallimusiikin roolia suomen oppimisen aloituksen motivoinnissa. Tutkimus jakautuu kahteen pääosaan: käydään läpi suomalaisen metallimusiikin erityispiirteitä, jotka vaikuttavat haluun aloittaa suomen opiskelua, sekä selvitetään sen kautta oppimisen prosessiin liittyviä motiiveja. Sen lisäksi tarkastellaan myös, toimiiko suomalainen metalli jatkuvana motivaationa suomen oppimisessa, vai onko se pelkästäänöensimmäinen kipinäoppimisen aloittamiseen.</p> <p>Tutkielma on luonteeltaan laadullinen, ja sen aineistona on 10 ulkomaalaisen opiskelijan haastattelua. Tutkimuksen aineisto on kerätty CIMO-organisaation kautta marraskuussa vuonna 2011. Haastattelut toteutettiin Skype:n kautta teemahaastatteluinä (8 henkilöä) ja kaksi tutkimukseen osallistujaa haastateltiin sähköpostin välityksellä. Haastattelu on analysoitu diskurssianalyysin menetelmiä hyödyntäen.</p> <p>Tutkimuksen tärkeimpänä teoriapohjana ovat Dörnyein motivaatiotutkimukset sekä Gardnerin tutkimus asenteiden tärkeydestä syntyneistä käsityksistä L2-oppimisessa. Suomalaista metallimusiikkia koskevien tietojen lähteinä on monenlaisia tieteellisiä sekä ei-tieteellisiä tekstejä, kuten lehtiartikkeleita, haastatteluja sekä muita kirjoituksia.</p> <p>Tutkielman tulokset kertovat siitä, että suomalainen metalli toimii oppimismotivaation luoja- ja suomen kielen oppimisessa, mutta sen ohella esiintyy sellaisia kielenoppimiseen liittyviä affektiivisia tekijöitä, jotka ovat välttämättömiä edellytyksenä haluun oppia suomea. Suomalaisen metallimusiikin kautta syntyneitä opiskelumotivaatiota on aineistossa runsaasti, ja nämä motivaatiot ovat luonteiltaan sekä instrumentaalisia että integratiivisia. Siitä, toimiiko metallimusiikki opiskelun aloittamisen jälkeen motivaatiota ylläpitävänä seikkana, ei ole tässä aineistossa selkeitä tuloksia. Tutkitusta ryhmästä puolet mainitsee sen opiskelun motivaatioksi myös opintojen myöhemmässä vaiheessa.</p>	
Asiasanat ó Keywords suomen kieli, suomalainen metallimusiikki, L2-oppiminen, oppimismotivaatio, asenne	
Säilytyspaikka ó Depository Kielten laitos	
Muita tietoja ó Additional information	

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	1
2. MOTIVAATIO	5
2.1. Näkökulmia motivaation tutkimiseen L2-oppimisessa.....	5
2.2. Motivaatio ja affektiiviset tekijät kielenoppimisessa.....	7
2.2.1. Oppimismotivaation syntyminen	7
2.2.1.1. Asenne motivaation edelläkävijänä.....	9
2.2.1.2. Motivaation rakenneosat, ominaisuudet ja Dörnyein motivaatiomalli	11
2.3 Ihanneminä motivaationa	16
3. SUOMALAINEN METALLIMUSIIKKI	18
3.1. Suomalaisen metallimusiikin synty	19
3.2. Ominaispiirteet ja suosion syyt.....	22
3.3. Fanius, suomalainen metallimusiikki ja suomen oppiminen.....	28
4. TUTKIMUSMENETELMÄT.....	32
4.1. Osallistujat ja aineiston kerääminen	32
4.2. Aineiston käsittely	35
5. SUOMALAINEN METALLIMUSIIKKI OPPIMISMOTIVAATION LUOJANA.....	38
5.1. Suomalaisen metallin vaikutus haluun opiskella suomea	38
5.1.1. Suomalaisen metallin vetovoima	38
5.1.2. Suomalainen metalli ja fanius affektiivisten tekijöiden valossa.....	44
5.1.3. Suomalaisesta metallista kielenopiskelu	47
5.2. Suomalaisen metallimusiikin kautta lisääntyneet motivaatiot	56
5.3. Toimiiko suomalainen metallimusiikki jatkuvana motivaationa?.....	64
6. POHDINTAA JA PÄÄTELMIÄ	68
LÄHTEET.....	72
LIITEET (2).....	76

1. JOHDANTO

Suomea vieraana kielenä on opetettu pitkään, ja suomea opiskellaan monen maan yliopistoissa, joissa opetusta annetaan useimmiten suomalais-ugrialaisten tai pohjoismaisten kielten laitoksissa. Näissä opetuspaikoissa suomea aletaan opiskella vapaaehtoisesti ja syyt juuri suomen kielen valitsemiseen voivat olla monenlaisia. (Frick&Merke 2011.) Viimeaikoina esiintyneenä mielenkiintoisena ilmiönä on ollut, että ulkomaalaisten piireissä suomea on alettu harrastaa useammassa yliopistoissa erään kulttuurisen tuotteen, suomalaisen metallimusiikin, vaikutuksesta. Vuonna 2011 kesällä ilmestyneessä Iltalehden *Metallimusiikki innostaa ulkomaalaisia opiskelemaan suomea* -artikkelissa kerrotaan suomalaisen metallimusiikin harrastamisesta, joka musiikin kuuntelun lisäksi sisältää myös suomen kielen opiskelemista. Monien tapauksessa itsenäisesti alkanut opiskelu jatkuu myös yliopistojen penkeille asti. (Metallimusiikki innostaa ulkomaalaisia opiskelemaan suomea 2011.) Lukiessani tästä mielenkiintoisesta ilmiöstä tuli mieleeni, että myös omassa lähipiirissäni on suomea alettu opiskella metallimusiikkiharrastuksen vaikutuksesta, joten kiinnostuin tutkimaan tarkemmin, mitä tämän ilmiön takana on. Olen itsekin metallimusiikin kuuntelija sekä suomen kielen opiskelija ja voin tunnustaa, että suomalainen metallimusiikki on vaikuttanut omaan suomen kielen opiskeluuni suuresti. Tämänkin takia tuntui jännittävältä tutkia myös omaa harrastustani, vaikka se onkin hieman vaikeuttanut asemaani objektiivisena, ulkopuolisena tarkkailijana, mutta se on antanut myös syvemmän näkökulman ilmiön kokonaisuudesta.

Suomalaisen metallimusiikin läpimurto sijoitetaan 2000-luvun alkupuolelle ja suomalainen metalli on hyvin suosittua nykypäivänäkin maailmanlaajuisesti. HIM, Nightwish tai Children of Bodom -bändien kuuntelijoista suurin osaa tietää, että mainitut bändit ovat Suomesta kotoisin. Bändien kiertueet ja levymyynnit todistavat, että faneja löytyy ympäri maailmaa. Suomalainen metalli liitetään useasti yhteen suomen oppimisen kanssa, kuten edellä mainitussa artikkelissakin todettiin (Tikkala 2004, Cimo.fi.). Kyseessä on eräänlainen fanisuus metallimusiikin sisältämiä asioita kohtaan, mutta ilmiötä voidaan myös lähestyä vieraan kielen oppimisen näkökulmasta.

Kysymykseen siitä, miksi joku kiinnostuu opiskelemaan vapaaehtoisesti jotakin kieltä, voidaan etsiä vastauksia aikaisemmista kielenoppimisen teorioista (Julkunen 1998, Szaszó&Csizér 2007). Kyse on kielenoppimisen affektiivisista tekijöistä, kuten asenteen merkityksestä, motivaatiosta tai kieliminästä (Dörnyei 1998, 2001, 2005, Gardner&Lambert

1972, Laine & Pihko 1991, Ruohotie 1998). Motivaatio on psyykkinen prosessi, sisäinen energiavoima, ohjaavien tekijöiden järjestelmä ja toimintaan innostava kehottaminen, ja se on tärkeä muuttuja kielenopiskelun kannalta (Dörnyei&Ottó 1998). Motivaation lisäksi tarkastelun kohteena on asenteen (attitude) sosiopsykologinen käsite, jonka mukaan toinen vaikuttava muuttuja vieraan kielen opiskelussa on asenne kohdekielen populaatiota kohtaan (Gardner&Lambert 1972). Lisäksi opiskelijan itsestään muodostama kuva kielenopiskelijana, eli kieliminä, on tutkimuksessa tarkastelun kohteena, koska sekin toimii motivaationa kielenopiskelun prosessissa (Laine & Pihko 1991). Toinen merkittävä ilmiö, johon tässä tutkimuksessa paneudutaan, on metallimusiikin suosio ja fanius, koska ne tässä tapauksessa ovat toimineet myös suomen kielen opiskeluun ohjaavana tekijänä, samalla tavalla kuin motivaatio (Metallimusiikki innostaa ulkomaalaisia opiskelemaan suomea, Leppänen 2008, Nikunen 2008). Näiden kahden päätekijän kautta voidaan tarkastella, miksi ja miten suomalainen metallimusiikki ohjaa kuuntelijoita opiskelemaan suomea.

Ulkomaalaisten suomenopiskelijoiden L2 (toinen/vieras kieli) -motivaatiota sivuavaa tutkimusta Suomessa ovat tehneet Alatalo ja Hultunen Jyväskylän yliopistosta vuonna 2005. Maininnan arvoinen on myös Julkusen tutkimus Joensuun yliopistosta A2-kielen opiskelijoiden motivaatiosta ja kielen valintaan vaikuttaneista tekijöistä vuodelta 1998.

Tämän tutkimuksen aiheena on kielenoppimismotivaatio, jonka lähteenä on vieraan maan kulttuurinen tuote. Tutkimukseni tarkoituksena on selvittää suomalaisen metallimusiikin luomaa oppimismotivaatiota ja toiminnan laatua, sekä samalla tarkastella kielenoppimisen prosessissa esiintyviä muita motivaatiotekijöitä, jotka ohjaavat kielenopiskelua. Tutkimuksessani käsitellään kielenoppimisen kahta vaihetta: kielenopiskelun aloittamisen syitä ja opiskelun prosessia. Ensimmäisessä osassa katsotaan motivaation syntymiseen vaikuttavia affektiivisiä elementtejä, jälkimmäisessä käydään läpi kielenopiskelua ohjaavia uusia motiiveja. Tutkimuksessa selvitetään myös suomalaisen metallimusiikin roolia oppimisen prosessissa. Tutkimuksen pääkysymyksenä on:

Miten suomalainen metallimusiikki vaikuttaa haluun opiskella suomen kieltä?

Sen lisäksi tarkentavia kysymyksiä on kaksi:

- a) Onko suomalainen metallimusiikki lisännyt kielenoppimisen prosessiin muita motiiveja?

b) Onko suomalainen metalli ensimmäinen kipinä vai myös jatkuva motivaatio suomen opiskelussa?

Tutkimuskysymyksiin liittyen käsitellään siis suomalaisen metallimusiikin erityispiirteitä, mutta tarkoitus ei ole lähteä tutkimaan näiden elementtien muodostumisen syitä tai historiaa tai tehdä musiikkianalysointia, vaan kerätä yhteen suomalaisen metallin ominaispiirteet, jotka ovat aiheuttaneet sen suosion, ja jotka ovat vaikuttaneet faniuden sekä kielenoppimisen affektiivisiin tekijöihin. Tutkimuksessa tarkastellaan kielenopiskelun aloittamiseen vaikuttavaa suomalaista metallimusiikkia, koska painopisteessä on oppimismotivaation syntyminen. Tutkimuksessa käydään myös läpi kielenoppimisen prosessissa esiintyviä myöhemmin lisääntyviä motivaatioita, sekä suomalaisen metallimusiikin kielenopiskelun motivaationa toimimisen kestoja.

Oppimisen kannalta pitää ottaa huomioon opiskelijan ajatusrakenteet, mielikuvat ja asenteet, jotka myös huomattavasti vaikuttavat haluun opiskella (Dörnyei 1998). Tässä tutkimuksessa keskitytään siis ulkomaalaisten suomen kielen opiskelijoiden oppimismotivaatioon, johon suomalaisen metallin lisäksi vaikuttavat sellaiset motivaation rakennusosina toimivat orientaatiot ja kiinnostuksen kohteet, joiden rooleja ja merkityksiä tarkastellaan tähän mennessä esitettyjen motivaatioteorioiden avulla. Tutkielman tulevissa osissa käydään läpi tärkeimpiä L2-motivaatiosta syntyneitä käsityksiä, asenteen merkitystä ja kieliminää, joita seuraa suomalaisen metallin erikoisuuspiirteiden sekä faniuden ominaisuuksien tarkastelu. Luvussa 2 tarkastellaan motivaation käsitettä, jonka teoreettisena pohjana hyödynnetään eniten unkarilaistutkija Dörnyein tutkimuksia (1998, 2000, 2005, 2001, 2009). Tärkeänä lähtökohtana on myös Szaszón ja Csizérin (2007) tutkielma, jossa tarkastellaan vieraan maan kulttuurisen tuotteen suhdetta oppimismotivaatioon. Tässä merkittävänä kytköksenä toimii oppijan asenne kohdekielen populaatiota kohtaan, josta myös Gardnerin (1972) näkemykset ovat huomionarvoisia. Hän korostaa kielenoppimisen sosiaalista luonnetta sekä asenteen merkitystä vierasta kulttuuria kohtaan, mikä on tämänkin tutkimuksen yksi olennainen teoria. Sen lisäksi käsitellään myös suomalaisten tutkijoiden L2-motivaatiotutkimuksia, kuten Ruohotien (1998) aiheesta kirjoittamaa yksityiskohtaista tutkielmaa tai edellä mainitun Julkusen *A2-kielen opiskelijoiden motivaatio ja kielen valintaan vaikuttaneet tekijät* -tutkimusta (1998). Luvussa 3 keskitytään suomalaisen metallimusiikin erityispiirteisiin ja etsitään syitä sen suosioon ja erikoisuuksiin. Tähän käytetään Nikulan Rauta-aika -kirjaa (2002), jossa esitellään suomalaisten yhtyeiden aikaisempi tilanne ja niiden läpimurto, ja hyödynnetään myös muita tieteellisiä ja ei-tieteellisiä artikkeleita, joiden avulla pyritään

selvittämään metallimusiikin suomalaisuutta. Tässä kappaleessa käydään läpi myös faniuden piirteitä ja affektiivisten elementtien roolia toiminnassa suomalaisten tutkijoiden käsitysten mukaan (Nikunen 2005, 2008, Leppänen 2008). Luvussa 4 esitellään aineisto ja tutkimusmenetelmät ja luvussa 5 käydään läpi aineistosta saadut tulokset.

2. MOTIVAATIO

2.1. Näkökulmia motivaation tutkimiseen L2-oppimisessa

Motivaation maailma on kompleksi ja monipuolinen järjestelmä, minkä takia motivaation tutkimisesta on syntynyt vuosikymmenien aikana monia suuntauksia ja teorioita. Motivaation monimuotoisuudesta seuraa, että motivaatiolle ei ole olemassa mitään absoluuttista termiä, vaan sillä on eri merkityksiä. (Dörnyei 1998.) L2 -motivaatiotutkimus voidaan jakaa kolmeen osaan, jotka ovat 1) sosiopsykologinen suuntaus, 2) kognitiivinen L2-motivaatiotutkimus kasvatuspsykologisesta näkökulmasta ja 3) L2-motivaation tutkiminen prosessina (Dörnyei 2005:66).

L2-motivaatiotutkimuksen sosiopsykologisen suuntauksen alku ulottuu aivan 1950-luvun alkupuolelle, jolloin kanadalaiset psykologit ja vieraan kielen oppimisen tutkijat Gardner ja Lambert alkoivat tarkastella L2-motivaatioita sosiopsykologisesta perspektiivistä. He ovat tutkineet kanadalaisessa ympäristössä L2-kieliä opiskelevien oppimismotivaatiota, ja huomasivat, että opiskelijan positiivinen asenne kohdekieltä kohtaan vaikuttaa merkittävästi vieraan kielen oppimismotivaatioon. Keskipisteessä ovat olleet siis sosiaaliset vaikutukset toisen kielen oppimiseen, eli sellaiset konstruktiviset ymmärrykset, joihin liittyy kielenopiskelijan vieraasta kulttuurista ja maasta syntyneitä uskomuksia. (Dörnyei 1998.) Tarkastelun kohteena ovat olleet käsitteet instrumentaalinen ja integratiivinen orientaatio, joista integratiivinen tarkoittaa opiskelijan halua kommunikoida kohdekielen puhujien kanssa tai halua tutustua uuteen kulttuuriin paremmin. Instrumentaalisella orientaatiolla viitataan kielenoppimisen pragmatteisiin tavoitteisiin, kuten opiskeluun paremman työpaikan saamista varten. (Dörnyei 2001.) Gardnerin mukaan L2-motivaation sosiopsykologisessa perspektiivissä motivaatiossa on kolme komponenttia, jotka ovat motivaation voimakkuus, tahto oppia kieltä ja asenteet kielenoppimista kohtaan (Gardner 1972). Hänen näkemyksensä L2-asenteen tärkeydestä ovat nykyäänkin merkittäviä, mutta niistä löytyy kuitenkin myös puutteellisia ja kritisoitavia puolia (Dörnyei 2005).

1990-luvulla esiintyneen uuden suuntauksen edustajat huomasivat, että Gardnerin kanadalaisessa kaksikielisessä ympäristössä (englanti ja ranska) tutkittu L2-motivaatio on vain yksi näkökulma ja saadut tulokset ulottuvat pelkästään toisen kielen oppimiseen. Gardnerin tutkima ryhmä oli opiskellut vierasta kieltä kohdekielisessä ympäristössä (eli toisena kielenä), ja motivaatiota koskevat tulokset voivat olla eroavia, jos tarkastellaan

opiskelijoiden kotimaassa tapahtuvaa kielenoppimista. (Dörnyei 2005.) Motivaation kognitiiviseen suuntaukseen kuuluu myös se, että motivaatio kuvataan sellaisena järjestelmänä, joka on 1) kommunikatiivinen koodijärjestelmä, 2) oppijan persoonallisuuden osa sekä 3) tärkein kommunikaatiota luova väline. Gardnerin tutkimuksen puutteellisuus näkyy juuri siinä, että hän keskittyy teoriassaan pelkästään viimeiseen, kommunikaatiota luovaan välineeseen. (Dörnyei 2005.) Kognitiivinen suuntaus on tuonut uusia näkökulmia ja teorioita L2-motivaatiosta, sekä myös laajennuksia Gardnerin tuloksiin. Keskipisteessä on luokahuoneessa tapahtuvan oppimisen L2-motivaation tarkastelu sekä motivaation tyyppittelyyn liittyvät teoriat (Dörnyei 1998). Tämän suuntauksen edustajia ovat esimerkiksi Dörnyei (1998,2001,2005), Crookes & Schmidt (1991) ja Julkunen (1989). (Dörnyei 1998.)

Kolmantena vaiheena on motivaation tutkiminen prosessina, mihin taas liittyvät Dörnyein näkemykset. Hänen kehittämänsä L2-motivaatiomalli sisältää kolmentasoisia motivaatioulottuvuuksia sekä L2-motivaation ajallisia ominaisuuksia (Dörnyei 2005.), joita tarkastellaan luvussa 2.2. Näiden lisäksi motivaation tutkimus ulottuu vielä suuntauksiin, joista mainitaan esimerkiksi sosiokulttuuriset näkökulmat (Zuengler & Miller 2006), kuitenkin tämän työn aineiston kannalta nämä näkökulmat eivät ole relevantteja, joten keskipisteessä ovat lähinnä motivaatiosta syntyneet kognitiiviset käsitykset, joita tarkastellaan yksityiskohtaisemmin luvuissa 2.2.1.1 sekä 2.2.1.2.

L2-motivaatiota tarkasteltaessa on ajan kuluessa alettu kinnittää huomiota myös yksilön piirteisiin, jotka merkittävästi vaikuttavat motivaation luonteeseen. Tässä suhteessa on syntynyt uusia käsityksiä, jotka nimettiin odotusarvo- (*expectancy-value*), tavoite- (*goal theories*) sekä minä-determinaatioteorioiksi (*self-determination*). (Dörnyei 1998.) Odotusarvoteoriolla viitataan suoritukseen tai toteutumiseen liittyvään motivaatioon, jossa pääosassa on voimakkuus: mitä voimakkaampi on jonkin tavoitteen merkitys yksilölle, sitä motivoituneempaa hän suhtautuu toimintaan tavoitteen saavuttamiseksi. Tavoiteteorian mukaan ihmisten toiminnoista suurin osa on tarkoitusperäisiä, ja motivaatio voi riippua esimerkiksi siitä, kuinka merkityksellinen tietty tavoite on yksilölle. Tavoitteiden yhteydessä puhutaan myös tavoite-orientaatiosta, joka tarkoittaa oppijan sitoutumista suoritukseen. Tutkimuksissa eritellään toisistaan myös käsitteet tiedonhankkiminen-orientaatio ja suoritus-orientaatio, joista ensimmäinen viittaa yksilön oppimisen kehittymisen prosessiin. Suoritus-orientaatio tarkoittaa, että yksilön tavoitteena on hyvän arvosanan tai kehujen saaminen. (Dörnyei 1998, 2001.) Minä-determinaatio on kielenopiskelijan autonomia, toisin sanoen sillä viitataan oppijan pärjäämiseen ilman apua, itsenäisesti. Aikaisemmin opetuksessa keskipisteessä on toiminut eräänlainen palkitseva opetus, eli opiskelijoita motivoitiin lähinnä

ulkoisesti. Decin ja Ryanin mukaan sisäinen motivaatio ilmestyy oppijalle silloin, kun yksilö kokee autonomiaa, eli kun *minä-determinaatio* on vahvimmillaan. Heidän mukaansa autonomia on motivaation yksi vaikuttavimpia tekijöitä oppimisessa. (Péter-Szarka 2007, Deci & Ryan 1985, Dörnyei 1998.)

Tämän tutkimuksen keskeisiä taustateorioita ovat Dörnyein näkemykset L2 -motivaatiosta ja Gardnerin asennekäsitykset, jotka käydään läpi yksityiskohtaisemmin seuraavissa kappaleissa. Tutkimuksessa esiintyy myös suomalaisten tutkijoiden teorioita, kuten Dörnyeitä arvostelleen Julkusen motivaatiotarkastelua tai Ruohotien L2 -oppimismotivaatiota käsitteleviä tutkimuksia (Julkunen 1998, Ruohotie 1998). Tämän tutkimuksen tarkoituksena on tarkastella suomen kielen opiskelijoiden suomalaisen metallimusiikin kautta syntyntä oppimismotivaatiota, jonka ymmärtämiseksi on välttämätöntä esittää motivaatioon syntymiseen kuuluvia tekijöitä ja niiden roolia. Ennen motivaation tarkastelemista siis pitää käydä läpi oppimismotivaation syntymistä edeltäviä tekijöitä, jotta nähdään ja ymmärretään motivaation rakennetta ja sen toimintaa kielenoppimisen eri vaiheissa.

2.2. Motivaatio ja affektiiviset tekijät kielenoppimisessa

2.2.1. Oppimismotivaation syntyminen

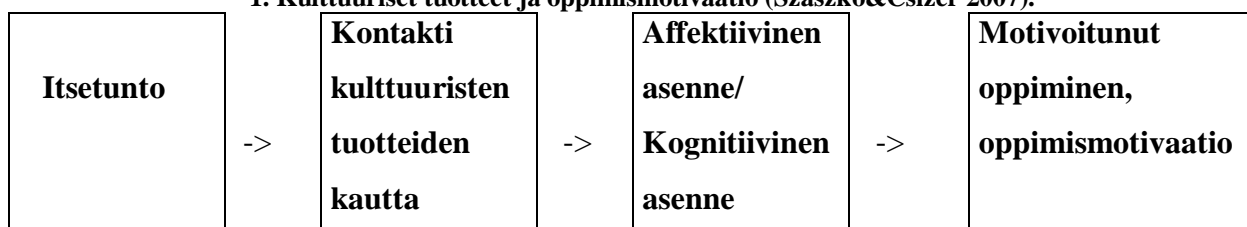
Tutkimuksen lähtökohtana Dörnyein ja Gardnerin käsitysten lisäksi on yksi suhteellisen tuore tutkielma, jonka tekijöinä ovat unkarilaistutkijat Szaszó ja Csizér (2007). Tässä tutkimuksessa käsitellään aikuisten unkarilaisten kielenopiskelijoiden englannin kielen oppimismotivaatiota ja sitä, miten se on sidoksissa kielenopiskelijoiden interkulttuuriseen kokemukseen. Tutkielma on siitäkin syystä merkittävä, että aikaisemmissa tutkimuksissa on tarkasteltu pelkästään peruskoululaisten tai lukiolaisten oppimismotivaatioita, ja akateemisten kielenopiskelijoiden motivaation tarkastelu on jäänyt hieman varjoon. Korkeakouluissa opiskelevien motivaatio eroaa lapsien ja nuorten motivaatiosta, koska motivaation laatu riippuu iästä, sekä motivaatioulottuvuudet toimivat eri tavalla eri ikävaiheissa. Tällä tarkoitetaan esimerkiksi asenteen vaikutusta motivaatioon, joka voi vaikuttaa eri tavalla aikuisilla kuin lapsilla ja nuorilla. (Szaszó & Csizér 2007.)

Szaszón ja Csizérin tutkimus käsittelee siis aikuisten opiskelijoiden oppimismotivaatioon vaikuttaneita tekijöitä englannin kielen opiskelussa ja tutkielma perustuu sosiopsykologiseen näkökulmaan ja Gardnerin teorioihin. Tämän tutkimuksen mukaan oppimisessa keskipisteessä on kielenopiskelijoiden asenne kohdekielen populaatiota, maata ja kulttuuria kohtaan, mikä

merkittävästi vaikuttaa motivaation muodostumiseen ja vieraan kielen omaksumiseen. Szaszón ja Csizérin tutkimuksessa otetaan huomioon myös englannin kielen rooli, joka toimii lingua francana. Tämä viittaa siihen, että motivaationa voi toimia kohdekielen ja vieraiden maiden välillä tapahtuva tehokas kommunikaatio. Tutkimuksessa kiinnitetään huomiota myös integratiiviseen ja instrumentaaliseen motivaatioon, joita tarkastellaan luvussa 2.2.1.1.

Szaszón ja Csizérin tutkimus ulottuu sellaisiin alueisiin kuin vieraan kielen oppimismotivaatio, kontakti ja kontaktivaikutus, ja tutkimuksen metodina on aikaisempien tilastotulosten laadullinen analyysi. Tutkimuksessa on kiinnitetty huomiota pelkästään affektiiviseen asenteeseen, eli kielenopiskelijan tunneperäiseen suhtautumiseen. Tulokset on esitetty taulukoissa, joista ensimmäinen on mielenkiintoisin tämän tutkimuksen kannalta (1. *Kulttuuriset tuotteet ja oppimismotivaatio*). Siitä nähdään, että kohdekielen maan kulttuuriin tuotteisiin kohdistuva asenne merkittävästi vaikuttaa oppimismotivaatioon ja sen syntymiseen. Keskeisenä käsitteenä siis heidän tutkimuksessaan, kuten tässäkin tutkimuksessa, on kulttuurinen tuote, jota tutkitaan motivaatioteorioiden yhteydessä. Kulttuurinen tuote Szaszón ja Csizérin tutkimuksen tapauksessa tarkoittaa englanninkielistä mediaa, Internetiä, lehdistöä ja kirjoja, jotka vaikuttavat opiskelijoiden asenteeseen Englantia ja Yhdysvaltoja kohtaan. Taulukossa esiintyy neljä tekijää, joiden avulla kuvaillaan oppimismotivaation syntymistä:

1. Kulttuuriset tuotteet ja oppimismotivaatio (Szaszók&Csizér 2007).

Szaszók ja Csizér huomasivat myös, että oppimisen prosessissa opiskelijoissa syntyneet asenteet eivät vaikuta niin vahvasti oppimismotivaatioon, kuin kulttuuriset tuotteet tunteelliseen asenteeseen (Szaszók&Csizér 2007: 188). Todistettiin myös, että kontakti kulttuuriseen tuotteeseen vaikuttaa vahvasti myöhemmin syntyneeseen tunteelliseen asenteeseen ja vieraan kielen oppimismotivaatioon (Szaszók&Csizér 2007).

Szaszón ja Csizérin taulukko on sopiva lähtökohta tähän tutkimukseen, koska myös tutkimani aiheen kohteena on kulttuurinen tuote, suomalainen metallimusiikki, joka merkittävästi vaikuttaa haluun oppia suomea. Se toimii siis huomattavana tekijänä asenteen muodostumisessa ja motivaation syntymisessä. Seuraavissa kappaleissa tarkastellaan taulukon

sisältämiä muuttujia ja niihin kuuluvia elementtejä, mikä myös auttaa ymmärtämään oppimismotivaatiota sekä sen rakennusosien toimintaa. Nämä edellä mainitut neljä komponenttia ovat sidoksissa toisiinsa. Ensin tarkastellaan asenteen, motivaation öedelläkävijänä ominaisuuksia ja sitä seuraavassa kappaleessa käydään läpi taulukon kompleksina tekijänä esiintyvän oppimismotivaation osia ja toimintaa.

2.2.1.1. Asenne motivaation edelläkävijänä

Tutkimuksen kannalta tärkeä tekijä on asenne (attitude), koska kyseessä on oppimismotivaation edeltäjä, suomalaisen metallimusiikin kautta syntyvän asenteen merkitys. Asenteen tarkastelu L2-motivaation näkökulmasta auttaa ymmärtämään, miten asenne toimii kielenoppimisen vaikuttajana, eli miten motivaatio siitä syntyy ja kuinka se vaikuttaa yksilön toimintaan. Asenne mainitaan useasti motivaation osatekijänä ja se vaikuttaa yksilön ajatuksiin, tunteisiin ja käyttäytymiseen:

Asenne merkitsee yksilön taipumusta tunnea, ajatella ja toimia tietyllä tavalla. Se on yksilön tapa käsittää ja arvioida ympäristön asioita (Ruohotie 1998: 13).

Yksilön asenteet riippuvat omista kokemuksista ja taipumuksista asenteen kohteeseen liittyen, mikä myös vaikuttaa asenteen laatuun ja voimakkuuteen (Ruohotie 1998). Yhdysvaltalainen tutkija Scott on myös jakanut asennetta samalla tavalla kolmeen alueeseen: kognitiiviseen, affektiiviseen ja toiminnalliseen. Kognitiivinen ulottuvuus tarkoittaa yksilön näkemyksiä ja ajatuksia jostakin objektista ja siihen kuuluvista asioista. Affektiiviseen alueeseen sisältyy yksilön tunteet objektia kohtaan ja toiminnallisella alueella tarkoitetaan asenteen kohteen vaikutusta yksilön käyttäytymiseen. (Szaszó&Csizér 2007.) Tätä jaottelua hyödynnetään myös tämän tutkimuksen aineiston analyysissä, koska esimerkkien avulla nähdään, miten suomalainen metallimusiikki vaikuttaa yksilön ajatuksiin, tunteisiin ja toimintoihin.

Asenteen yhteydessä on tärkeä puhua myös emootiosta, koska tutkimuksessa emootio on useasti esiintyvä aines sekä kielenoppimisen tapauksessa että musiikkiin liittyneenä. Emootiolla on olemassa monta merkitystä, kuten tunne tai tunnetila, jotka ovat sidoksissa ihmisten toimintaan, mutta termillä tarkoitetaan myös perustunteita, kuten iloa, surua, pelkoa, vihaa ja niin edespäin (Mellin 2008). Yhdysvaltalainen psykologian professori Averill kiinnittää huomioita emootioiden monipuolisiin tulkintoihin, joiden avulla ymmärretään oikein ja täsmälleen emootion merkitystä. Emootiolla ei tarkoita pelkästään jokapäiväisessä kommunikaatiossa käytettyjä yleistermejä, kuten pelko, suru tai ilo, vaan emootion käsite

sisältää myös tunteiden tulkintoja ja olotiloja, kuten rakkaus, ahdistus ja niin edelleen. (Plutchik & Kellerman 1980.) Emootiota voidaan jakaa siis osatekijöihin, jotka pitävät sisällään kognitiivisen arvion, mielensisäisen kokemuksen, kasvonilmeet, elimistön fysiologiset muutokset ja käyttäytymisvalmiudet (Mellin 2008). Weinrichin sosiobiologisen määritelmän mukaan emootio on:

an emotion is the result of a conscious or unconscious decision-making process; it results from an external event changing what is adaptive for the individual feeling the emotion to do (Plutchik & Kellerman 1980: 133).

Izardin ja Buechlerin psykofyysisessä kontekstissa emootiot muodostavat ihmisen ylimmäisen motivaatiojärjestelmän sisällä tietoisia ja persoonallisia aspekteja (Plutchik & Kellerman 1980). Näistä käsityksistä nähdään, että emootioiden tutkimus on samalla tavalla laaja tieteenala, kuin itse motivaatiotutkimus, eli myös emootiota on tutkittu monesta näkökulmasta. Rajoittaen aiheen laajaa perspektiiviä, tässä tutkimuksessa emootiolla viitataan tunneperäiseen eli affektiiviseen tekijään ja asenteeseen jotakin objektia kohtaan. Kielenoppimisen perspektiivistä asenteen ominaisuuksia voidaan verrata motivaatioon. Asenne on suhteellisen pysyvä ja vaikuttaa voimakkaasti toiminnan laatuun, toisin kuin motivaatio, joka on dynaaminen, lyhytaikainen ja aina muutoksessa. Asenteet voivat ilmestyä joko positiivisina tai negatiivisina, riippuen siitä, miten tiettyyn henkilöön, objektiin tai tilanteeseen suhtaudutaan. (Ruohotie 1998.) Dörnyei kutsuu motivaatiota kielenoppimisen edellytyksen sisäiseksi voimaksi (driving force), kuitenkin sen öedelläkävijällä eli asenteella (attitude) on myös tärkeä rooli kielenoppimisen aloittamisessa ja oppimisen prosessissa (Dörnyei 1998). Aikaisemmin jo mainitut, Gardner ja Lambert korostavat sosiopsykologisen näkökulman perusteella, että asenne kohdekielen populaatiota kohtaan on vaikuttavin tekijää vieraan/toisen kielen oppimisessa. Uuden kielen oppimisen aloittamisessa käsitykset vieraasta kielestä, sen populaatiosta ja kulttuurista ovat tärkeitä. Asenteen integratiivisen laadun lisäksi myös positiivinen asenne kielenoppimista kohtaan on merkittävä, ja se sisältää myös opettajasta ja L2-kurssista syntyneet asenteet. (Dörnyei 2005.)

Edellä mainitut asennekäsitykset esiintyvät samankaltaisesti aineiston informanttien kokemuksissa. Informantit esimerkiksi suhtautuvat positiivisesti suomalaiseen kulttuuriin ja suomen kieleen suomalaisen metallimusiikin kautta, ja tähän ajan kuluessa liittyy mukaan myös emootioita. Tämä prosessi vaikuttaa suuresti oppimismotivaatioon ja halun alkaa opiskella uutta kieltä.

2.2.1.2. Motivaation rakenneosat, ominaisuudet ja Dörnyein motivaatiomalli

‘Motivaatio’ -sana on peräisin latinan sanasta *movere* ja tarkoittaa liikkumista. Ajan kuluessa termi on laajentunut merkitsemään *ohjaavien tekijöiden järjestelmää*. (Ruohotie 1998.) Dörnyei viittaa termillä yksilön toiminnan *driving forceen* eli sisäiseen voimaan, joka määrittelee, aloitetaanko tietty toiminta ja kuinka paljon energiaa siihen sijoitetaan. Motivaatiolla on myös voimakkuuden taso, joka riippuu siitä, kuinka paljon energiaa oppimiseen asetetaan. (Dörnyei 1998.) Motivaatio on siis psyykinen prosessi, jota voidaan kuvailla kolmella ominaisuudella: sisäinen energiavoima, päämääräsuuntautuneisuus ja systeemiorientoituminen. Motivaatio jaetaan tyypeihin, ja toisistaan erotetaan sisäinen ja ulkoinen motivaatio. Sisäisestä motivaatiosta puhutaan silloin, kun toimintaa tehdään omasta halusta ja kiinnostuksesta, eli toiminnan lähtökohdat ovat sisäisiä. Motivaation kantasana toimiva motiivi viittaa yksilön tarpeisiin, haluihin ja sisäisiin virikkeisiin, jotka innostavat ja pitävät yllä yksilön toimintaa kohti päämääriä. Ulkoinen motivaatio on toimintaa, jossa pyritään muiden tarpeiden tyydyttämiseen ja sitä yleensä tehdään palkkiota varten. (Ruohotie 1998.)

Motivaatio kuvataan siis järjestelmänä, jonka rakennusosat voidaan luokitella oppimisen kartalla kognitiivisiin, affektiivisiin ja konatiivisiin alueisiin. Kognitiolla tarkoitetaan tiedonhankintaa, joka auttaa saamaan tietoa tietystä kohteesta ja oppimisprosessin edistymisestä. Ruohotien mainitsemia tähän kuuluvia käsitteitä ovat havaitseminen, ymmärtäminen, ajattelu, järkeily ja päättely. Tiedon kautta yksilölle syntyy joko tunnepohjaista tai älyllistä suhtautumista tiedon objektia kohtaan. Tunneperäisiin, eli affektiivisiin tekijöihin kuuluu emootio, temperamentti ja tunne, jotka ovat siis tunnereaktioita jotakin kohdetta kohtaan. Konaatioon eli älylliseen alueeseen kuuluvat mentaaliset prosessit, joiden avulla kehitytään oppimisessa, toisin sanoen konaatio on tietoinen pyrkimys toimia ja tavoitella jotakin. Konaation käsitteitä ovat esimerkiksi halu tai tahto oppia, määrätietoinen pyrkimys ja motivaatio. (Ruohotie 1998.) Kuten huomataan, kyse on eräänlaisesta prosessista: ensin tapahtuu tiedonhankinta jostakin kohteesta, jonka jälkeen asennoidutaan tiedon objektia kohtaan. Tiedosta saadaan siis ymmärtämystä asiasta, minkä jälkeen objektista syntyvät uskomukset, asenteet sekä emootiot vaikuttavat tietoiisiin pyrkimyksiin. Nähdään, että nämä kolme aluetta ovat sidoksissa toisiinsa ja ne voidaan jakaa myös seuraavasti: persoonallisuuteen liitetään affektiiviset ja konatiiviset tekijät, ja älykkyyteen kuuluvat

konatiiviset ja kognitiiviset alueet. Oppimismotivaation kannalta tässä systeemissä esiintyvillä termeillä on tärkeä rooli myös yksinään: (Ruohotie 1998.)

Mielenkiinnon kohteet voidaan ymmärtää positiivisina asenteina, joiden kehittymisen tuloksena yksilö asettaa etusijalle tiettyjä tehtäviä ja pyrkimyksiä (Ruohotie 1998: 35).

Uskomuksista väitetään, että niillä on sekä kognitiivisia että affektiivisiä ulottuvuuksia, koska useasti uskomuksiin liitetään myös tunteita. Kun uskotaan siihen, mitä ollaan tekemässä, suhtaudutaan tunneperäisesti toimintaan tai toiminnan objektiin. (Ruohotie 1998.) Edellä mainitut asiat tulevat vastaan myös tämän tutkimuksen aineiston informanttien vastauksissa, eli suomalaisen metallimusiikin kautta syntyneet positiiviset käsitykset Suomesta ja suomalaisesta kulttuurista ovat vaikuttaneet tunneperäisen suhtautumisen syntyyn ja oppimismotivaatioon.

L2-motivaatiosta on synynyt useita määrittelyjä, joiden mukaan motivaatio ymmärretään energiana ja kielenoppimisen ohjaajana, joka vaikuttaa kielenoppimisen edistymiseen:

motivation is responsible for determining human behaviour by energising it and giving it direction (Dörnyei 1998: 117).

Tutkiessa ilmiötä, on saatu selville myös se, että motivaatio ei ole staattista, vaan sillä on dynaaminen ominaisuus, se on aina muutoksessa (Dörnyei 1998). Ajallisessa motivaatioteoriassaan Dörnyei esittää, että motivaatiolla on kolme vaihetta oppimisen prosessissa. Ensimmäinen vaihe on ennen toimintaa (*preactional*), jolloin tapahtuu kielenvalinta ja tavoitteiden määrittely. Tällöin pitää myös asettaa tavoitteet, koska motivaation voimakkuus riippuu siitä, kuinka tärkeänä pidetään tiettyjen tavoitteiden saavuttamista (*goal theory*). Toisena vaiheena on toiminnan vaihe (*actional*), jossa suoritetaan tavoitteet, eli puhutaan kielenoppimisen prosessista. Lopuksi, viimeisessä jaksossa (*postactional*), arvioidaan toimintaa, eli kyse on kriittisestä jälkikatsauksesta. (Dörnyei 2001: 22.) Tämä Dörnyein näkemys on tutkimuksen aineiston kannalta olennainen, koska ajan kuluessa myös suomen kielen opiskelijoiden kielenoppimisen myöhemmässä vaiheessa oppimiskokemuksissa esiintyy aikaisemmista eroavia muita motiiveja. Motivaation ajallisen laadun lisäksi motivaatio oivalletaan eklektisenä järjestelmänä, jota kuvaillaan Dörnyein motivaatiomallilla (2. *Dörnyein motivaatiomalli*). Tässä nähdään, että motivaatio rakentuu

kielen kolmesta funktiosta: kieli on kommunikaation koodijärjestelmä, opiskelijan persoonallisuuden osa ja tärkein yhteiskuntaa järjestävä kanava. (Dörnyei 1998.) Taulukossa esitetään oppimismotivaation kolme tasoa kielenoppimisessa, kielen taso (*language level*), oppijan taso (*learner level*) ja oppimisen tilanteen taso (*learning situation level*). On korostettava, että Dörnyei viittaa mallillaan luokkahuoneissa tapahtuviin oppimistilanteisiin ja niissä esiintyviin motivaatioihin. Pitää myös ottaa huomioon, että tässä tutkielmassa puhutaan myös itsenäisestä opiskelusta ennen yliopistoa, joka eroaa luokkahuoneessa tapahtuvasta oppimisesta. Tutkimuksen kannalta tärkeimpiä ovat kielelliset tasot ja oppijan taso, koska tämän tutkielman keskipisteessä ovat kielenvalintaan vaikuttaneet kulttuuriset tuotteet ja niistä syntyneet motivaatiot ja oppimistavoitteet.

2. Dörnyein motivaatiomalli (Dörnyei 2001: 18).

<p>Kielellinen taso (<i>Language level</i>)</p>	<p>Integratiivinen tai instrumentaalinen Sisältää vieraan kielen eri näkökohtia, määrittelee kielenvalintaa ja oppimistavoitteita.</p>
<p>Oppijan taso (<i>Learner level</i>)</p>	<p>Suorituskyvyn tarpeet Itsetunto (subjektiivinen kielitaito, sisäinen tehokkuus) Sisältää opiskelijan persoonallisuuspiirteitä.</p>
<p>Oppimisen tilanne (<i>Learning situation level</i>)</p>	<p>Sisältää sellaisia tekijöitä, jotka liittyvät oppimismateriaaliin, oppimismetodiin, tehtäviin, opettajan persoonallisuuteen ja hänen opettamistyyliinsä, sekä ryhmän motivaatiokomponentteihin.</p>

Taulukon ensimmäinen laatikko on kielellinen taso. Tässä tasossa esiintyvät integratiiviset ja instrumentaaliset termit merkitsevät motivaation kahta pääalajia. Integratiivista motivaatiota ovat tutkineet Gardner ja Lambert sosiopsykologisesta näkökulmasta, ja he tarkastelivat motivaatiota asenteen yhteydessä. He ovat kiinnittäneet huomioita siihen, että motivaatio on vahvasti sidoksissa opiskelijan asenteeseen kohdekielen puhujia kohtaan. (Gardner & Lambert 1972.) Integratiivisella motivaatiolla tarkoitetaan, että opiskelijan kielenoppimisen syynä on yhteyden saaminen kieliyhteisön jäsenten kanssa (Dörnyei 1994). Toisen määrittelyn mukaan oppijalla on myönteinen asenne kohdekielen puhujia, heidän kulttuuriaan ja elämäntapaansa kohtaan ja hän haluaa tutustua niihin paremmin, tavoitteena on siis päästä mukaan yhteisöön (Julkunen 1998). Kyseessä on myös opiskelijan tunneperäinen muutos,

joka vaikuttaa identiteetin muodostumiseen kohdekielen yhteisön suuntaan, eli puhutaan yksilön minäkuvassa tapahtuvista muutoksista (Dörnyei & Csizér 2002). Instrumentaalisen motivaation tapauksessa etusijalla ovat pragmaattiset tavoitteet, eli opiskelija opiskelee kieltä esimerkiksi parempaa työpaikkaa varten (Dörnyei 1994).

Motivaatiotutkimuksissa puhutaan usein pelkästään integratiivisesta ja instrumentaalisesta motivaatioista. Suomalaisen Julkusen tutkimus perustuu vieraan kielen oppimismotivaatioon keskittyen kielen valintaan ja siihen vaikuttaneisiin tekijöihin. Tutkimuksessa tarkastellaan A2-kieltä, eli alakoulussa alkavaan vapaaehtoiseen kieleen liittyviä motiiveja, jotka vaikuttavat A2-kielen valitsemiseen. Hänen mukaansa Dörnyein integratiivinen ja instrumentaalinen motivaatiojaottelu on puutteellinen, koska näiden motivaatioulottuvuuksien lisäksi pitäisi myös ottaa huomioon älyllinen uteliaisuus, joka kuuluu kognitiiviseen alueeseen ja tarkoittaa tiedonhalua ja uteliaisuutta. Julkunen laajentaa myös integratiivisen motivaation komponentteja, joihin kuuluvat asenne kielen puhujia kohtaan, kiinnostus kieleen, integratiivinen orientaatio, halu oppia kieltä ja asenne kielenoppimiseen. (Julkunen 1998.) Affektiivinen tai integratiivinen ulottuvuus sisältää siis kieliasteet, sisäiset motiivit, kiinnostuksen kohteet ja kieleen liittyvät asenteet. Huomiota kiinnitetään myös orientaatioon, joka on erotettavissa motivaatiosta, koska orientaatio toimii yhtenä motiivina tai rakenteena motivaatioon vaikuttavissa tekijöissä. (Julkunen 1998.) Julkusen teorian lisäksi voidaan mainita Szaszón ja Csizérin tutkimustulos, jossa kiinnitettiin huomioita siihen, että lasten L2-motivaatio voi erota aikuisten motivaatiosta laadun ja asenteen osilta (Szaszó & Csizér 2007). Julkusen tutkima ryhmä on lapset, mutta kuitenkin hänen motivaatiokäsityksiään voi soveltaa tähänkin tutkimukseen, koska Julkunen on laajentanut ja täsmentänyt motivaation käsitettä.

Dörnyein mallissa oppijan tasolla ilmaistaan opiskelijan persoonallisuuspiirteitä, jotka ovat suhteellisesti pysyviä ja niistä itsetunto on yksi tärkeä muuttuja. Se vaikuttaa kielenoppimisen aloittamiseen ja merkitsee sitä, onko opiskelijoilla olemassa riittävää rohkeutta ja energiaa kielenopiskeluun. Sen lisäksi uuden kielen oppimisen aloittamiseen vaikuttavat myös aikaisemmat kielenoppimiskokemukset. (Ruohotie 1998.) Oppimisen tilanne sisältää monia kurssiin liittyviä elementtejä, kuten kiinnostukset, odotukset kurssilta, opettajan persoonallisuus ja hänen oppimistyyliensä ja ryhmän komponentit, eli ryhmäkoheesio (Dörnyei 2001).

Kuten tässä nähdään, pelkästään Dörnyein kolmentasoisessa mallissa esiintyy jo monia elementtejä, jotka vaikuttavat motivaation syntymiseen ja jotka tekevät motivaatiosta motivaation. L2-tutkimuksessa on myös tutkittu motivaation vastakohtaa, estäjänä toimivaa

tekijää, joka nimitetään demotivaatioksi. Demotivaatio on negatiivinen vaikutus, joka poistaa olemassa olevaa motivaatiota. Dörnyein mukaan demotivaatio voi muodostua monesta syystä: 1. opettajan persoonallisuudesta ja hänen opetuksensa tavoista 2. koulutilojen puutteista 3. vähentyneestä itseluottamuksesta 4. negatiivisesta asenteesta opiskeltavaa kieltä kohtaan 5. kielen opiskelun pakosta 6. edellisen opitun kielen vaikutuksen häiriöstä 7. negatiivisesta asenteesta kieliyhteisöä kohtaan 8. negatiivisesta asenteesta ryhmänjäseniä kohtaan ja 9. negatiivisesta asenteesta oppikirjaa kohtaan. (Dörnyei 2001b.) Tämän tutkimuksen kannalta demotivaatio ei ole olennainen tekijä, koska tutkimukseen osallistuvien kielenopiskelu on vapaaehtoista ja tässä tapauksessa motivaation demotivaatioksi muuttumisesta ei voida puhua. Kuitenkin demotivaatio on hyvä mainita, koska se on useasti esiintyvä tekijä kielenoppimisessa.

Motivaatiotutkimusten perusteella on tarkasteltu erilaisia motivaatiolottuvuuksia, jotka pitää ottaa huomioon myös tämän tutkimuksen tapauksessa. Kuten huomataan, motivaation järjestelmä on valtava, sillä on monia erilaisia rakennusosia ja sen systeemissä esiintyy useita elementtejä. Edellisistä teorioista nähdään, että motivaatio on välttämätöntä vieraan ja toisen kielen oppimisen aloittamisessa ja prosessissa. Oppimismotivaation ja asenteen tarkastelemisen jälkeen taulukosta on tarkastelematta kaksi tekijää. Ensimmäisessä laatikossa esiintyvistä itsetunnosta mainittiin, että sitä tarvitaan uuden kielen oppimiseen (Szaszó&Csizér 2007). Szaszón ja Csizérin taulukossa sillä tarkoitetaan, että interkulttuurisen kommunikaation toteutumiseen tarvitaan itsetuntoa, jotta uskalletaan käyttää kieltä vieraan maan natiivien kielenpuhujien kanssa. Tähän vaikuttavat myös aikaisemmat kielenoppimiskokemukset, mikä on nähtävissä myös tämän tutkimuksen osallistujissa. Opiskelijoilla on ollut positiivisia kokemuksia kielenopiskelusta ja he hallitsevat ainakin kaksi vierasta kieltä, mikä viittaa opiskelemisen miellyttävyyteen ja kiinnostukseen kieliä kohtaan (Ruohotie 1998:31). Szaszón ja Csizérin tutkimuksessaan esiintyvä itsetunto viittaa myös siihen, että kontakti kulttuuriin tuotteisiin vaikuttaa positiivisesti itsetuntoon.

Toisessa laatikossa esiintyvällä kulttuurisilla tuotteilla tarkoitetaan vieraan kielen kulttuurin edustamia tuotteita, kuten elokuvia tai vieraskielisiä kirjoja. Tämän tutkimuksen tapauksessa toinen laatikko merkitsee suomalaista metallimusiikkia (Luku 3.) Unkarilaistutkijat korostavat sitä, että kielenoppimiseen vaikuttaa voimakkaasti kulttuuristen tuotteiden kautta syntyvä affektiivinen asenne, koska kulttuurinen tuote vaikuttaa siihen, minkälainen asenne syntyy opiskelijoissa kohdekulttuuria ja sen edustajia kohtaan. Kuten äsken käytiin läpi, asenteella on kolme ulottuvuusaluetta: affektiivinen asenne, eli jonkun objektia kohtaan syntyvät tunteet, kognitiivinen asenne, jolla tarkoitetaan ajatuksia ja

näkemyksiä asenteen kohteesta ja toiminnallinen asenne, joka merkitsee sitä, miten edellä mainitut tekijät vaikuttavat kielenopiskelijan käyttäytymiseen. (Szaszko & Csizér 2007.)

Szaszkon ja Csizérin tutkielmassa kuvailut asiat ovat merkittäviä tuloksia tämän tutkimuksen kannalta siksi, että suomen kielen opiskelijoiden kokemuksissa voidaan huomata samankaltaisia ilmiöitä. Keskiössä on siis affektiivinen asenne, jonka syntymisessä kulttuurisella tuotteella, eli suomalaisella metallimusiikilla, oli merkittävä rooli ja affektiivinen asenne toimi opiskelijoiden oppimismotivaation muodostumisessa merkittävänä tekijänä. Kuten monesti on jo mainittu, motivaatio on aina muutoksessa, ja sen kohteena voi esiintyä muita objekteja. Seuraavaksi siirrytään kielenoppimisen prosessin tutkimiseen ja tarkastellaan siinä mahdollisesti ilmenevää motivaationa toimivaa ihanneminää.

2.3 Ihanneminä motivaationa

Ihanneminä on yksilön itsestään muodostama kuva kielenopiskelijana, ja se liittyy kielenoppimiseen. Ihanneminä voidaan kuvitella eräänlaisen rakennelman osaksi, jolloin rakennelma kokonaisuudessaan nimetään minäkuvaksi. Minäkuva on samankaltainen järjestelmä kuin motivaatio, jossa yksittäiset elementit rakentuvat toisistaan. Tämän järjestelmän yläpuolelle sijoituvalla minäkuvalla tarkoitetaan yksilön ajatuksia, käsityksiä ja tunteita itsestään ja sitä, miten hän asennoituu omiin mahdollisuuksiinsa. (Laine & Pihko 1991.) Minäkuva voidaan jakaa akateemiseen ja ei-akateemiseen minään, joista ensimmäinen sisältää opiskelijan opiskeluihin liittyviä saavutuksia (Julkunen 1998). Akateemisella minäkuvalla myös tarkoitetaan sitä, millaisena opiskelijana yksilö kuvailee itseään (Laine & Pihko 1991). Akateemisen-minän, tai kouluminän yhtenä osa-alueena on kieliminä, joka viittaa oppilaan vieraan kielen oppimiseen liittyvään minäkäsitykseen. Kieliminä määrittää siis, millainen kielenopiskelija joku on ja miten kielenopiskelijana toimitaan, sisältäen oppijan kielenopiskeluun kuuluvia toiveita ja arveluja itsestään. Psykologisen näkökulman mukaan kieliminä voi toimia kielenoppimisen edistäjänä tai estäjänä riippuen yksilön aiemmista kielenoppimiseen liittyvistä kokemuksista. Pitää mainita myös, että minäkuvan ja kieliminän kehittymisessä opiskelijan itsetunto on merkittävä tekijä, kuten edellisissä osissa jo korostettiin. Kieliminän muodostumiseen voivat vaikuttaa myös useat muut henkilöt, kuten vanhemmat tai erilaiset idolit. (Laine & Pihko 1991.)

Tämän tutkimuksen kannalta on tärkeää kiinnittää huomiota kieliminän rakenteeseen, kuten spesifiin kohdekieliminään, tiedostettuun minään ja ihanneminään. Spesifi kohdekieliminä on

sidoksissa tiedostettuun minään sekä ihanneminään, ja tarkoittaa sitä, millaisia ollaan jonkin kielen opiskelijana, eli esimerkiksi *minä suomen kielen opiskelijana*. Tiedostettu minä vastaa uuden kielen käyttämisestä ja omaksumisesta, eli se on merkittävä muuttuja, koska se liittyy uuden identiteetin syntymiseen. Myös opiskelijan asenne kohdekieltä kohtaan korostuu, ja tätä esitettiin edellisessä luvussa. (Laine & Pihko 1991.) Spesifin kohdekieliminän sisältämä toinen käsite on ihanneminä, joka tarkoittaa kohdekieleen liittyvää ideaalista minää. Ihanneminä määrittelee opiskelijan kielenopiskeluun liittyviä toivomuksia, joita hän haluaisi saavuttaa tulevaisuudessa: *millainen minä haluaisin olla suomen kielen puhujana*. Ihanneminä sisältää myös sen, kuinka hyvin halutaan omaksua opiskeltava kieli, ja näiden perusteella ihanneminä voi toimia kielen oppimismotivaationa. (Laine & Pihko 1991.) Ideaaliminän, eli ihanneminän tasolla ilmaistaan siis opiskeluun liitettyjä tavoitteita ja sitä kautta motivaatiota (Julkunen 1998), eli tässä ihanneminä toimii kielenoppimista edistävänä funktiona.

Motivaatio on monimuotoinen systeemi, ja se rakentuu yksittäisistä merkittävistä tekijöistä. Tähän mennessä on käsitelty motivaatioon kuuluvat tärkeimmät tapaukset ja niiden rakenneosat, funktiot ja ominaisuudet ja lisäksi käytiin läpi asenteen sekä ihanneminän merkityksiä kielenoppimisen perspektiivistä. Tutkittujen komponenttien roolit tässä tutkimuksessa ovat keskeisiä aineiston analyysin takia. Seuraavissa kappaleissa vaihdetaan aihetta ja keskitytään tämän tutkielmaan toiseen alueeseen, motivaation kohteena esiintyvään kulttuuriseen tuotteeseen, suomalaisen metallimusiikin maailmaan. Siinä käydään myös läpi faniuden piirteitä, ja huomataan samankaltaisia ilmiöitä kuin motivaation tapauksessa.

3. SUOMALAINEN METALLIMUSIIKKI

Tässä luvussa tarkastellaan suomalaista metallimusiikkia. Tarkoituksena on saada yleiskuva sen suosioon liittyvistä tekijöistä. Tätä tarvitaan siksi, että nähdään suomalaisen metallimusiikin erikoispiirteitä, jotka ovat johdattaneet monet ihmiset sitä harrastamaan ja sitä kautta opiskelemaan suomen kieltä. Tutkitaan myös lyhyesti suomalaisen metallimusiikin historiaa, koska on tärkeää tietää, miten suomalainen metalli on saanut alkunsa ja ketkä olivat sen ensimmäiset vaikuttajat. Kerätään myös yhteen suomalaisen metallin ominaispiirteitä aikaisempien tutkimusten avulla. Tässä tutkimuksessa ei tarkastella musiikkigenren rakenteita ja historiaa, koska nämä eivät ole tutkielman keskipisteessä. Suomalainen metallimusiikki on kulttuurinen luomus, joka on herättänyt ulkomaalaisten opiskelijoiden kiinnostuksen Suomen kulttuuria ja kieltä kohtaan, ja näin toiminut motivaatiotekijänä suomen kielen opiskelussa. Tässä luvussa pohditaan, mitkä elementit tekevät suomalaisen metallimusiikin erityiseksi eli suomalaiseksi. Niiden jälkeen käydään lyhyesti läpi faniuden piirteitä, koska fanius on yhtyeisiin ja musiikin kuuntelemiseen vahvasti liittyvä piirre ja näkyy muun muassa bändien seuraamisena tai juuri kiinnostuksena opiskella suomen kieltä itsenäisesti.

Termien suhteen ilmiöllä on useampia nimityksiä: suomalainen metallimusiikki, suomimetalli, suomihevi, jne. joilla viitataan samaan ilmiöön. Tässä tutkimuksessa käytetään nimitystä suomalainen metalli tai suomalainen metallimusiikki. Suomalaisella metallimusiikilla viitataan ryhmään, johon kuuluvat sellaiset suomalaiset yhtyeet, joiden musiikki kuuluu metallimusiikin genreen. Joskus ryhmään kuuluvat myös sellaiset bändit, jotka eivät soita raskasta musiikkia (esimerkiksi aineistossa esiintyvä Tenhi), mutta joiden musiikki sisältää samankaltaisia aiheita ja tunnelmaa, jotka kuuluvat suomalaisen metallimusiikin piirteisiin. Näitä piirteitä tarkastellaan seuraavissa luvuissa.

Aikaisempia tutkimuksia suomalaisesta metallista on tehty vähän. Lukkarisen pro-gradu -työssä (2006) käydään läpi diskurssianalyttisellä metodilla raskaan metallin kirjoitettuja tekstejä, ja siinä myös käsitellään suomalaista metallimusiikkia ja siihen liittyvää suomalaisuutta. Aiheesta on olemassa myös tieteellisiä artikkeleita, kuten Lucasin *The Authentic in Finnish Heavy Metal* (2012), jossa tarkastellaan etnografisesta näkökulmasta suomalaisen metallin laatua ja sisältöä. Toisen tähän teemaan kuuluvan artikkelin kirjoittajat ovat Kallioniemi ja Kärki Turun yliopistosta, jotka tekstissään käsittelevät Kalevalan merkityksiä populaarisessa musiikissa. Artikkelissa käydään läpi muun muassa suomalaisessa

metallimusiikissa esiintyvää Kalevalan ja kansanidentiteetin korostamista, mikä on toistuva elementti musiikissa ja sanoituksissa. Niiden lisäksi *Maamme Suomi* -kirja tarjoaa hyödyllistä tietoa suomalaisen metallimusiikin erikoispiirteistä. Myös on hyödynnetty Ammondin (1994) ja Oksasen (2003, 2011) tutkimuksia suomalaisen ihmisen luonteesta, ja niiden avulla selitetään musiikin ja sanoituksen omaperäisyyttä, jotka tekevät suomalaisen metallimusiikin erikoiseksi. Suomalainen kulttuuri ja suomalaisuus ovat siis merkittäviä muuttujia suomalaisessa metallissa, minkä takia myös näitä tekijöitä selvitetään tässä tutkimuksessa. Kotimaiset Anttilan *Onko suomalaisuudessa samastumiskohteena mitään erityistä?* ja *Käsityksiä suomalaisuudesta - traditioonalisuus ja modernisuus* -tutkielmat tarkastelevat suomalaisuutta kuvailevia ilmiöitä. Näiden tekstien lisäksi Nikulan *Rauta-aikaa. Suomimetallin historia 1998-2002* -kirjassa esitetään yksityiskohtaisesti suomalaisten yhteiden asemaa, ja selvitetään, mitkä olivat ensimmäiset nimet suomalaisen metallin kentällä. Tätä kirjaa on hyödynnetty vain muutamien merkittävien yhteiden kohdalla, koska tämän tutkimuksen puitteissa olisi mahdotonta käsitellä koko suomalaisen metallin musiikkimaailmaa. Nikula käsittelee kirjassaan yhteiden lisäksi levy-yhtiöiden asemaa, mikä on myös vaikuttanut suomalaisten bändien menestykseen. Suomalaisen metallin erikoispiirteitä on tarkasteeltu myös ei-tieteellisistä teksteistä, kuten haastatteluista ja lehtiartikkeleista, joissa äänessä ovat suomalaiset yhteet itse. Seuraavissa kappaleissa käydään läpi lyhyesti suomalaisen metallin historiaa. Ennen sitä, luvun alussa, kerrotaan todella pikaisesti yleisesti metallimusiikista ja sen ominaispiirteistä Christe *Pedon Meteli. Heavy metallin vanha ja uusi testamentti* kirjan ja Ernroothin *Hevirock ja hevarit* -tutkimuksen perusteella. Tämän jälkeen esitellään suomalaisessa metallimusiikissa tyypillisesti esiintyviä piirteitä. Tässä työssä en aio syvällisesti analysoida suomalaisen metallimusiikin sisältöä, vaan käydä läpi sellaisia ominaispiirteitä, jotka tekevät metallimusiikista suomalaisen.

3.1. Suomalaisen metallimusiikin synty

Metallimusiikki on länsimainen ilmiö ja metallimusiikista puhutaan 1970-luvulta alkaen, kun Iso-Britanniasta nousi esiin sellaisia yhteitä, joiden vaikutuksesta oli syntymässä täysin uusi musiikkigenre nimeltään brittiläinen metallimusiikki (*New Wave of British Heavy Metal*). Tätä suuntausta kutsutaan *uuden allon metalliksi* ja edelläkävijöinä on ollut blues- sekä rock-musiikki, joiden elementit olivat vaikuttaneet metallimusiikin soitannolliseen laatuun. Metallimusiikki oli siis uusi ilmiö, ja sen nykypäivänäkin käytetty englanninkielinen termi

heavy metal mainittiin ensimmäisen kerran William S. Burroughs novellissa, ja sittemmin se esiintyi musiikin kontekstissa yhdysvaltalaisen *Steppenwolf* -rockbändin kappaleessa *Born to be wild*. (Heavy Metal Enciklopédia.)

Metalli on raskasta musiikkia, jonka erityispiirteinä ovat terävät kitarariffit, jotka yhdistyvät usein toiseen kitaraan, bassoon ja rumpuihin. Soiton lisäksi metallin tunnuspiirteisiin liittyy erilaisia laulutyylejä. (Ernrooth 1988.) Laulutekstien kohteet ja niiden erot riippuvat metallin eri genreistä. Nämä genret alkoivat 1980-luvulla jakautua alagenreihin, ja silloin metalli-sanaa on alettu käyttää jonkun alalajin nimityksen yhteydessä, kuten thrash-metalli, speed-metalli tai black-metalli. (Lukkarinen 2006.) Jokaisella alagenrellä on omia ominaispiirteitä, joissa on sekoitettu musiikin ja laulutyylin eri elementtejä ja muotoja. Aiheina esiintyy monenlaisia teemoja yhteiskunnallisista ongelmista mystisiin asioihin. Esimerkiksi thrash-metallin tyyppillisiin piirteisiin kuuluu nopea kitaransoitto, puhdas- sekä örisevä -laulutyylit, ja sanoitusten aiheina voi esiintyä muun muassa yhteiskunnallisten aiheiden kritisointi. Taas black-metalli, jolla on yhteyksiä thrashiin, eroaa kuitenkin sekä soitannollisesti että sanoitusten teemoissa. Black-metallin tarkoituksena on ollut eräänlaisen synkän ja kylmän tunnelman kuvaaminen musiikilla sekä murinalaululla, ja aiheina on näkökulmia kristinuskoa vastaan, mutta myös useasti lauletaan ei-uskonnollisista aiheista, jotka liittyvät luontoon ja sen kunnioitukseen. (Heavy metal enciklopédia.) Nykypäivinä näitä piirteitä sekoitetaan, mikä tekee genren määrittämisen hankalaksi. Eri genret ovat kasvaneet ja yhdistyneet yhdeksi monipuoliseksi isoksi kokonaisuudeksi.

Genrejen määrästä ja monipuolisuudesta huolimatta metallimusiikilla on tiettyjä yhteisiä ominaispiirteitä. Metallimusiikki on monipuolinen musiikkilaji, joka pohjautuu blues- ja rock-musiikin elementteihin ja traditioon. Metallimusiikki on usein maskuliinista, naisten paikkana on useasti vain yleisö, vaikka nykypäivänä on jo monia naismuusikkoita ja -yhtyeitä. Metallimusiikissa olennainen osatekijä on myös voiman estetiikka. (Ernrooth 1988.)

Metallimusiikin maailmassa suomalaista metallia pidetään omaperäisenä muiden maiden metallista eroavana genrenä (Lukkarinen 2006). Suomalainen metallimusiikin läpimurto sijoitetaan 90-luvun loppu- ja 2000-luvun alkupuolelle, mutta sen historia alkoi jo 1980-luvun alkupuolella. Silloin Suomi oli vielä hyvin hiljainen maa raskaan musiikin suhteen, toisin kuin Yhdysvallat, jossa speed- ja thrash-metalli olivat alkaneet valloittaa musiikkimaailmaa. Speedin ja thrashin vaikutus oli ulottunut jo moneen maahan, joten 1980-luvun lopussa se vihdoinkin saapui Suomeenkin herättäen kiinnostusta metallia soittavissa nuorissa ja myös musiikkiteollisuudessa ja levy-yhtiöissä. Ensimmäinen suomalainen speed-yhtye oli Stone, jolla oli vuonna 1989 hyvin merkittävä asema suomalaisen metallin kentällä. (Nikula 2002.)

Vuonna 1990 ilmestyi sellaisia suomalaisia bändejä, jotka ovat huomattavasti vaikuttaneet suomalaisen metallimusiikin nykyiseen suosioon sekä Suomessa että myös Suomen ulkopuolella. Stratovarius nimisen yhtyeen *Dreamspace* -albumi on tuonut läpimurron ja nousua bändille, minkä seurauksena jäsenet pääsivät maailmankiertueelle Yhdysvaltoihin, Keski-Eurooppaan ja Japaniin näyttämään suomalaisen metallin voimaa. He ovat yhdistäneet raskaaseen musiikkiin ison kuoron, minkä luoma dramaattinen vaikutus on johtanut suureen suosioon. Toisen suomalaisen bändin, Amorphiksen kalevala-aiheinen albumi *Tales From The Thousand Lakes* herätti myös aikanaan paljon kiinnostusta. Levyllä esiintyy suomalaisen kansamusiikin elementtejä sekä laulutekstien aiheina Kalevala ja Kanteletar. Samaan aikaan Sibelius-Akatemian opiskelijoiden perustama Apocalyptica toi uudistuksia metallimusiikkiin esittämällä Metallica bändin kappaleita sellolla säestettynä ja loivat näin kokonaan uuden genren nimeltään *sellometalli*. Suomi oli vahvasti läsnä myös death-metallia soittavan Sentencedin musiikissa, jossa pääroolissa on synkyyden ja mystisyyden tunnelma. (Nikula 2002.)

Suomalaisen metallin uusi aalto ajoittuu vuosille 1997-2001. Näinä vuosina tapahtui positiivisia muutoksia levy-yhtiöiden asemassa Suomessa, mikä myös vaikutti bändien menestykseen sekä kotimaassa että kansainvälisillä markkinoilla. Todelliset levymyyntimenestykset tapahtuivat 2000-luvun alussa, jolloin läpimurtonsa tekivät sellaiset suuret yhtyeet kuin HIM, Nightwish ja Children of Bodom. Nämä bändit ovat tuoneet uusia elementtejä musiikkiin luoden uusia tyylilajeja. HIMin *Love Metall*i on erityisesti eronnut joukosta, koska yhtyeen raskaaseen musiikkiin liittyi gootin ja rockin aineksia sekä romanttisia lyyrikoita. Uudistuksista voidaan puhua myös Tuomas Holopaisen perustaman Nightwishin tapauksessa, jonka silloisen laulajattaren Tarja Turusen oopperalaulu ja melodia yhdistettiin metallimusiikkiin. Children of Bodom on aloittanut uransa kokeneena yhtyeenä ja sen debyyttialbumi *Something Wild* oli menestys. (Nikula 2002.)

Kun puhutaan suomalaisesta metallimusiikista ei tietenkään ole kyse vain näistä muutamista mainituista bändeistä, vaan menestyneistä ja kovaa työtä tehneistä bändeistä on monta sataa. Mainitut yhtyeet olivat ensimmäisiä, jotka onnistuivat tekemään ennätyksiä metallimaailman kentällä. Suomalaisen metallimusiikin valtakunnassa on lukemattomia yhtyeitä, jotka ovat vaikuttaneet suomalaisen metalliin laatuun ja jotka ovat saavuttaneet myös merkittävää menestystä. Näiden yhtyeiden kautta suomalainen metallimusiikki on luonut omansa tyylinsä, jossa edellä mainittujen uudistuksien lisäksi löytyy myös muita elementtejä. Seuraavissa tarkastellaan näitä komponentteja, eli tulossa on suomalaisen metallimusiikin erikoispiirteitä.

3.2. Ominaispiirteet ja suosion syyt

Suomalaisen metallimusiikin menestys on nykyään ilmeinen, mutta musiikin tilanne muutamia vuosikymmeniä sitten oli nykyisestä eroava. Musiikin laadun lisäksi menestykseen liittyy myös monia muita asioita, jotka voidaan löytää musiikin sisällön ulkopuolelta. Suomalainen musiikki on merkittävästi vaikuttanut suomalaisen kansankunnan rakentumiseen, samoin kuin urheilu 1900-luvun alussa. Suomalaisen musiikin maailmassa 1970-luvulla tapahtuneessa ammattilaistumisessa alettiin kiinnittää enemmän huomiota musiikkikoulutukseen, jonka kasvun seurauksena vuoden 1990 lopulla musiikkia pidettiin jo arvostettuna ammattialana. Myöhemmin, 2000-luvun alkupuolella musiikkiliiketoiminta klassisen musiikin lisäksi otti huomioon jo populaarimusiikkiakin, jonka menestymisessä nähtiin myös hyviä mahdollisuuksia. Nykyään musiikkibisnes ei ole enää harrastus, niin kuin viime vuosina, vaan sekin toimii oikeana ammattialana. Teknologian ja digitaalisen äänenkäsittelyn kehittymisen ansiosta Suomessa tehtiin ja julkistettiin ennätysmäärä äänitteitä jokaisessa genressä. Musiikkiviennin ja kansainvälisen menestyksen aikaisempia menestyjiä olivat klassisen musiikin edustajat, kuten oopperalaulajat ja kaapelimestarit, mutta joukossa esiintyi myös modernin musiikin säveltäjiä. 2000-luvun rockmarkkinoilla suomalainen rockmusiikkikin saavutti maailmanmenestyksen ja Him teki kansainvälisen läpimurron vuonna 2006 saaden kultalevyn Yhdysvalloissa. (Maamme Suomi 2007.) Siitä lähtien nykyisen musiikkiviennin tuloksissa näkyy suomalaisten metalliyhtyeiden menestys, johon liittyy myös suomalaisten bändien kiertueiden kasvu ympäri maailmaa. City -lehden 1/2000 julkaisussa mainitun yhdeksän vientituotteen voittajista kuusi on metallibändejä. Vuonna 2003 suomalaiset yhtyeet ovat tehneet ulkomailla esiintyessään 2,7 miljoonaa euroa voittoa, ja tähän tulokseen on eniten vaikuttanut Himin, The Rasmuksen ja Nightwishin kaltaisten bändien kiertueet (Tikkala 2004). Tänä vuonna suomalaisen Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisukiertuetukia jaettiin eniten metallimusiikkia soittaville bändeille (Metalliyhtyeiden kiertueita tuettiin eniten 2012).

Suomalainen musiikki on kiinnostavaa ulkomailla, ja sillä on selkeästi positiivinen lataus. Parhaiten tämä näkyy populaarimusiikin pienemmissä osissa, etenkin metallimusiikissa ja elektronisessa musiikissa, jotka toimivat yleensä populaarimusiikkiaallon suunnannäyttäjinä. Näissä musiikkityyleissä suomalaisuus on yleisesti ottaen kiinnostavuuden ja hyvän musiikin tae. (Tikkala 2004.)

Suomalaisen metallimusiikin menestyksen syytä on monta. Maamme Suomi (2007) kirjassa mainitaan neljä elementtiä, joita pidetään musiikin laadun, ominaisuuden ja suosion syinä. Ensinnäkin metallimusiikki on syvästi olemassa suomalaisten harrastuspohjassa, mikä on aiheuttanut metallimusiikin laajan suosion, myös soittamisen, mikä useasti on aloitettu jo koulun alaluokilla. Toisena, tämän tutkimuksen kannalta ehkä merkittävimpänä perusteena on, että itse musiikissa on huomattavissa piirteitä, jotka ovat peräisin suomalaisesta iskelmästä sekä melodian soveltamista, mikä luo musiikkiin eräänlaista erikoista synkkyyttä. Tämän synkkyuden takia suomalaisia joskus kutsutaankin mollin kansaksi. (Korhonen 2004.) Korhosen artikkelin mukaan suomen surun ja mollin perinne musiikissa johtuu politiikasta, suomalaisuusliikkeestä 19. vuosisadalla. Tarkoituksena oli erota iloisista ruotsalaisista ja heidän kulttuuristaan ja vahvistaa omaa identiteettiä sekä luoda jotain suomalaista. Tämän liikkeen kohteena oli muun muassa musiikki ja erään näkemyksen mukaan duuri öilon sointiö on ruotsalaiselle musiikille tyypillinen sävel, kun taas molli on enemmän melankolinen ja suomalainen. Sen lisäksi mollia pidettiin masennuksen ilmaismuotona, mistä tuli olennainen osa suomalaisten musiikkikulttuuria. Molli on vaikuttanut myös myöhemmin syntyneiden laulujen säveltämiseen, ja siten pikku hiljaa suomalaisen kansan mentaliteettiin. Mollin toisena aspektina mainitaan, että suomen surun perinteeseen on vaikuttanut venäläinen musiikki; ensin suomalaiseen tanssikulttuuriin, kuten tangoon, sen jälkeen populaarimusiikkiin. (Korhonen 2004.)

Edellisten asioiden lisäksi suomalaisten melankolia on liitetty tangoon, jonka sanotaan olevan suomalaisen melankolisen mielenlaadun ja surun ilmentäjä (Ammond 1994). Tango on Argentiinasta tuotu musiikkilaji, mutta kuitenkin suomalaisessa tangosävelmässä kansainvälisten melodioiden lisäksi näkyy myös suomalainen kansallinen luonne, surumielisyyt. Siinä korostuu romantiikasta tullut katoavuus ja kodittomuuden tunne, mikä liitetään luontoon. Tämä tarkoittaa lyhyen kesän, pitkän talven ja pimeyden vaikutuksesta syntyneitä ajallisen onnen menettämisen tunnetta. Melankolia on siis osa suomalaisuutta, ja suomalainen ihminen tarvitsee sitä. (Ammond 1994.)

Suomalainen luonne kun on sellainen, että se suree ja suree ja juo Koskenkorvaa, ja mitä enemmän se suree niin sitä enemmän se tavallaan nauttii elämästä (Ammond 1994: 146).

Tangolyyyrikasta syntyneet ajatukset (koskien suomalaista luonnepiirettä), kuten melankolia ja suru ovat myös läsnä suomalaisessa metallimusiikissa niin äsken mainitun sävelmän, eli mollin lisäksi myös sanoitusten aiheissa (Oksanen 2003, 2011). Edellisessä lainauksessa

mainitaan myös alkoholin rooli suomalaisen ihmisen elämässä, mikä on yksi rakennusaines suomalaisen metallimusiikin lauluteksteissä. Viinan tarkoituksena on itsetuho ja häpeän poistaminen, ja tämä käsitys liittyy eniten maskuliinisuuteen, suomalaisen miehen tunteisiin. Mies tuntee itsensä onnettomaksi ja sääliittäväksi, ja näistä tunteista ja mielikuvista paetaan pois alkoholin avulla. Maskuliinisuus esiintyy kriisinä, jonka tunnelma on läsnä suomalaisen metallimusiikin sanoituksissa, esimerkiksi Kotiteollisuuden, Sentencedin tai Viikateen teksteissä. Maskuliinisuuden tragedia liitetään joskus myös mytologisiin henkilöihin ja Kalevalan hahmoihin, kuten esimerkiksi Lemminkäiseen ja Kullervoon, joita lähestytään juuri itsetuhoisuuden näkökulmasta. (Oksanen 2003, 2011.)

Kolmantena syynä, jossa näkyy suomalaisen metallin uudistus ja menestys, on musiikin *crossover*-ilmiö, joka on useasti läsnä suomalaisessa metallissa, esim. Nightwishin tai Apocalyptican tapauksissa. Tällä tarkoitetaan klassisen musiikin komponenttien yhdistämistä raskaaseen musiikkiin, kuten Nightwishin oopperanlaulun ja synfonisten elementtien tai Apocalyptican sellosävellyksen sekoitusta metalliin, mikä on hyvin suosittu elementti metallin kuuntelijoiden piireissä.

Neljäntenä tekijänä on tehokas musiikkikoulutus, mikä vaikuttaa merkittävästi musiikin laatuun, kappaleiden tekoon ja bändijäsenten soittotaitoon (Maamme Suomi 2007). Niistä neljästä syystä kiinnostavin vaikuttaja on itse musiikki, eli siinä esiintyvät aiheet ja ominaisuudet, jotka tyyppillisesti nousevat esille suomalaisessa metallissa.

Edellä mainittujen lisäksi pitää ottaa huomioon myös suomalaisen kansanmusiikin rooli, sekä siihen liittyvien laulutekstien aiheet. Kansanmusiikin vaikutukseen metallimusiikkiin voi olla monta syytä, esimerkiksi 1970-luvulla tapahtunut ilmapiirin muutos, jolla tarkoitetaan uuden aallon kansanmusiikin kasvua, joka ulottuu 1700-luvun varhaisromantiikkaan. (Maamme Suomi 2007.) Varhaisromantiikka sekä romantiikka ovat vaikuttaneet myös metallimusiikkiin, sen soitannolliseen laatuun sekä sanoituksiin. Suomalaisen metallimusiikin ominaisuuksista kerrotaan *The Authentic in Finnish Heavy Metal* (2012) -artikkelissa, jossa puhutaan kansan identiteetin korostamisesta sekä oman perinteen tärkeydestä:

There's a Romanticism that didn't die after 1800s-the Viking or heroic ideal of riding into battle, having no fear, the ideal of Valhalla. These themes all lend themselves to heavy metal treatment. But in Finland's case, it also has to do with the relative youth of the nation. (Lucas 2012: 6.)

Romantiikan vaikutusta löydetään myös aikaisemmilta suomalaisilta taiteilijoilta, esimerkiksi Sibeliuksen sävelmistä tai Juhani Ahon romaneista (Witthall 2007, Lassila 2000). Musiikissa kappaleiden aiheissa on useasti läsnä Elias Lönnrotin Kalevala ja myös suomalaisuutta korostavan kansallissoittimen kanteleen käyttö. Niiden lisäksi romantiikan vaikutusta ylipäätään voi löytää 90-luvun metallimusiikista, jolloin se on myös toiminut suosittuna teemana. Tähän liittyen on mainittava ruotsalainen säveltäjä Thomas Forsberg, joka toimii taiteilijanimellä Quorthon, joka perusti black-metalliyhtyeen Bathoryn. Myöhemmin, yhtyeen sanoituksissa on esiintynyt sellaisia pohjoismaalaisia mytologisia hahmoja ja tarinoita, jotka ovat merkittävästi vaikuttaneet uuden genren, *viking metallin* syntymiseen. Mytologian ja oman perinteen lisäksi tässä musiikkilajissa korostetaan nationaalisia ajatuksia ja ylpeyttä omasta kansasta, eli edellä mainitun romantiikan yhteydessä puhutaan myös kansallisromantiikan ilmenemisestä. Tämän ilmiön vaikutuksesta suomalaisessa metallissakin alkoi esiintyä Kalevala-aiheisia mytologisia teemoja, oman kansan ihailun aatteita ja kansanmusiikin elementtejä, jotka yhdistettiin länsimaiseen raskaaseen musiikkiin. (Kallioniemi & Kärki 2009.)

Siinä missä Amorphiksen melodisen death metalli Suomi oli löydetty Kalevalasta, Kantelettaresta ja kansanmusiikista, on Sentencedin Suomi oli peräisin kaamoksesta, kuolemasta ja kansan musiikista (Nikula 2002: 207).

On manittava taas, että tietenkään jokaisen suomalaisen yhtyeen musiikista ei löydy kansanmusiikin elementtejä ja Kalevala-aiheita, mutta on silmiinpistävä, että nämä aiheet sanoituksissa ovat ulkomailla hyvin suosittuja, mikä ilmenee myös tämän tutkimuksen aineistosta. Suomalaiset bändit ovat ensimmäisiä maailmanlaajuisesti esiin nousseita kansanmusiikkimetallibändejä, vaikka kansanmusiikin aineksia on löydettävissä myös muiden maiden musiikista, juuri suomalaiset kunnostautuvat tässä genressä:

öSuomalaisten ylivoimaisesti johtama folkmetal on kenties jopa ainoa näyttävän esiintulon tehnyt tyyliisuuntaö (Isoaho 2010).

Kyseistä tyyliisuuntaa kustutaan myös folkmetalliksi, ja sillä tarkoitetaan kansanmusiikin yhdistämistä raskaaseen musiikkiin, eli kyseessä on aiemmin mainittu *crossover* -ilmiö. Folkmetalli on suhteellisen uusi genre, jonka nimeäminen tapahtui 2000-luvulla ja sen ominaispiirteisiin kuuluu, että metallimusiikin lisäksi siihen liitetään jonkin perinnesoittimen,

kuten viulun, haitarin tai kanteleen soittaminen. (Isoaho 2010.) Mielenkiintoisuuden vuoksi voi myös mainita, että tässä tyyliissä juhlan ja juhlimisen tunnelma tulee esille, tarkoittaen laulujen ja musiikin iloisempaa sävyä. Myös se on kiinnostavaa, että folkmetalli-genre on suosituimpi Keski-Euroopassa, kuin suomalaisten keskuudessa. Tämän syynä voi olla äsken tarkasteltu suomalaiseen luonteeseen liittyvä melankolia, jota suomalaiset tarvitsevat. Lisäksi folkmetallin sanoituksissa useasti esiintyvällä alkoholilla on eri rooli, eli sen funktiona ei ole maskuliinisuuden kriisi, vaan juhlimisen ja ilon luomisen väline. (Oksanen 2011.) Yhteenvetona suomalaisen metallimusiikin sanoituksesta voi sanoa, että siinä erikoispiirteinä on suomalainen suru, jonka pohja löytyy maskuliinisuuden kriisistä, romantiikan katoavaisuudesta sekä luontoon liittyvästä ajallisen onnen (kuten lyhyt kesä) menettämisen tunteesta. Toisaalta romantiikan toinen vaikutuskin tulee esiin, mikä näkyy ylpeydessä omaa kansaa kohtaan, kotimaan ja oman perinnön korostamisessa.

Edellä luetteluista asioista havaitaan, että suomalaisen metallimusiikin erikoispiirteet näkyvät myös laajemmin suomalaisessa kulttuurissa ja suomalaisuudessa, minkä osana esiintyy myös äsken mainittuja Kalevala- ja mytologia- aiheita. Toisin sanoen kyse on eräänlaisesta suomalaisesta kulttuuripohjasta, mikä musiikissa ilmentyy:

... suomalainen metalli on kyllä noudattanut tyyliin yleistä kehitystä Euroopassa, mutta mukana on suomalaisia hulluutta ja omaperäisyyttä, joista ovat osoituksensa esimerkiksi Impaled Nazarenen tarkoituksellisen huono maku, Apocalyptican sellometalli, Amorphiksen suosimat Kalevala-aiheet ja Sencededin melankolia ja maskuliininen itsetuhoisuus. Suomalaiskansallinen mentaliteetti näyttää poikineen autenttisia ideoita usein varsin kliseiseen metallimusiikkiin. (Lukkarinen 2006: 52.)

Suomalainen metalli on siis vahvasti sidoksissa suomalaiseen identiteettiin tai toisin sanoen suomalaisuuteen. Nouseekin kysymys, mitä suomalaisuuden käsite ylipäätään tarkoittaa? Suomalaisuus siis ei ole olemassa todellisuutena maailmassa, se on vaan yksilön mielessä elävä kuva todellisuudesta. Suomalaisuuden yhteydessä esiintyy sosiaalisen representaation käsite, jolla luokitellaan ja selitetään asioita ja tapahtumia, jotka ovat sosiaalisia. Sosiaalinen representaatio on myös silta yksilöllisten ja sosiaalisten todellisuuksien välillä, jotka objektoivat asiat osaksi sosiaalista ympäristöä. Toisalta ne ovat kollektiivisia muistoja, menneisyyden ajatuksia ja kieleen kytkeytyviä kuvia, tulkintoja ja tunteita. (Anttila 1993.) Tämän perusteella suomalaisuutta kuvaillaan kolmella tasolla, 1) yksilö ó yhteiskunta, joilla tarkoitetaan suomalaisen ihmisen luonnepiirteitä ja tapoja, jotka ovat samalla kansalaisuuden

merkkejä 2) arkipäivinen suomalaisuus ó nationaalinen kertomus, mikä merkitsee kansannomaista sekä virallista suomalaisuutta, ja lopuksi 3) traditionaalisuus ó modernisuus, jossa tärkeänä elementtinä on menneisyyttä ja nykyaikaa yhdistävä traditio. (Anttila 1996.) Suomalaisuus siis esiintyy niissä representaatioissa, jotka liittyvät määrättyihin asioihin, esineisiin, ilmiöihin ja ihmisiin. Suomalaisuus on monenlaisia, vaihtelevia kulttuurisia merkitysyhteyksiä, eli kulttuurisesti sopimuksenvaraisia asioita, jotka ovat sosiaalisesti määritelty historiallisen prosessin kuluessa suomalaisiksi. Esimerkiksi koulutuksen, itsenäisyyden ja luonnon tärkeys on ollut vahva suomalaisessa kansantaruuissa, lauluissa ja mytologiassa, ja siinä myös korostetaan Kalevala-pakanallista perinnettä, metsäluontoa ja Runebergin maisemaihanteita. (Anttila 1993.)

Suomalaisessa metallimusiikissa esiintyy suomalaisuuden elementtejä, jos tarkastellaan luokiteltuja elementtejä ja ominaisuuksia, kuten omaperäisyyttä, itsenäisyyttä (ei jäljitely, itse ja hyvin tehty musiikki) ja suomalainen traditio (esimerkiksi Kalevalaperinteiden korostaminen kappaleissa ja musiikissa) (Lukkarinen 2006: 52, Nikula 2002: 207). Suomalaisen metallimusiikin laadun ja ominaisuuksien yhteenvedona on seuraava artikkeliosa, josta voidaan lukea musiikkien käsityksiä:

Syvämpiä kerroksia ovat mm. luonto, kylmyys, pimeys ja pitkä talvi. ó Sieltä kuuluu se, että meillä valoisa vuodenaika kestää kaksi ja puoli viikkoa, toteaa Kalle Virtanen Viikate-yhtyeestä. Maailmalla menestyneimpiin suomalaisbändeihin kuuluvan Nightwishin säveltäjä-sanoittaja Tuomas Holopainen kutsuu musiikkiaan maisemametalliksi. Stonen Janne Joutsenniemi puhuu melankolian romantisoinnista Suomi-hevin keskeisenä piirteenä. Amorphis on pitkään ammentanut aiheensa kalevalalaisesta mytologiasta. Sonata Arctica ó nimi puhuu puolestaan. Toisin sanoen suomalaiset metallimusikot osaavat luoda suuria, syviä ja usein surumielisiä tunnelmakuvia, joiden kaikupohja löytyy ympäröivästä suomalaisesta luonnosta ja kulttuuriperinnöstä. (Kilpi 2011.)

Ulkomaalaisten, metallimusiikkia kuuntelijoiden keskuudessa suomalainen metallimusiikki on sängen menestynyt genre, jonka vetovoima näkyy selkeästi oman perinteen ja omaperäisyyden läsnäololla musiikissa. Suomalaisen metallin voima näkyy myös siinä, että se on ohjannut jotkut kuuntelijat vahvaan harrastuneisuuteen, ja syynä on juuri musiikin sisältämät erikoispiirteet. Suomalaisessa metallimusiikissa korostetaan Suomen kauneutta ja perinteitä, jolloin kuuntelija alkaa kiinnostua Suomesta ja suomalaisesta kulttuurista. Jotkut jäävät pelkästään musiikkiharrastajiksi, mutta toisten kiinnostus maan kulttuuria ja kieltä

kohtaan vahvistuu. Tutkimuksen aineistossa puhutaan siis suomalaisesta metallimusiikista syntyneestä faniudesta, joka on aiheuttanut vahvaa kiinnostusta musiikin lisäksi myös kielen harrastukseen ja omaksumiseen. Seuraavassa luvussa käydään läpi faniuden ominaisuuksia suomalaista metallia kohtaan katsoen tärkeimpiä tutkimukseen kuuluvia kohteita.

3.3. Fanius, suomalainen metallimusiikki ja suomen oppiminen

Iltalehden vuonna 2011 ilmestynyt *Metallimusiikki innostaa ulkomaalaisia opiskelemaan suomea* -artikkeli kertoo suomalaisen metallimusiikin aiheuttamasta ilmiöstä, joka on ollut silmiinpistävä jo monia vuosia. Artikkelissa korostetaan harrastuneisuutta suomalaista metallimusiikkia kohtaan, joka on johtanut kiinnostukseen myös suomalaista kulttuuria ja kieltä kohtaan. Cimon kansainvälisen organisaation nettisivulla kirjoitetaan samasta asiasta, eli suomenopiskelijoiden oppimismotivaatiosta, ja suomalainen metallimusiikki on ylivoimaisesti johtavin syy aloittaa suomen opiskelu. Suomalaisen metallin rooli suomen kielen opiskelun aloittamisessa mainitaan eri lähteissä useasti (Cimo.fi - Metallimusiikki tuo suomenopiskelijoita 2012, Kilpi 2011) ja voidaan arvata, että ilmiön taakse piiloutuu faniuden eräitä piirteitä ja myös mieltymystä kielenopiskelua kohtaan. Edellisessä luvussa tarkasteltiin suomalaisen metallin erikoispiirteitä, jotka houkuttelevat kuuntelijoita kiinnostumaan suomalaisesta kulttuurista. Tässä kappaleessa tarkastellaan faniuden merkitystä ja piirteitä, jotka ovat eräänlainen kytkös metallimusiikista syntyneen harrastuksen ja kielenoppimisen välillä.

Fanius on laajasti tutkittu ilmiö, jota on tutkimuksissa käsitelty monin tavoin ja lähestytty monesta eri näkökulmasta. Suomessa Nikusen Fanikirja (2008) ja Faniuden aikaa (2005) - tutkimuksissa selvitetään faniuden laatua ja erilaisia ilmenemismuotoja kiinnittäen huomiota populaarikulttuuriin. Toisen suomalaisen tutkijan, Leppäsen, Kouluikäisten fanifiktio (2008) - tutkielmassa kirjoitetaan fanifiktio-ilmiöstä. Leppäsen tutkimuksen kohteena on kouluikäisten kirjoittamat tekstit, jotka ovat syntyneet kaunokirjallisten teosten ihailun vaikutuksesta. Tämän tutkimuksen osallistujista suuri osa on aloittanut suomen kielen opiskelunsa ennen yliopisto-opintojen aloittamista itsenäisesti, bändien vaikutuksesta, joten fanifiktio-ilmiö on olemassa, samoin kuin Leppäsen tutkimassa ryhmässä.

Fanius tarkoittaa jonkin kulttuurituotteen tai ilmiön ihailun ilmenemistä, mikä voi liittyä harrastukseen, elokuvaan, musiikkiin, televisiosarjoihin tai tiettyyn julkisuuden henkilöön (Leppänen 2008). Faniutta pidetään vanhana ilmiönä, se on ollut olemassa jo muinaiskreikan aikakaudella, jolloin faniuden muodot olivat ilmestyneet samankaltaisessa muodossa kuin

nykyään. Esimerkkinä on muinaiskreikkalaisten jumalten ja sankareiden ihailu antiikin aikakaudella, jolloin heidän kunniakseen järjestettiin erilaisia tapahtumia, kuten Olympian kisoja tai teatteriesityksiä. (Nikunen 2008.) Nykyisestä fani-ilmiöstäkin voi löytää samanlaisia faniuspiirteitä, kuin aiemmin, esimerkiksi intensiivisiä fanikäytäntöjä kulttuurisia tuotteita kohtaan. Fanikäytännöt ja toiminnot voivat olla monenlaisia ja liittyä moneen alueeseen, esimerkiksi runouteen, urheiluun tai uskontoon, mutta tästä eteenpäin tässä tutkimuksessa keskitytään populaarikulttuurissa esiintyvään faniuteen, joka liittyy musiikkiin (Nikunen 2008). Populaarikulttuuri erotetaan korkeakulttuurista faniuden kontekstissa:

Siinä missä faniuteen liittyy ylettömyys ja tunteiden ilmaisu, korkeakulttuurin yleisö näyttäytyy hillittynä, osoittaen suosiotaan organisoidusti aplodein ja arvioin (Nikunen 2008: 34).

Mikä tekee ihmisestä fanin? Tähän liittyy juuri intensiivisyys ja tietynlainen käytäntö. Nikusen saippuaopperaan liittyvässä, faniutta käsittelevässä tutkimuksessa kiinnitetään huomiota siihen, että fani ei ole se, joka pelkästään katsoo tiettyä ohjelmaa. Faniuteen liittyy myös toimintaa, esim. tiedonhankkimista kyseessä olevasta kohteesta, mikä eroaa ei-faneista. (Nikunen 2008.) Suomalaisen metallimusiikin tapauksessa musiikin kuuntelu ei vielä tarkoita faniutta, faniuteen kuuluu lisäksi tiedonhankinta yhteistä, niiden seuraaminen, keikoilla käyminen ja mahdolliset muutkin toiminnot, kuten fanitaide tai fanivaatetus (Leppänen 2008). Tässä tapauksessa suomalaisen metallimusiikkiin liittyväksi öfanitaiteeksiö lasketaan suomen itsenäisen opiskelu, laulutekstien kääntäminen tai esimerkiksi bändien tai muusikoiden piirtäminen.

Faniuden kohteena on eräänlainen objekti, johon liitetään emootioita, arvoja ja asenteita, eli puhutaan identiteetin rakennusaineista (Nikunen 2008). Nikusen Faniuden aika (2005) - tutkimuksessa tarkastellaan faniuden rakenneosia, jotka ovat affektiivisyys, edellä mainittu toiminta, yhteisösozialisuus, fani-identiteetti ja lisäksi faniuden kohde, joka on tässä tapauksessa suomalainen metallimusiikki. Affektiivisyys ollaan jo mainittu suhteessa motivaatioon, ja affektiivisyys toimii myös faniuden suhteessa merkittävänä peruselementtinä. Affektilla on olemassa monta merkitystä, kuten kiihtyminen ja mielenliikkuminen, ja myös vaikutus, johon liittyy emootio. Tämän tutkimuksen tapauksessa sopivin määrittely on se, mikä kuvailee affektia tekijänä:

...liittyy elämän tunneulottuvuuteen ja toimi halujen ja tunteiden alueella ja kytkeytyy ruumilliseen kokemukseen. Affekti on kulttuurisista effekteistä rakentuva ilmiö (Nikunen 2008: 47).

Affekti on ohjaava muuttuja, jonka yhteydessä puhutaan identifikaatiosta ja idealisaatiosta (Nikunen 2008). Tämä faniuden käsitys sopii hyvin edelliseen motivaation yhteydessä tarkasteltuun ihanneminän ominaisuuteen. Ihanneminän tapauksessa identiteettiä ja idealisaatiota määrittelee itse kieli ja faniuteen liittyvän identifikaation kohteena on suomalaiset metallibändit. Faniuteen kuuluu myös kokemusten jakaminen muiden kanssa, eli kyseessä on yhteisösosiaalisuus, joka myös tarkoittaa kollektiivisen identiteetin omaksumista. Tässä on mainittava se, että tämän tutkimuksen aineistossa faniuden yhteisösosiaalisuus ei ole näkyvästi läsnä, eli ei voida puhua kollektiivisesta jaottelusta. Enemmän hyödynnetään faniuteen liittyviä yksilöä kuvailevia ominaisuuksia, kuten vahvojen emotioiden liittämistä tai toiminnan intensiivisyyttä faniuden objektia kohtaan. Tässä esiintyy siis faniudesta sellainen käsitys, jossa puhutaan fanista, jonka identiteettiprosessissa, käytännössä ja kulttuurisessa ajattelussa tapahtuu muutoksia faniuden kohteen vaikutuksista (Nikunen 2008). Tämän tutkielman kohteena ovat sellaiset kielenopiskelijat, jotka ovat saaneet innostuksen suomen kielen opiskeluun suomalaisista metallibändeistä. Asia voidaan esittää myös niin, että suomalaisen metallimusiikin ulkomaalaiset fanit, jotka ovat kiinnostuneita myös kielten opiskelusta, ovat alkaneet musiikin vaikutuksesta opiskella suomen kieltä. Suomen kielen oppimista ei ole aloitettu yliopistojen koulupenkeissä, vaan itsenäisesti laulutekstejä kääntämällä tai oppimalla oppikirjoista kotona, ja opiskelu on myöhemmin jatkunut koulussa. Faniuden lisäksi on mainittava myös fanifiktio, joka on myös Leppäsen tutkimuksessa mainittu, suomalaisten nuorten piireissä esiintyvä ilmiö. Leppäsen tutkimuksessa on kyse kouluikäisten kirjoittamisista kaunokirjallisista teksteistä, jotka ovat syntyneet televisiosarjojen, elokuvien ja kaunokirjallisten teosten ihailusta. Nämä kirjoitetut tekstit on tehty oma-aloitteisesti ilman kotitehtävää tai muuta kouluun liittyvää tehtävänantoa ja ne on julkaistu verkkosivuilla tai fanilehdissä, jossa niitä on usein myös muiden lukijoiden toimesta kommentoitu. Fanifiktio kirjoittamisella luodaan övapaaehtoista sosiaalisuutta, jonka keskipisteessä on faniuden kokemuksen tuottaminen. Fanifiktio on osa faniutta, joka tarkoittaa kulttutuotteen ihailua fanifiktiossa, ja nämä kulttuuriset tuotteet merkitsevät faneille *kulttuurista, emotionaalista ja sosiaalista tarttumapintaa*. Fanifiktio tai öfikkiö on faniuden kohteen uudellenkirjoittamista, täydentämistä ja versiointia ja fikki syntyy faniuden kohteen

ihailusta ja sen rakastamisesta. Fanifiktiota voi esiintyä myös muissa muodossa, kuten fanitapaamisissa, fanitaiteessa tai fanivaatetuksessa. (Leppänen 2008.)

Leppäsen tutkimassa ilmiössä on samanlaisia piirteitä, kuin tämän tutkimuksen osallistujien faniudessa, koska tämän tutkimuksenkin osallistajat ovat omatoimisesti kääntäneet laulutekstien sanoja ja opiskelleet suomea itsenäisesti. Molempia ryhmiä yhdistää *intohihmoinen ja paneutunut suhde faniutensa kohteeseen*, mikä toimii identiteetin merkittävänä rakennusaineena, mutta myös aiheuttaa minäkuvassa muutoksia (Leppänen 2008). Suomenopiskelijoiden toiminta kuitenkin eroaa siinä mielessä, että tapauksista suurimmassa osassa käännettyjä laulutekstejä tai opittuja kielenasioita ei julkaista verkkosivulla, eli vapaaehtoinen sosiaalisuus ei ole selvästi näkyvissä. Tässä toiminnassa onkin enemmän kyse oppimisesta ja kognitiivisista saavutuksista, jotka ovat alkaneet ja jatkuneet samalla lailla fanituksen kohteen, tässä tapauksessa suomalaisen metallin, ihailusta. Fanius toimii siis ohjaavana tekijänä opiskelulle, mutta jos asiaa katsotaan kielenoppimisen näkökulmasta, se ei ole yksittäinen motivaation muuttaja. Jokainen metallimusiikkifani ei aloita vieraan kielen opiskelua, vaan motivaation tarkastelussa huomioon pitää ottaa jo olemassa oleva kiinnostus kieleen, koska ilman sitä olisi vaikea aloittaa täysin uuden kielen oppimista.

Edellisten asioiden perusteella voidaan nähdä faniuteen liittyviä asioita, joissa huomataan kielenoppimisen motivaation kaltaisia elementtejä. Miten fanius soveltuu siis kielenopiskelun motivaatioksi? Fanius on myös ohjaava tekijä yksilön toiminnassa ja ohjaavuus näkyy emotion vahvuudessa. Emootio on läsnä faniuden kohteen, eli kulttuurisen tuotteen ihailussa, jota seuraa intensiivinen käytäntö faniuden objektia kohtaan, eli fanifiktio, mutta ilman kollektiivista jaottelua. Kyse on faniuden tunneulottuvuudesta, joka merkittävästi liittyy motivaatioteorioissa esitettyyn affektiiviseen asenteeseen.

Tähän mennessä on tarkasteltu asenneominaisuuksia ja L2-motivaation monimuotoista maailmaa, joka rakentuu tärkeistä osista. Motivaatiota käsittelevien kappaleiden jälkeisissä kappaleissa käytiin läpi suomalaisen metallimusiikin erikoispiirteitä ja niiden vaikutuksesta syntyneen faniuden ominaisuuksien peruskäsitteitä. Seuraavissa luvuissa siirrytään tutkimuksen analyysiosaan, ja edellisten teorioiden perusteella tarkastellaan kysymystä: miten suomalainen metallimusiikki vaikuttaa haluun opiskella suomen kieltä. Tulossa on siis aineisto ja tutkimuskysymyksiin saadut vastaukset.

4. TUTKIMUSMENETELMÄT

4.1. Osallistujat ja aineiston kerääminen

Ennen suomalaisen metallimusiikin vaikutusten ja sen seuraamusten tarkastelemista pitää ottaa huomioon, millaisista kielenopiskelijoista on kyse. Ensin täytyy selvittää taustatiedot ja sitten ne tekijät, jotka kertovat aineiston osallistujista ja heidän kauttaan esiintyvään ilmiöön liittyvistä ryhmistä. Puhutaan siis tietystä joukosta, joka eroaa toiminnassaan muista.

Tutkimukseen osallistui kymmenen ulkomaalaista aikuista opiskelijaa, jotka opiskelevat tai opiskelivat kotimaassaan suomen kieltä sivuaineena vapaaehtoisesti yliopistossa. Tietojen käsittelemiseen sain luvan jokaiselta opiskelijalta suullisesti ennen haastatteluja, jotka on taltioitu. Osallistujat ovat iältään 20-25 vuotiaita, ja suurin osa (7 opiskelijaa) on oleskellut Suomessa suomen opiskelun vuoksi pidemmän aikaa (5kk-1v). Kuitenkin ennen suomen opiskelun aloittamista ei kukaan ole matkustanut Suomeen. Haastateltavat ovat kotoisin Unkarista (3), Italiasta (2), Englannista (1), Puolasta (1), Romaniasta (1), Tanskasta (1) ja Tsekistä (1). Osallistujien kielitaito vaihtelee, suomea on opiskeltu 3-6 vuotta, mutta suurin piirtein sama tausta toistuu kaikilla tutkimukseen osallituvilla: he opiskelevat tai opiskelivat kieliä pääaineenaan ja kiinnostuksen kohteet ovat myös samanlaisia. Osallistujista 9 on naisia ja 1 on mies (H2), mikä on mielenkiintoinen seikka motivaation tarkastelun kannalta, koska on tutkittu, että naiset ovat kieltenopiskelussa miehiä motivoituneimpia (Julkunen 1998).

Aineiston keräsin vuonna 2011 marraskuussa kahden viikon aikana. Haastateltavat ovat ilmoittautuneet tähän tutkimukseen Cimon kansainvälisen organisaation kautta, jolta itse pyysin apua tämän tutkimuksen toteutumiseen. Haastateltavat ovat etukäteen valittuja tämän tutkimuksen laadun mukaisesti, eli kun lähetin ilmoituksia sähköpostitse, edellytyksenä oli suomen kielen opiskelu suomalaisen metallimusiikin vaikutuksesta, joten aineistona toimii tutkimusongelman perusteella valittu kokonaisuus. Yhteydenotto osallistujiin tapahtui sähköpostitse, jossa esittäydyin, esittelin aiheitani, haastattelun menetelmiä ja sovittiin haastattelun ajankohta. Haastattelu toteutettiin Skype:n kautta telemahaastattelun muodossa, paitsi kahden opiskelijan tapauksessa, jotka lähettivät vastauksia sähköpostitse.

3. Haastattelujen muoto, kesto ja informanttien tietoja.

Henkilö	Haastattelun muoto ja kesto	Ikä, asumispaikka, koulutus,	Kielitaito	Suomalaisen metallimusiikin kuuntelu vuosina	Suomen kielen opiskelun kesto yliopistossa	Suomessa käynti (haastatteluun mennessä)
H 1	Sähköposti	22 v., Puola Opiskelee yliopistossa	puola, englantia, suomi, ruotsi, unkari	4 vuotta	3 vuotta	Ei ole käynyt Suomessa
H 2	Sähköposti	20v., Englanti Opiskelee yliopistossa	englantia, suomi, ruotsi	4 vuotta	4 vuotta	Ei ole käynyt Suomessa
H 3	Teema-haastattelu, <i>20.40min</i>	21v., Unkari Opiskelee yliopistossa	unkari, englantia, ranska, suomi, viro, tanska	6 vuotta	2 vuotta	On käynyt Suomessa 2 päivää
H 4	Teema-haastattelu, <i>28.10min</i>	23v., Unkari Opiskelee yliopistossa	unkari, englantia, saksa, hollanti, suomi, viro, ruotsi	7 vuotta	4 vuotta	On käynyt Suomessa 2 kertaa 6 kk
H 5	Teema-haastattelu, <i>18.41min</i>	25v., Tanska Opiskelee yliopistossa	tanska, englantia, suomi saksa, ruotsi	8 vuotta	6 vuotta	On käynyt Suomessa 6kk
H 6	Teema-haastattelu, <i>23.59min</i>	23v., Romania (unkarilainen) Opiskeli yliopistossa, nykyään on töissä	unkari, englantia, suomi, romanian, ruotsi, saksa	7 vuotta	5 vuotta	On käynyt Suomessa 6kk
H 7	Teema-haastattelu, <i>26.55min</i>	25v., Tshekki Opiskelee yliopistossa	tshekki, englantia, suomi	9 vuotta	6 vuotta	On käynyt Suomessa 6kk
H 8	Teema-haastattelu, <i>22.33min</i>	25v., Italia Opiskelee yliopistossa	italia, englantia, suomi, ruotsi	9 vuotta	6 vuotta	On käynyt Suomessa 1 vuoden
H 9	Teema-haastattelu, <i>16.21min</i>	25v., Unkari Opiskelee yliopistossa	unkari, suomi, saksa, englantia	7 vuotta	4 vuotta	On käynyt Suomessa ja asuu siellä 2 v
H 10	Teema-haastattelu, <i>18.58min</i>	25v., Italia Opiskelee yliopistossa	itali, suomi, englantia, saksa, ranska	5 vuotta	3 vuotta	On käynyt Suomessa 1 vuoden

Teemahaastattelun valitsin sen takia, koska oli tärkeää, että keskustelu oli vapaata ja sujui rennosti, koska kysymykset ohjasivat haastattelua aiheittain. Haastattelun aiheet siis lähetin etukäteen haastateltaville, että he voivat tutustua kysymyksiin. Jokaiselle haastateltavalle oli lähetetty samat kysymykset ja keskustelimme samasta temasta. Haastattelun kesto vaihteli, keskimääräisesti se on 25 minuuttia. Haastattelun kielenä oli suomi, paitsi unkarilaisten tapauksessa, heidän kanssaan juteltiin unkariksi.

Haastattelu jakautui aiheisiin, joiden mukaisesti opiskelijat kertoivat vapaasti omista kokemuksistaan. Haastattelun kysymykset olin yrittänyt laatia mahdollisimman yksinkertaisesti ja selvästi, jotta haastateltavat voi kertoa sujuvasti omista kokemuksistaan. Ennen kysymysten laatimista tein haastattelurungon, jossa jaottelin tutkimusongelmaa mahdollisiin ilmiöihin. Haastattelurunko (*Liitteessä*) on laadittu Teema-haastattelu -metodin avulla (Hirsijärvi&Hurma 1985), ja tämä menetelmä on auttanut muodostamaan haastattelun kysymykset.

Haastattelun aiheina ovat 1) metallimusiikki harrastuksena, 2) suomalaisen metallimusiikin suosio, 3) suomen kielen oppimisen alkuvaiheet, asenteet ja syyt sekä 4) tavoitteet ja suunnitelmat. Ensimmäinen aihe oli johdanto keskusteluun, mutta sen lisäksi halusin saada vastauksia siihen, kuinka kauan haastateltava on harrastanut metallimusiikin kuuntelua, eli onko kyse syvästä harrastuspohjasta ja faniudesta. Kuten jo tiedetään, fanius toimii myös ohjaavana tekijänä (Nikunen 2008, Leppänen 2008) ja tämän ryhmän tapauksessa fanius on olennaista. Suomalaisen metallimusiikin suosion syiksi odotin eniten sellaisia mielipiteitä, jotka kuvailevat suomalaisen metallin erikoisuuksia, eli mistä asioista kuuntelija tykkää. Tarkoituksena oli myös kiinnittää huomioita siihen, miten haastateltava puhuu, eli sisältävätkö lauseet tunneperäistä suhtautumista suomalaisen metallimusiikin erikoispiirteitä kohtaan, ja jos näin on, kuinka vahvana se esiintyy. Tunneperäisen suhtautumisen tarkastelun syy liittyy myös kolmanteen aiheeseen. Suomen kielen oppimisen alkuvaiheet, asenteet ja syytö -teema sisältää suomalaisen metallimusiikin vaikutukset suomen oppimiseen, eli minkälaiset suomalaisen metallin elementit vaikuttavat asenteen syntymiseen, ja näin myös oppimismotivaatioon (Szaszko&Csizér 2007). Tässä siis tarkoituksena oli tarkastella kielenopiskelijan asenteen syntymistä suomalaisen metallimusiikin kautta, johon sovelsin sekä faniudesta että motivaatiosta syntyneitä teorioita.

Neljäs aihe otavoitteet ja suunnitelmat pitää sisällään oppijoiden opiskelua ohjaavat uudet motivaatiot ja tulevaisuuden suunnitelmat suomen opiskelua koskien. Tässä on myös tarkasteltu sitä, toimiiko suomalainen metallimusiikki enää haastatteluhetkellä ohjaavana tekijänä suomen oppimisessa.

Taulukosta löytyy siis viisi kohtaa, jotka olen jakanut tutkimuskysymyksiin, ilmiöiden pääluokkiin sekä teema-alueisiin, ja niiden avulla on muodostettu haastattelukysymykset. Taulukon loppuriviin ennen haastatteluja on laitettu indikaattorit, jotka hahmottelevat oletettuja mahdollisia vastauksia, vaikka vastaukset erosivatkin joskus oletetuista.

4.2. Aineiston käsittely

Kyseessä on kvalitatiivisen tutkimuksen aineisto, jonka käsittelyyn on käytetty diskurssianalyttisiä menetelmiä. Diskurssilla merkitään monitieteistä teoreettista tutkimussuuntausta, joka sisältää aineistossa esiintyvän tekstin, puheen ja kielenkäytön tarkastelemista, joiden mukana ovat sosiaaliset rakenteet ja kulttuuriset kehykset (Mäkelä 1995). Diskurssianalyysin peruskysymyksiä ovat kuka, mitä ja miksi sanoi, mitä tarkoitti, mihin ja kehen pyrki vaikuttamaan (Metsämuuronen 2000: 58). Laadullisen tutkimuksen tunnusmerkkejä on myös aineistonkerumenetelmä, hypoteesittomuus ja tutkijan narratiivisuus. Laadullisessa tutkimuksessa työskennellään pienellä aineistolla, mutta ne pyritään tutkimaan tarkasti. (Eskola & Suoranta 2005: 15.)

Tämä tutkimus on laadultaan aineistolähtöinen, mikä tarkoittaa empiiriseen aineistoon rakentuvaa teoriaa. Aineistonkerumenetelmänä on teemahaastattelu, jonka aihepiirit ja kysymykset ovat laadittu tutkimusongelmiin liittyvien teorioiden mukaisesti. Olen valinnut tämän tiedonhankkimismuodon siksi, että kyse on uuden ilmiön tutkimisesta ja sen toiminnan syiden selvittämisestä, joten ensinnäkin tarvitaan perustietoa. Lisäksi teemahaastattelun avulla ovat nousseet esiin kaikki mahdolliset uudet ilmiöt, jotka ovat vaikuttaneet tutkimuksen tuloksiin. (Eskola & Suoranta 2005: 86.)

Aineiston käsittely voi tapahtua monin tavoin, itse olen hyödynnyt van Dijkin diskurssianalyysimenetelmää. Luvussa 2.2.1 tarkasteltiin Szaszón ja Csizérin (2007) tutkimuksessakin käytettyä diskurssianalyttistä menetelmää kulttuurisen tuotteen kautta syntyvän asenteen ja oppimismotivaation tarkasteluun. Tuntuikin sopivalta soveltaa samankaltaista metodia myös toisenlaisen kulttuurisen tuotteen, eli suomalaisen metallimusiikin vaikutuksesta syntyvän asenteen ja motivaation analysoinnissa.

Van Dijkin metodin mukaan toisistaan voidaan erottaa mikroó ja makrosemantiikka, joista jälkimmäisellä on isompi rooli tässä tutkimuksessa. Mikrotasolla viitataan kielen käyttöön, äänteisiin, sanoihin, lauserakenteisiin ja puheaktiin, kun taas makrotasolla tarkoitetaan kokonaisuuksia, teemoja ja pääaiheita. (Mäkelä 1995: 149.) Aineiston olen käsitellyt

litteroimalla sen sanatarkasti, taukojen pituutta ja äänensävyjä ei ole merkitty, vaan olen keskittynyt sanankäyttöön. Miten suomalainen metallimusiikki vaikuttaa haluun opiskella suomea -kysymyksen kohdalla tarkastelin informanttien asennetta, jossa sanankäytöllä, kuten tunteita ilmaisevilla adjektiiveilla oli iso merkitys. Sen lisäksi keskeisenä toimi myös vastausten makrosemanttinen tarkastelu, esimerkiksi suomalaisen metallimusiikin erityispiirteiden selvittämisessä. öMiksi tai mitä tykkäät suomalaisesta metallista?ö -kysymyksen avulla siihen saatiin suora vastaus.

Van Dijkin korostaa siis, että haastattelupuheen analyysiä voidaan lähestyä makroanalyysin menetelmällä, jonka avulla etsitään yhtäläisyyksiä ja eroja. Tähän kuuluvat tietyt makrosäännöt, joita on kuusi: 1) poistosääntö, 2) valintasääntö, 3) yleistyssääntö, 4) konstruktiosääntö, 5) suoraan siirtämisen sääntö ja 6) arviointisääntö. Säännöt perustuvat proposition, joka toimii kielen käytön pienenä semanttisena elementtinä. *Proposition on viitattava johonkin mahdollisen maailman mahdolliseen tapahtumaan tai tilanteeseen, kuviteltavissa olevaan faktaan.* (Mäkelä 1995: 148.) Tämän tutkimuksen osalta säännöistä on käytetty *poistoa*, mikä tarkoittaa ylimääräisten propositionien tulkittamisen poistamista. Aineistossa esiintyi sellaisia teemoja, jotka eivät liittyneet tutkimuskysymyksiin, ja ne oli täten suljettava tutkimuksen ulkopuolelle. Pelkästään niihin osiin on kiinnitetty huomiota, jotka ovat tutkimukseen liittyviä ja joiden avulla on saatu vastauksia tutkimuskysymyksiin.

Valintasäännön avulla valikoidaan tekstin perusteella muille propositioneille tulkintaehtoina ja esioletuksina olevat propositionit (Mäkelä 1995). Valintasääntöä sovelsin esimerkiksi Suomesta syntyneisiin representaatioihin ja asenteeseen. Samassa tekstissä oli esiintynyt mitä ja miten -kysymyksiä, kuten mitä vastaajat pitävät Suomesta ja miten tämä tykkääminen ilmaistaan. Esioletuksina toimivat Suomesta luodut representaatiot, minkä lisäksi toisena tulkintaehtona esiintyi myös asenteen laadusta syntyneitä tietoja, mikä on näkynyt informanttien sanankäytössä esim. adjektiiveissa. Saadut vastaukset on luokiteltu tutkimustehtävien mukaisesti, mistä syystä tulevassa analyysissä samat esimerkit esiintyvät eri tarkasteluissa.

Yleistyksellä tarkoitetaan, että mikroproposition semanttisille muuttujille, predikaateille, annetaan yhteinen nimi, eli ne nostetaan makroproposition tasolle (Mäkelä 1995: 150). Tutkimuksessa yleistystä on hyödynnetty erilaisten ilmiöiden rakennusosien tarkastelussa. Esimerkiksi haastateltavien kertomien yhteyden ihailun, keikoilla käynnin, bändien seuraamisen ja samankaltaisten toimintojen ryhmänimenä on *fanius*. Samoin on tapahtunut metallimusiikin kautta tulleiden erilaisten motiivien kanssa, jotka luokittelin faktoreiden mukaisesti ja olen antanut niille oman faktorinimen teorian perusteella. *Konstruktiosäännön* mukaan mikropropositionit laitetaan yhteen ryhmään, josta syntyy makropropositio. Tämän

avulla tiedetään ryhmään liittyviä ominaisuuksia. Kysymykseen *miten suomalainen metallimusiikki on vaikuttanut haluun oppia suomen kieltä* on saatu tuloksia tällä menetelmällä, jossa kiinnitettiin huomiota sanantasoiseen kielenkäyttöön. Mikrotason propositioista, kuten erilaisten ilmaisujen ilmenemisistä päättelin, että ne ovat affektiiviseen, kognitiiviseen tai konatiiviseen joukkoon kuuluvia tai esteettisiä mieltymyksiä. *Suoran siirtämisen säännöllä* tarkoitetaan, että tekstin mikrotason propositio otetaan suoraan makrotasolle. Tällä menetelmällä sain haastatteluista tuloksia suomalaisen metallimusiikin ominaispiirteistä. Niiden sääntöjen lisäksi aineiston useammilla lukemiskerroilla merkitsin eri aiheisiin kuuluvia kohtia ja jäsensin niitä teemojen mukaisesti. Osallistujien ja haastattelun tutkimuksen kannalta tärkeimpiä tietoja laitoin taulukkoon parempaa orientoitumista varten (*luvussa 4.1*).

5. SUOMALAINEN METALLIMUSIIKKI OPPIMISMOTIVAATION LUOJANA

Seuraavissa kappaleissa käsitellään aineistossa esiintyviä ilmiöitä tutkimuksen pää- ja tarkentavien kysymysten avulla. Analyysiluku jakautuu kolmeen alalukuun, jotka ovat *Suomalainen metallimusiikin vaikutus haluun opiskella suomea (5.1.)*, *Suomalaisen metallimusiikin kautta lisääntyneet motivaatiot (5.2)* ja lopuksi *Toimiiko suomalainen metallimusiikki jatkuvana motivaationa suomen opiskelussa (5.3)*.

5.1. Suomalaisen metallin vaikutus haluun opiskella suomea

Tässä luvussa selvitetään suomalaisen metallimusiikin erikoispiirteitä suomenopiskelijoiden näkökulmien perusteella, sekä faniuden ilmestymismuotoja, eli tarkastellaan, millaiset elementit vaikuttavat vieraan kielen oppimisen aloittamiseen. Käydään siis läpi informanttien kokemuksia, eli mitä seikkoja korostetaan suomalaisessa metallissa ja miten opiskelijat suhtautuvat siihen. Tämän jälkeen tässä kappaleessa tarkastellaan myös asenteiden syntymistä ja vaikutusta oppimiseen faniuteen liittyen. Näistä asioista voidaan nähdä, minkälaiset tekijät suomalaisessa metallimusiikissa vaikuttavat suomen opiskelun aloittamiseen, eli mistä piirteistä ulkomaalaiset metalliharrastajat pitävät ja miksi nämä tekijät ovat motivoineet harrastajat aloittamaan suomen kielen opiskelun, ja miten ne myöhemmin ovat vaikuttaneet itse oppimiseen. Näiden seikkojen lisäksi tässä kappaleessa selvitetään vastauksia mitä ja miten -kysymyksiin, mistä syystä sama esimerkki aineistosta voi esiintyä useammin kuin kerran. Suomalaisen metallimusiikin erikoispiirteiden tarkastelussa katsotaan, mitkä asiat ovat suosituimpia, ja faniuden tarkastelun yhteydessä tarkastellaan, miten ne ominaisuudet vaikuttavat yksilön toimintoihin. Näiden jälkeen käsitellään myös kielenoppimisen motivaation näkökulmasta suomalaisen metallimusiikin harrastuksen seurauksia.

5.1.1. Suomalaisen metallin vetovoima

Osallistujien käsitykset suomalaisesta metallista on yhteneväisiä ja niissä voidaan nähdä samankaltaisia mielipiteitä, kuin teoriaosassa jo tuli esiin. Suomalaista metallimusiikkia tarkastellessa nähdään (ks. luku 3 *Suomalainen metallimusiikki*), että sen erikoisuus näkyy suomalaisuuden korostamisessa, mikä merkitsee oman kulttuurin ja perinnön käyttämistä

musiikkiin ja sanoitukseen. Musiikissa esiintyy suomalaisen kansanmusiikin elementtejä, sanoituksissa mytologisia ja Kalevalan-aiheisia tekstejä. Niiden lisäksi suomalaisessa metallissa on myös läsnä suomalaisten luonnetta kuvaava suomalainen suru, melankolia. (Lukkarinen 2006, Nikula 2002, Oksanen 2003, Ammond 1994.)

Suomalaisen metallin erikoispiirteisiin liittyviä haastattelukysymyksiä olivat: *Millaisia suomalaisia bändejä kuuntelet?* sekä *Miksi tykkäät heistä?* Kertojat kertoivat vapaasti ja itsenäisesti omista lempibändeistään ja musiikkiaiheista asioista ilman lisäkysymyksiä, eli vastauksissa esiintyvät asiat tulivat suoraan informanteilta, ei haastattelijalla tulevan kysymyksen tai kommentin johdosta.

Suomalaisessa metallimusiikissa haastateltavat korostivat eniten pitävänsä musiikissa esiintyvistä melodiasta, omasta perinteestä kertovista mytologisista aiheista, suomalaisuudesta kertomisesta, kansanmusiikin elementeistä ja niiden lisäksi suomen kielestä musiikin esteettisenä komponenttina. Haastatelluista pieni määrä korosti yhtyeisiin liittyviä ominaisuuksia, kuten sympaattisuutta ja itsetuntoisuutta. Näitä tekijöitä tarkastellaan tarkemmin jäljempänä esimerkkien avulla.

SUOMEN KIELI ESTEETTISENÄ ELEMENTTINÄ

Suomen kieli toimii erikoisuutena suomalaisessa metallimusiikissa, ja tämä johtuu suomenkielistä sanoituksesta. Seuraavissa vastauksissa vastaajat puhuvat suomen kielen *sävelmästä*, eli siitä, että vaikka kieltä ei vielä ymmärretä, pidetään siitä, miltä se metallimusiikin yhteydessä kuulostaa:

- (1)H1: **Korpiklaani Viima - kun mä kuulin sen, mä päätin** että haluan oppia suomea. **Se rytmi, ja kielen sujuvuus ja sävelmä -- mä pidin siitä ja päätin opiskella suomea -- pidin sen sävelmästä -- melodinen**
- (2)H2: minä en olisi samaa jos en olisi ollut kuunnellut sitä ensimmäistä laulua suomeksi-- **suomen suru ja kieli ovat erikoisia ja ne innostavat** mua oppimaan kieltä.
- (3)H3: (Moonsorrow Pakanajuhla) ja sillä voi kiittää, että **sen kautta olen tutustunut suomen kieleen**, koska se oli ensimmäinen motiivi, että hopi se kiinnostaa mua ja aloitin harrastaa sitä

(4)H4: Nightwishilla alussa oli **suomenkielisiä laulutekstejä, joista tykkäsin kovasti, vaikka en ymmärtänytkään**

(5)H8: kaikesta **suomenkielisiä on parhaita.**

Esimerkeissä esiin tullut mieltymys suomen kieleen voi olla yhteydessä myös jo teoriaosiossa esiin tulleeseen ilmiöön suomalaisesta melankoliasta, joka musiikissa ilmentyy mollivoittoisuutena (Maamme 2007, Ammond 1994). Tällä tarkoitetaan, että alussa kyse on mieltymyksestä siihen, miten musiikki ja kieli sulautuvat yhteen. Edellisten esimerkkien avulla nähdään, että haastateltavat ovat kiinnostuneet suomen oppimisesta muun muassa suomenkielisten laulutekstien johdosta. H1:n tapauksessa suurena motiivina esiintyy mieltymys suomen kielen *sävelmään*, mikä voidaan nähdä voimakkaan *päättin*-sanan käytöstä. Tätä voidaan verrata H3:een, jonka esimerkissä esiintyvä *kiinnostaa mua* ei ole niin voimakas ilmaisu, kuin H1:n päätöksen teko. Niiden lisäksi suomen kieleen esteettisenä mieltymyksenä sisältyy eräänlainen positiivinen asenne kieltä kohtaan, mistä puhutaan myöhemmin. Tässä yhteydessä se toimii suomalaisen metallimusiikin yhtenä vetovoimana.

AIHEENA SUOMALAISUUS

Kuten suomalaisen metallimusiikin teoriaosassakin jo kävi ilmi, suomalaisuuteen liittyvät aiheet sanoituksissa ovat tärkeitä tekijöitä myös tämän tutkimuksen informanttien keskuudessa, mutta he ovat korostaneet myös yhtä lailla itse musiikkiin kuuluvia ominaisuuksia. Sen lisäksi esimerkiksi *heti eka kerta hurmasi* -ilmaisu voi viitata bändien koulutukseen, heidän soittotaitoonsa tai musiikin omaperäisyyteen. Kysymyksinä oli edelleenkin *Millaisia suomalaisia bändejä kuuntelet?* ja *Miksi tykkäät heistä?* Suomalaisuus on keskeinen käsite, ja sillä tarkoitetaan esimerkiksi musiikissa esiintyvää suomalaisen ihmisen luonteen tai yleisemminkin melankolian ilmaisemista, luontoon liittyviä aiheita sekä omaan kansanperinteeseen, suomen historiaan ja suomalaiseen mytologiaan liittyviä kansanmusiikin elementtejä ja sanoituksia.

(6)H1: Tekstien aihe on kiinnostava, olen kiinnostunut **samanismista ja mytologiasta**, joten **Kalevalastakin** sekä suomen kielen takia tykkään.

(7)H2: minä rakastan suomalaista metallia ja erityisesti sitä **suomalaista surua** -- minä olen kirjoittaja ja suomalaisissa lauloissa ja musiikissa on monta ajatusta ja ideoita taruille

- (8)H3: Moonsorrowin Pakanajuhlaa kuuntelin ja **heti eka kerta hurmasi** -- he ovat todella **ylpeitä juureista**, tykkään tästä asenteesta, että ovat ylpeitä **omasta historiasta perinteistä** ja siitä kun näitä yhdistetään metallimusiikkiin täydellinen sekoitus mun mielestä -- ja tätä he jakaavat meidän kanssa tämä on suuri aare
- (9)H4: esimerkiksi Nightwishin ja Sonata Arctican tapauksessa laulutekstit olivat semmosia, että voi hitto, **siinä kerrotaan jotain järkevistä** -- englanninkielisessä käännöksessä näin, että ne **laulavat luonnosta, metsä ja järvi olivat keskeisiä**, pidin niistä
- (10)H5: Bändit **niin hyviä** ja kaikki on Suomesta. Ainakin Nightwish ja HIM huomasin telkkarista, muut bändit on huomannut keikalla.
- (11)H6: Amorphiksesta lähtien ovat olleet **viitteitä historiaan ja mytologiaan**, joita en ymmärtänyt ja herätti kiinnostusta.
- (12)H8: minä rakastan folkmetallia erityisesti ja kaikkea mytologiasta laulavaa musiikkia jos puhuu vaikka **Samposta, Kalevalasta** -- mut pitäisi sanoa että minun lempi suomenkielinen laulu on Joutsenlaulu varmasti, koska se on **niin surullinen ja niin suomalainen**
- (13)H9: Moonsorrow bändi teki isoimpia vaikutuksia, heidän **musiikkimaailma hurmasi mua** se mitä kuvailee musiikilla se **tunnelmaa ja myös kansanmusiikin elementit jotka tekee erikoiseksi musiikin** -- myös Tenhin Lauluni sinulle on todella kaunis biisi heidän musiikki kuvailee **luontoa ja sitä Suomen tunnelmaa**.
- (14)H10: Ensi kerralla kun kuuntelin tuli **iso shokki** -- **melodia** on tosi kiva

Vastausten perusteella näkyy, että suomalainen metalli monen tapauksessa vastaa omia kiinnostuksen kohteita, kuten H1:n, H2:n ja H8:n lauseista nähdään. Toisena funktiona on laulujen aiheista heräävä kiinnostus, kuten H6 sanoo. H3:n mielipide liittyy kovasti yhtyeiden asenteeseen, hän puhuu kokemuksistaan bändien kautta, eikä mainitse suorasti musiikin sisältämiä elementtejä. Tässä esiintyy myös sympaattisuuden ja itsetuntoisuuden ominaisuudet yhtyeitä kohtaan. On silmiinpistävää myös, että jotkut haastateltavat puhuvat nimeltä monesta eri yhtyeestä, toiset eivät mainitse nimeltä yhtään yhtyettä, ja jotkut mainitsevat nimeltä muutaman yhtyeen, joista puhuvat sitten tarkemmin. H1, H2 ja H5 puhuvat eniten yleensä musiikista, kun taas esimerkiksi H3, H4 ja H9 sanovat mielipiteitä tietyistä bändeistä. Tämä voi johtua faniuden voimasta, mitä käsitellään myöhemmin.

H9 on tehnyt yhteenvetoja musiikista, ja mainitsee *Suomen tunnelman*. Tämän tunnelman takana pitää olla tietty mentaalinen kuva Suomesta, jota hän ajattelee. Tästä voidaan huomata, että suomalaisen metallimusiikin kautta kuuntelijoille syntyy mielikuvia Suomesta, mihin todennäköisesti suuresti vaikuttavat edellä mainitut suomalaisen metallin erikoispiirteet sekä sanoituksissa että itse musiikissa, kuten suomalainen melankolia, luonnon korostaminen sekä myös kansanmusiikin sekoittaminen metallimusiikkiin.

MIELIKUVIEN LUOJA

Edellisissä, suomalaiseen metalliin liittyvissä vastauksissa huomataan opiskelijoiden käsityksiä, jotka syntyivät suomalaisen metallimusiikin välittämistä asioista. Näiden käsitysten takana on sellaisia mielikuvia, jotka ovat muodostuneet jonkinlaiseksi kuvaksi Suomesta. Kyseessä on maasta musiikin kautta syntyvä representaatio:

(15)H9: Moonsorrow bändi teki isoimpia vaikutuksia, heidän musiikkimaailma hurmasi mua se mitä kuvailee musiikilla se **tunnelmaa** -- myös Tenhin Lauluni sinulle on todella kaunis biisi heidän musiikki kuvailee luontoa ja sitä **Suomen tunnelmaa**

Tähän liittyvä haastattelukysymys oli *Mitä tulee mieleen, kuin kuulet sanan öSuomiö?* Moni opiskelija oli haastatteluhetkellä jo käynyt Suomessa, minkä takia haastattelussa yritettiin korostaa informanteille, että pitäisi muistella sitä aikaa, kun he eivät vielä oleet käyneet siellä. Suomi näyttäytyy ulkomaalaisille haastateltaville erikoisena, omituisena paikkana. Tähän kuvaan vaikuttaa merkittävästi myös henkilön oma kotimaa ja identiteettiin liittyvä eri kulttuuri. Keski-Eurooppalaisten silmin Suomi vaikuttaa ainutlaatuiselta maalta, ja tämä representaatio on syntynyt juuri suomalaisen metallimusiikin teemojen kautta, mutta voidaan olettaa, että myös yhtyeiden levykansien tai musiikkivideoiden kautta. Suomalaisessa metallimusiikissa kuvailtujen asioiden lisäksi ulkopuoliset tiedotkin vaikuttavat näihin representaatioihin. Näitä tietoja hankitaan internetistä tai kirjoista, esimerkiksi *Tuhansien järvien maa* lienee jokaiselle suomen opiskelijalle tuttu.

(16)H1: kun mä ajattelen niitä, näen suurta tilaa **yönä, lunta, tähteja taivaalla** -- Asiat jotka minusta liittyvät Suomeen ovat varsinkin: **luonto**, joo, se on ensimmäinen, **metalli** ja **rock**, **-amanismi, sauna, revontulet** ja **kaamos, lumi, joulupukki**.

(17) H2: Suomesta tulee mieleen **lunta, metsä, talvi**, sekä **masennus, alkoholi** ja **muumeja**

- (18) H3: korostaisin **luonnonläheisyyttä** í Suomi on tuhansien järvien maa, jossa on paljon **metsiä, kaloja, saunaa ja ihana luonto.**
- (19) H4: ajattelin **ihmeenmaana**, se **tyyppillinen kuva**, että tiedät on olemassa **järvi, saareja**, kaukaisuudessa on ympäri **metsä**, sellaisia kuvia on Suomesta, että **auringonlasku**, stereotyyppistä kuva -- fuu **Lappi** ja sitten **revontulet** -- ja tuntui hyvin saavuttamattomilta
- (20) H8: Suomi on minusta **kaunein maa**, vaikka se on **kylmä ja pimeä** talvella, tiedän kyllä, mutta Suomen **tunnelmaa on niin erinomainen** ja en voi löytää sen mistä muualta, se on ainoa maailmassa missä voi tuntea sen -- olen mä rakastunut suomeen miltä se kuulostaa -- tunnen kuin kotona.
- (21)H9: koska ajattelin **ihmeellisenä** ja omana maana, että haluan asua täällä ja kokea sitä ilmapiiriä.

Kuten H1:n vastauksesta nähdään, siinä esiintyy monta kulttuurista asiaa, kuten joulupukki ja sauna, jotka todennäköisesti eivät tule suoraan metallimusiikista. Nämä asiat ovat musiikin ulkopuolelta haettuja tietoja, mutta kiinnostus näiden tietojen etsimiseen on metallimusiikin vaikutusta, koska musiikin kautta on herännyt kiinnostus Suomeen. Samaa voi huomata H2:n vastauksessa: muumeista ehkä ei vielä ole laulettu suomalaisessa metallissa. Myös muita luontoon liittyviä mielikuvia esiintyy vastauksissa, kuten metsä, revontulet, kaamos tai lumi. Haastatteluissa mainitaan myös sanat *yö*, *pimeys* ja *masennus*, jotka voivat liittyä yhteen. Tästä tulee mieleen teoriaosassa esiin tullut mollin kansa -teoria, eli suomalaisen ihmisen luonnetta kuvaileva näkemys lyhyen kesän, pitkän talven ja pimeyden vaikutuksesta syntyneestä ajallisen onnen menettämisen tunteesta (Ammond 1994), mikä on osatekijänä myös suomalaisessa metallimusiikissa. H2 mainitsee peräkkäsinä alkoholin ja masennuksen, ikään kuin ne olisivat sidoksissa toisiinsa. Kun muistellaan Oksasen tutkimusta, siinä tarkastellaan alkoholin ja maskuliinisuuden kriisin suhdetta suomalaisessa metallimusiikissa, jossa alkoholin avulla paetaan pois itsetuhoisuuden tunteesta (Oksanen 2003, 2011). Alkoholi ja masennus voivat olla H2:nkin mielessä yhteenkuuluvat asiat. H1:n vastauksessa ainoana Suomesta syntyneenä mielikuvana mainitaan samanismi, jonka hän liittää Korpiklaani-yhtyeen musiikkiin. Tämä myös voi tarkoittaa sitä, että Suomi kuvitellaan musiikin perusteella pakanalliseksi maaksi.

Edellisten asioiden perusteella voidaan siis jakaa mielikuvien alkuperät kahteen aspektiin: Suorasti metallimusiikin kautta tuleviin mielikuviin ja musiikin ulkopuolelta haettuihin tietoihin, joita etsitään suomalaisen metallin kautta syntyneestä kiinnostuksesta. Suomalaisesta metallimusiikista syntyvät mielikuvat Suomesta ovat useimmin luontoon liittyviä, kuten lumi, metsä tai revontulet, mutta myös abstraktimman tason seikkoja mainitaan, kuten yö, pimeä ja masennus. Musiikin ulkopuolelta haetuista tiedoista taas mainitaan kulttuurisia asioita, kuten joulupukki tai muumit. Näiden asioiden lisäksi vahvasti läsnä ovat erilaiset adjektiivit, jotka ilmaisevat mielikuvien positiivisuutta: *ihmeellinen, ihana, kaunein* ja tähän liittyy myös Suomen tunnelman kuviteltu erikoisuus.

Informanttien vastausten perusteella voidaan tulkita, että Suomesta syntynyt representaatio vaikuttaa merkittävästi asenteeseen, mitä seuraa suomen kulttuurin harrastaminen sisältäen myös tutustumisen suomeen mm. esteettisestä mieltymyksestä. *Miten suomalainen metallimusiikki vaikuttaa haluun opiskella suomea* kysymyksen vastausten yhtenä komponenttina toimiikin Suomesta syntynyt representaatio, jonka kautta syntyvällä asenteella on suuri vaikutus kielenoppimisen aloittamiseen (Szaszó&Csizér 2007). Aineistosta huomattiin myös, että representaatioiden lisäksi suomenkielisten laulujen esteettinen mieltymys jo itsestään voi toimia motivaationa suomen kielen opiskeluun.

Kuten edellisissä esimerkkilauseissa nähtiin, vastauksissa esiintyi useasti sellaisia adjektiiveja, jotka kuvailevat informanttien suhtautumista suomalaista metallimusiikkia kohtaan. Näistä ilmaisuista voidaan huomata, miten suomalaisesta metallista syntyvät affektiiviset tekijät vaikuttavat suomen opiskelemiseen. Faniudella on samantlaisia piirteitä, kuin motivaatiolla, mikä on myös olennainen tämän prosessin komponentti. Sen vuoksi on tarkasteltava faniuden ilmiötä, eli seuraavassa osassa selvitellään sen vaikutusta oppimismotivaation syntymiseen.

5.1.2. Suomalainen metalli ja fanius affektiivisten tekijöiden valossa

ö itse asiassa silloin aloitin harrastaa metallia ja tämä koko suomi juttua -- ja ensin Nightwish oli huu kaikki ö (H4)

Suomalaisen metallimusiikki on jokaiselle haastatellulle tärkeä harrastus, eli siihen liittyvä fanius on myös tärkeä tekijä asenteen muodostumisessa, mikä näkyy erilaisissa toiminnoissa, kuten bändien seuraaminen, niiden aktiivinen kuuntelu, keikoilla käyminen ja myös

suomenopiskelu itsenäisesti (Leppänen 2008). Faniuteen liittyen käsitellään yhtyeisiin ja musiikkiin liittyvää faniutta, minkä tarkoituksena on selvittää faniuden mahdollista ohjaavaa roolia suomen opiskelun aloittamiselle. Faniutta käsittelevässä kappaleessa mainittiin faniyhteisön luomia ominaisuuksia, mutta täytyy korostaa, että tämän tutkimuksen informanttien vastausten perusteella tästä ilmiöstä ei ole kyse. *Miten olet tutustunut suomalaiseen metalliin?* - kysymyksen jokaisessa vastauksessa tuli ilmi, että musiikkia on sattumalta kuultu radiosta tai televisiosta, eli faniuden sosiaalisuuden ominaisuutta ei näissä tapauksissa ole olemassa. Informantit korostivat myös, että silloin kaveripiirissä ei kukaan kuunnellut suomalaista metallimusiikkia ja suomen kielen harrastus oli samalla lailla harvinaista.

Edellisessä kappaleessa mainitut asiat suomalaisesta metallimusiikista ovat sellaisia objekteja, jotka ovat faniuden kohteena. Niihin liitetään emootioita, arvoja ja asenteita, jotka selvästi näkyvät informanttien lausumissa ja kielenkäytössä: *rakastan, tykkään, eka kerta hurmasi mua, pidin niistä*. Emootiot suuntautuvat sekä musiikkiin että yhtyeisiin, samoin on arvojen ja asenteiden tapauksessa. Faniuteen kuuluu myös intensiivisyys ja kulttituotteen ihailu, jotka voivat toimia ohjaavana tekijänä.

(22)H2: minä **rakastan suomalaista metallia** ja erityisesti sitä suomalaista surullista

(23)H3: **on pakko heitä nähdä livenä ja tuntee sitä energiaa ja sanottavaa, jota he antavat -- he ovat todella ylpeitä juureista, tykkään tästä asenteesta**, että ovat ylpeitä omasta historiasta perinteistä ja siitä kun näitä yhdistetään metallimusiikkiin täydellinen sekoitus mun mielestä -- **ja tätä he jakaavat meidän kanssa tämä on suuri aare.**

(24)H4: Apocalyptica keikka oli -- silloin olin opiskellut puoli vuotta suomea ja olin menossa sinne suomen sanoja opiskelin ja mietin että **voi että olisi kova jos jotain voisi tavata heihin ja jutella heidän kanssa suomeksi**

(25)H6: ensimmäinen iso lempibändini joka oli myös suomalainen, Sonata Arctica, silloin **olin kovasti rakastunut bändiin**

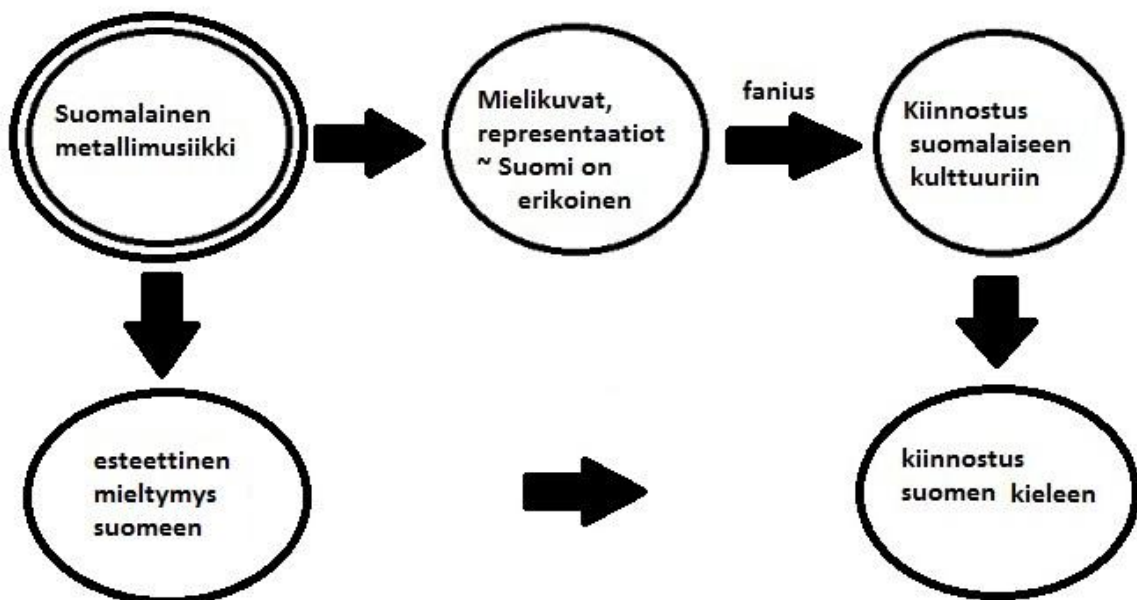
(26)H10: joo tykkään suomalaisista bändeistä ja **rakastan HIMiä**, ja se on ehdottomasti lempibändini, en voi salata mikä on sydämessäni, pidän myös Korpiklaanista, Apocalypticasta

Innokkuus, joka sisältää intensiivisyyttä, näyttäytyy selvästi vastaajien lauseissa. H3:n vastauksessa huomataan asenteita yhtyettä ja heidän jakaamaansa teemaa kohtaan. H4:n fanius ilmentyy kontaktien toivomisessa muusiikkojen kanssa, mikä innostaa opiskelemaan suomea. H2:n, H6:n ja H10:n emootiot bändejä kohtaan paljastavat faniutta. Nämä asiat - emootio, arvo ja asenne - yhdessä ovat identiteetin rakennusaineiksia, eli ne myös merkittävästi vaikuttavat yksilön käyttäytymiseen ja toimimiseen (Nikunen 2008). Kyse on myös identifikaatiosta: suomalaisen metallin harrastus on tehnyt muutoksia identiteetti prosessiin ja ohjannut identifikaatioon, samastumiseen suomalaiseen kulttuuriin, sekä tätä seuraaviin toimintoihin.

(27) H2: minä en olisi samaa jos en olisi ollut kuunnellut sitä ensimmäistä laulua suomeksi

Fanius on siis sellainen osatekijä tässä kokonaisuudessa, jonka vaikutus näkyy suomen harrastamisen ja oppimisen aloittamisena. Toistaen edellisiä asioita muuttujina esiintyvät: 1) intensiivisyys, 2) kulttuurituotteen ihailu, johon liittyy emootioita, arvoja ja asenteita, mikä toimii 3) ohjaavana tekijänä ja vaikuttaa 4) yksilön identiteettiin, käytäntöön ja toimintoihin.

Tähän mennessä esiintyviä asioita voidaan hahmottaa kuviolla ja tehdä yhteenvetoa:

Mielenkiinnon kohteet = positiivinen asenne (Ruohotie 1998)

4. Suomalaisen metallimusiikin kautta syntyneet tekijät.

Kuviossa ovat keskeisenä edellä tarkastelleet juuri suomalaiselle metallimusiikille tyypilliset piirteet, joista muodostuu kaksisuuntainen tie. Oikeaan suuntaan viittava nuoli esittää, että suomalaisen metallin funktiona on olla mielikuvien luoja Suomesta, ja se synnyttää kiinnostusta suomalaisesta kulttuurista ja samaan aikaan tai vähän myöhemmin myös suomen kielestä. Suomalaisen metallin kautta Suomesta syntyneiden mielikuvien synnyttämää kiinnostusta suomalaisesta kulttuurista määrittelee fanius. Niiden jälkeen kuviossa on kiinnostus suomen kieleen, joka aineiston mukaan syntyy suomalaiseen kulttuuriin syntyneen kiinnostuksen ohella, tai sen kautta.

Toisena suuntana on esteettinen mieltymys suomen kieleen, joka syntyy suomalaisesta metallista, mikä toimii jo itsestään motiivina suomen kielestä kiinnostumiseen. Tässä tapauksessa puhutaan siis vielä kiinnostuksesta, koska oppimismotivaation syntymiseen tarvitaan vielä muitakin osatekijöitä, joita tarkastellaan seuraavissa luvuissa kielenoppimisen motivaation näkökulmasta. Kiinnostuksen kohteet voivat merkitä positiivista asennetta (Ruohotie 1998), jota sulkeissakin on merkitty. Edellisten esimerkkien ja taulukon perusteella nähdään kerroksittain rakentuva prosessi, eli suomalaisen metallin harrastuksesta syntynyt asenne, joka ulottuu kiinnostukseen suomalaisesta kulttuurista sekä kielestä. Prosessin suhteen täytyy mainita, että suomalaisen metallimusiikin harrastamisen ja kielen akateemisen oppimisen aloittamisen välillä kuuluu yleensä monta vuotta, mikä merkitsee sitä, että asenne vuosien jälkeenkin on vielä positiivinen. Tämä asia todistaa myös Dörnyein teoriaa siitä, että asenne on hitaasti muutuva tekijä (Dörnyei 1998).

Kielenoppimisen näkökulmasta voidaan huomata faniuden kaltaisia ilmiöitä, joissa motivaatio toimii ohjaavana tekijänä ja rakenneosat ovat samalla lailla monipuoliset, kuin edellä on esitetty. Faniuden lisäksi tutkimuskysymyksen toinen aines löytyy siis kielenopiskelun perspektiivistä tarkasteltujen kohteiden kautta, joten tulossa on niiden tulkintaa. Seuraavassa luvussa käydään läpi erilaisia representaatioita ja niiden merkitystä suomen opiskelun aloittamisessa.

5.1.3. Suomalaisesta metallista kielenopiskelu

Suomen kielen harrastamiselle on tyypillistä, että ennen yliopisto-opintoja aletaan tutustua suomeen ja opiskella kieltä laulutekstejä kääntäen tai lainaamalla oppikirjoja kirjastosta. Tässä luvussa tarkastellaan informanttien Suomesta ja sen kulttuurista syntyneiden asenteiden vaikutusta suomen kielen oppimismotivaatioon, joten tarkastelussa ovat myös opiskelijoiden ajatusrakenteet, mielikuvat ja oppimiseen liittyvät asenteet (Dörnyei 1998). Tässä osassa

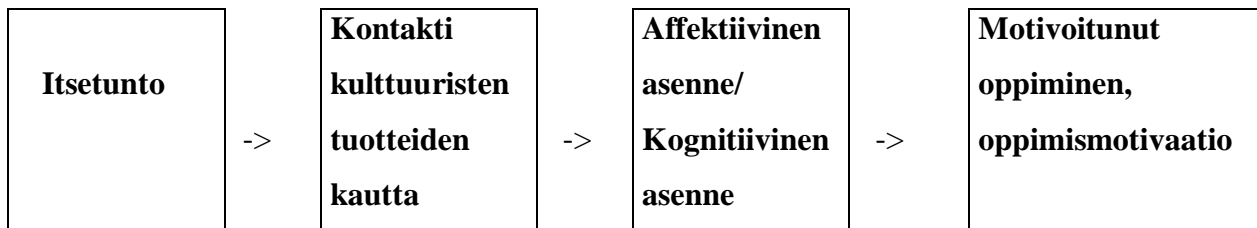
käydään läpi kielenoppimisen näkökulmasta opiskelijoiden vieraasta kulttuurista, kielestä ja maasta syntyneitä asenteita, jotka ovat merkittävästi vaikuttaneet suomen kielen oppimiseen.

(2.2.3 *Asenne motivaation edelläkävijänä*)

Edellä on kuvattu, miten suomalainen metallimusiikki herättää kiinnostusta eli miten se luo asenteita suomalaista kulttuuria ja suomen kieltä kohtaan. Seuraavaksi keskitytään oppimismotivaation syntymiseen tähän mennessä käsiteltyjen motivaatioteorioiden perusteella. Tarkastellaan edelleen ennen kielenoppimisen, Dörnyein sanoin önnen toiminnan (*preactional*)ö (Dörnyei 1998) vaihetta ja käydään läpi oppimismotivaatiota luovia muuttujia.

Tämän ilmiön taustalla on jo mainittu Szaszón ja Csizérzin tutkimus kulttuurisen tuotteen ja motivaation välisestä suhteesta, jonka kytköksenä on affektiivinen asenne. Keskipisteeseen sijoittuu 2.2.1 *Oppimismotivaatio syntymässä* -luvussa esitetty taulukko, joka sisältää neljä muuttujaa:

5. Kulttuuriset tuotteet ja oppimismotivaatio (Szaszók&Csizér 2007).

Kuten motivaatiota käsittelevässä luvussa tarkasteltiin, kontakti *kulttuuristen tuotteiden kautta* on tärkeä tekijä asenteen syntymisessä, ja se ulottuu kohdekielen maahan ja kulttuuriin. Tätä toimintaa esiintyi myös tässä aineistossa suomalaisen metallimusiikin tapauksessa.

Jos tarkastellaan tarkemmin taulukon sisältämiä tekijöitä, ensimmäisenä esiintyy *itsetunto*, jota tarvitaan kielenoppimisen aloittamiseen (Szaszók&Csizér 2007). Tämän tutkielman tapauksessa opiskelijoilla itsetunto on vahva, mikä näkyy esimerkiksi heidän aikaisemmissa positiivisissa kielenoppimiskokemuksissaan, joka on myös kielen oppimisen motivaation yksi rakennuselementti. *Kontakti kulttuuristen tuotteiden kautta* merkitsee siis suomalaista metallimusiikkia, tämän työn tärkeintä positiivista asennetta luovaa muuttujaa. Asenne voi olla joko *kognitiivinen* tai *affektiivinen* Suomea ja Suomen kulttuuria kohtaan. Kognitiivisen ja affektiivisen asenteen välinen ero on se, että ensimmäisen tapauksessa puhutaan vierasta kulttuuria kohtaan esiintyvistä emootioista, jälkimmäisellä tarkoitetaan yksilön tietoja ja käsityksiä tietystä maasta tai sen populaatiosta, kuten sen taloudesta, järjestelmästä ja niin edelleen (Szaszók&Csizér 2007). Tämän tutkielman osallistujista suurin osa puhuu eniten

tunteellisesta asenteesta, mutta myös kognitiivista asennetta on esiintynyt yhden informantin vastauksessa, jossa korostettiin Suomen hyvää kasvatustajajärjestelmää ja elämänlaatua.

Asenne ennen kielenoppimista -vaiheessa vaikuttaa siis suuresti oppimismotivaation syntymiseen, tai toisin sanoen asenne on tämältyyppisessä toiminnassa motivaation edellytys. Haastateltavien tapauksessa asenne syntyi Suomesta luotujen monenlaisten mielikuvien vaikutuksesta. Toisena aspektina on myös se, että informanttien keskuudessa käynnistyi toimintoja, kuten tietojen hakemista maasta, kielestä ja kulttuurista, eli taustatietona esiintyvät kiinnostus ja uteliaisuus ovat merkittäviä motivaatiota edeltäviä tekijöitä (Ruohotie 1998). Ruohotie jakaa oppimismotivaation järjestelmän kolmeeseen alueeseen: kognitiiviseen, affektiiviseen ja konatiiviseen alueeseen. Kognitiivinen tarkoittaa tiedonhankintaa jostakin kiinnostuskohteesta, mitä seuraa affektiivinen asenne, koska tähän objektiin suhtaudutaan tunneperäisesti. Kolmantena osana on konatiivinen alue, joka tarkoittaa määrätietoista pyrkimystä tätä objektiä kohtaan. Mielenkiinnon kohteita korostetaan, ja ne voivat synnyttää positiivista asennetta ja niiden kehityksen tuloksena yksilö asettaa etusijalle tiettyjä tehtäviä ja pyrkimyksiä. (Ruohotie 1998: 35.) Näiden perusteella suomalaisesta metallimusiikista syntyneen asenteen kautta tulevat tekijät luokitellaan kolmeen alueeseen: kognitiivisuuteen, affektiivisuuteen ja konatiivisuuteen, jotka ovat sidoksissa toisiinsa. Myös kieleen kuuluva esteettinen mieltymys lasketaan oppimismotivaation syntymisvaikuttajaksi, kuten edellisessä osassa nähtiin. Seuraavaksi esimerkkien avulla tarkastellaan näitä alueita.

KOGNITIIVISUUS

Kognitiivisen alueen avainsanoja ovat havaitseminen, ymmärtäminen, ajattelu, järkeily ja päättely (Ruohotie 1998), ja tässä tapauksessa kognitiivisuudella viitataan konkreettisesti kielenopiskelun alkuun, eli tiedonhankintaan suomen kielestä kiinnostuksen tai ymmärtämisen johdosta. Suomalaisen metallimusiikin kautta käynnistyneen toiminnan seurauksena aletaan etsiä myös lisää tietoja Suomesta ja suomalaisesta kulttuurista. Näistä tiedoista syntyvät käsitykset liitetään Suomeen ja suomalaisiin ihmisiin ja käsitykset ovat positiivisia. Tähän lasketaan suomeen kielen liittyvät *en ymmärtänyt, mutta kuinka hyvä olisi ymmärtää sitäkin* -tyyppiset ilmaisut. Kognitiiviseksi toiminnaksi nimetään siis tiedonhankinta ja halu ymmärtää:

(28)H4: ja sitten aloin kuunnella Sonata Arcticaa ja **sen jälkeen katsoin tietoja Suomesta** ja bändeistä ja kuuntelin myös Apocalyptica -- kun olen jo kuunnellut Nightwishia **sitten kesällä**

kun olin kuustoista vuotias lainasin kirjastosta yhden loistavan viisisata vuotias suomen oppikirjan ja aloitin kotona opiskella

(29)H2: **Minä aloin oppia sen jälkeen kun kuulin ensin laulua suomeksi.** Laulu on ~~Ø~~Kuolema tekee taiteilijan~~Ø~~Nightwishilla. Minä **halusin ymmärtää sitä.**

(30)H7: **HIM takia törmäsin suomen kieleen ja halusin tietää siitä kielestä enemmän ja etsin muita bändejä Suomesta, jotka laulavat suomeksi**

(31)H6: yliopistossa opiskelin kolme vuotta ennen sitä oli **sanoituksen kääntäminen ja tietojen etsiminä -- etsin suomalaista kanavaa netistä --** musiikin kautta tutustuin itse kieleen, **kuuntelin ensin suomalaisia sanoja,** kun katsoin bändien keikkavideoita jotka olivat kuvattu Suomessa ja kappaleiden välissä ne puhuivat aina suomea, ja kuulosti todella kivalta, mutta **en ymmärtänyt tästä mitään ja kuinka hyvä olisi tätäkin ymmärtää.** ja sitten aloitin kuunnella suomenkielisiä bändejä

Esimerkkien perusteella huomataan, että suomen kielen oppiminen tapahtuu näiden tietojenhankkimisen jälkeen, eli oppimismotivaatio syntyy tiedonhaun kautta syntyvän asenteen vaikutuksesta. Nähdään, että tietoja etsitään suomen kielen sävelkulusta, kieliopista tai yleisemmin Suomesta, ja niistä tiedoista syntyneet mielipiteet ratkaisevat päätöksen aloittaa oppiminen. H2:n ja H6:n ymmärtämishalu liittyy bändeihin, eli suomalainen metallimusiikki on edelleenkin läsnä: tietoja haetaan myös yhtyeistä, jotka laulavat suomeksi. Suomen kieli toimii tässä välineenä, ja funktiona on bändien sanoituksen ymmärtäminen, eli tässä ilmentyy myös faniuden voimakkuus. Kognitiivisuus on siis yksi aines motivaation syntymiseen, mikä näkyy siis tiedonhankkimisena, jonka syyt ovat tässä tapauksessa kiinnostus ja ymmärtäminen. Kiinnostus liittyy suomalaiseen kulttuuriin ja suomen kielen piirteisiin, ymmärtäminen on sidoksissa eniten yhtyeiden sanoituksiin.

AFFEKTIIVISUUS

Affektiivisuudella tarkoitetaan kytkeytymistä johonkin objektiin, eli kyseessä ovat tunneperäiset ilmiöt, kuten emotionio ja halu ja avainsanoina ovat näiden lisäksi temperamentti ja tunnereaktio (Ruohotie 1998). Tässä tapauksessa affektiivisuus tarkoittaa tunneperäistä suhtautumista Suomea, suomalaista kulttuuria ja ihmisiä kohtaan. Affektiivisuus on mainittu faniuden rakennusosanakin, ja emotionio liitetään yhtyeisiin ja musiikkiin. Kuten on jo

mainittu, kyseessä on prosessi, eli ensin tapahtuu tiedonhankinta, mitä nähtiin myös edellä kognitiivisella alueella, ja sen jälkeen sitoudutaan tunneperäisesti hankittuja tietoja kohtaan. Haastattelussa kysyin, *mitä mieltä olet Suomesta ja suomalaisista*, minkä tarkoituksena on ollut saada vastaus siihen, onko asenne näitä kohtaan jo olemassa ja minkälainen se on. Affektiivisen asenteen tärkeys on esiintynyt myös Szaszón ja Csizérin tutkimuksessa, oppimismotivaatiota edeltävänä muuttujana. Tässä informanttien sanankäytön, eli erilaisten verbien ja adjektiivien kautta nähdään heidän affektiivista asennettaan:

(32)H1: suomalaisista **pidän** siitä, että he eivät puhu, kun heillä ei ole mitään sanottavaa, ja että he oikasti ovat hiljaisia -- mä varmasti en pidä ihmisistä, jotka puhuvat turhaa

(33)H3: **Kaipaus**, että haluaisin olla jo siellä.. tämä on **syvältä tuleva emootio**

(34)H4: Suomi **tuntui kuin ihmeenmaa** -- ja **saavuttamattomilta** -- (Suomalaisista) tiesin kirjojen perusteella, että **ne ovat hauskoja ihmisiä mitä mä uskonkin**.. olen katsonut haastatteluita Nightwishin ja Sonata Arctican jäsenistä -- ne olivat avoimempia, kuin esimerkiksi amerikkalaisia bändejä, **eli niistä jutuista olen tykännyt ja on ollut symppaattinen**.

(35)H5: **Mä tykkään** Suomen kulttuurista ja ihmisestä ja mä tykkään luonnosta, kännykkäheitosta ja vaimonkantamisesta.

(36)H8: **Suomi on minusta kaunein maa**, vaikka se on kylmä ja pimeä talvella, tiedän kyllä, mutta **Suomen tunnelmaa on niin erinomainen** ja en voi löytää sen mistä muualta, se on ainoa maailmassa missä voi tuntea sen.

(37)H9: koska **ajattelin ihmeellisenä ja omana maana**, että haluan asua täällä ja kokea sitä ilmapiiriä.

(38)H10: Suomi on minulle **koti** -- mä kuulun Suomeen -- **ihailen** suomalaisia, he ovat erilaisia.

Esimerkeissä nähdään mielikuvien avaamista, ja että ne ovat muodostuneet hankittujen tietojen kautta. Ilmaisut *rakastan, kovasti rakastunut, ihailen ja kaipaus* osoittavat affektiivisuutta ja vahvaa emootiota. Psykologista ja sosiaalista toimintaa on se, että opiskelijat tuntevat läheiseksi Suomen, sen kulttuurin ja suomalaiset ihmiset (Gardner 1972).

Suomalaisista luotu öerilainenö käsitys viittaa omasta eroavaan kulttuuriin. Suomi sijaitsee maantieteellisesti pohjoisessa kaukana Keski-Euroopasta, minkä takia Suomen kulttuuri ja ihmiset ovat positiivisessa mielessä erikoisia ja uusia informanteille. Asenteeseen vaikuttavat suomalainen metallimusiikki ja ulkopuoliset tiedot, kuten nähtiin jo aikaisemmassa tarkastelussa. Edellisessä seitsemässä esimerkissä affektiivisuus liitetään ihmisiin ja paikkaan, ja ne ovat syntyneet opiskelijoiden mielikuvissa. Nämä mielikuvat vaikuttavat myöhemmin motivaatioulottuvuuteen, mistä puhutaan myöhemmin.

Iinformanttien lausumissa riveissä voidaan huomata affektiivisuuden kautta ilmaistuja tavoitteita. Tavoitteet ovat myös tärkeitä asioita tässä yhteydessä, koska motivaatio voi riippua tavoitteen voimakkuudesta: mitä voimakkaampi on jonkin tavoitteen merkitys yksilölle, sitä motivoituneempana hän suhtautuu tavoitteen toteutumiseen (Dörnyei 1998,2001). Asenteen kautta tulevia tavoitteita nähdään esimerkiksi H1:n tapauksessa, *Kaipaus, että haluaisin olla jo siellä*, mikä liittyy Suomeen, ei suoraan kielenoppimiseen. Sama asia esiintyy H9:llä.

Edellisten perusteella nähdään, että affektiivisuus on myös merkittävä rakennusosa motivaation syntymisessä. Affektiivisuus ulottuu eniten Suomeen ja suomalaisiin (H3, H4, H8, H9, H10), ja myös suomalaiseen kulttuuriin (H1, H5). Lisäksi pitää ottaa huomioon tavoitteiden asettamisen merkitys affektiivisuuden toiminnassa.

KONATIIVISUUS

Konatiivisuudella tarkoitetaan mielenkiinnon kohteita sekä motivaation syntymiseen kuuluvia tahdonalaisia elementtejä, kuten sitkeyttä ja tahtoa oppia, sekä määrätietoista pyrkimystä (Ruohotie 1998). Konatiivisuus on sidoksissa edellisiin tekijöihin, kognitiivisuuteen sekä affektiivisuuteen, ja kuten alussa jo mainittiin, kyseessä on prosessi: tiedonhankinnan kautta suhtaudutaan tunneperäisesti jotakin objektia kohtaan, mitä seuraa määrätietoinen pyrkimys, tässä tapauksessa tahto oppia. Konatiivisuuden piiriin lasketaan myös edellä mainittu uteliaisuus. Tähän kuuluvat esimerkit esiintyvät jo kognitiivisen alueen yhteydessä, ja ne kuvailevat prosessia.

- (39)H3: (Moonsorrow) sen kautta olen tutustunut suomen kieleen, koska se oli ensimmäinen motiivi, että **hopi se kiinnostaa mua ja aloitin harrastaa sit** -- kun olin neljätoista, tajusin, että se **suomalainen metallimusiikki ja kieli kiinnostaa mua ja sen jälkeen aloitin opiskella itsestään**

(40)H4: Nightwish oli eka, sen takia **aloin kiinnostua maasta ja sitten sen jälkeen aloin lukea**, siinä oppikirjassakin oli kulttuuri osa

Näistä esimerkeistä voidaan huomata eräänlaisia toimintoja, jotka viittaavat kognitiivisuuden ja affektiivisuuden kautta tapahtuneeseen määrätietoiseen pyrkimykseen: aloin harrastaa, aloin opiskella itsestään, aloin lukea ja niin edelleen.

Tähän mennessä on tarkasteltu motivaation syntymiseen vaikuttavia elementtejä ja niiden toimintaa. Seuraavana tekijänä esiintyy esteettinen mieltymys suomen kieltä kohtaan, mikä toimii myös motiivina halulle oppia suomen kieltä. Esteettinen mieltymys voidaan käsittää eräänlaiseksi asenteeksi itse kieltä kohtaan, minkä ydin löytyy mieltymyksestä kielen sävelkulkua kohtaan.

ESTEETTINEN MIELTYMYS

Viimeisenä tarkastelemme esteettisen mieltymyksen aluetta, jolla tarkoitetaan mieltymystä siihen, miltä suomi kuulostaa. Julkusen mukaan, kuten myös tässä tutkimuksessakin on selvästi tullut esiin, *Kieli, joka on oppilaan kannalta mielekästä ja merkityksellistä edistää oppimisprosessia* (Julkunen 1998: 17). Vaikka ollaankin vielä önnen kielenoppimistaö -vaiheessa, toimii Julkusen väite tässäkin tapauksessa.

Haastattelukysymyksenä oli *Millaista on suomen kieli sinun mielestäsi?* Tämä faktori esiintyy myös suomalaisen metallimusiikin erikoispiirteenä, eli suomesta pidetään metallimusiikin yhteydessä, mutta se toimii myös yksittäisenä motivaatiotekijänä kielen oppimisessa. Tässä osassa tekijä eroaa aikaisemmin tarkastelluista siinä mielessä, että kyse on tiedonhankinnan prosessin kautta syntyneestä esteettisestä mieltymyksestä. Toisin sanoen, suomen kielestä pidetään muutenkin kuin suomalaisen metallimusiikin yhteydessä ja huomataan myös, että esteettisen kiintymyksen lisäksi suomen kielen sävelkulusta pitämiseen tässäkin tapauksessa liittyy emotio. Esteettisen mieltymyksen alue voidaan siis jakaa kahteen aspektiin, joista toinen liittyy suomalaiseen metallimusiikkiin ja faniuden piireisiin, kun taas toinen liittyy tiedonhankinnan kautta syntyneeseen tunteeseen, yleensä kielen sävelkulusta pitämiseen.

(41)H4: olivat suomenkielisiä tekstejäkin, joista **pidin kovasti -- tosi hauskaa, ikään kuin pikkulapset juttelisivat, rattatattata -- tiedät kun he painaavat eri sanoja** esimerkiksi miten osaavat sanoa juMaAUtA -- joskus kun he sanovat jotain **niin emotionaalisesti**, osaavat sanoa **niin mahtavasti** niitä sanoja, että uskomatonta

(42)H6: Kyllä musiikki vaikutti todella paljon, mutta en osannut päättää että opiskelenko suomea tai ruotsia -- mutta sitten etsin suomen kanavaa netissä ja kuuntelin (suomea) ja **tykkäsin siitä, miltä kuulostaa, oli samankaltainen kuin unkari, itse sävelmä ja tuntui niin puhtaalta.**

(43) H8: **olen mä rakastunut suomeen**, miltä se kuulostaa, ja tiedän että **en koskaan muuta mieltäni**

(44) H9: Suomen kieli on **lumoava**, tykkään kun suomalaiset puhuvat **niin emotionaalisesti kun painataan sanoja ja se tuntuu hyvältä korvalle** eli se on hyvä juttu, miten suomen kieli soi, **tattarattataa**

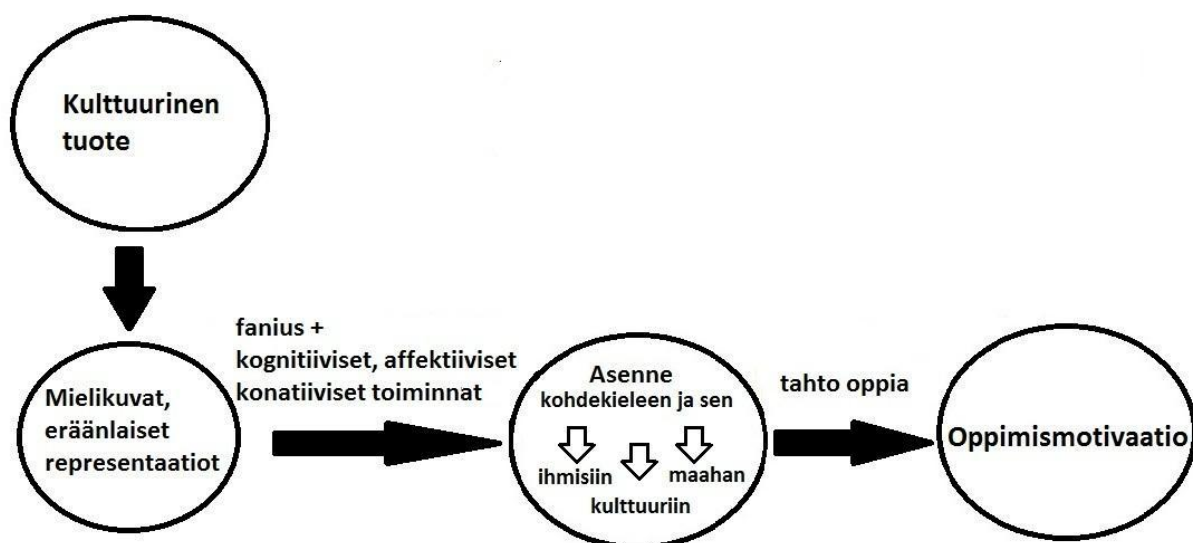
Vastausten perusteella tuli ilmi, että pitämisen syinä esiintyy monta asiaa: ensinnäkin ratkaisevana asiana on, että suomen kielen sävelmää pidetään samankaltaisena, kuin omaa äidinkieltä, kuten H6:n tapauksessa. Toisaalta on esillä abstrakteja ilmaisuja, kuten *luomava* tai *emotionaalinen*, jotka ilmaisevat myös positiivista asennetta. Asenteen suhteesta on nostettava esiin H8:n lause: *tiedän, että en koskaan muuta mieltäni*, mikä viittaa syvän emotionin kautta syntyneen asenteen hitaasti muuttuvaan laatuun.

Tässä osassa ollaan käsitelty suomalaisen metallimusiikin vaikutusta haluun oppia suomea, minkä keskipisteessä on suomalainen metallimusiikki, eli Suomi kulttuurisena tuotteena. Nähtiin, että sen erikoispiirteiden kautta syntyvät mielikuvat johtavat eräänlaiseen positiiviseen asenteeseen kohdekieltä, maata ja ihmisiä kohtaan, johon myös vaikuttaa fanius suomalaista metallia kohtaan. Asenteen jälkeen, viimeisenä jaksena, esiintyy oppimismotivaation syntymiseen tarvittujen kolmen tekijän, kognitiivisuuden, affektiivisuuden ja konatiivisuuden, vaikutukset opiskelijoissa. Huomattiin myös, että yksittäisenä oppimismotivaationa toimii suomalaisesta metallimusiikista syntynyt esteettinen mieltymys suomen kieleen.

Tämän luvun tulosten jälkeen on mainittavana vielä muutama sellainen ominaisuus, jotka ovat olennaisia edellytyksiä suomen kielen oppimisen aloittamiselle ja motivaation syntymiselle. Aineistossa esiintyvien haastateltavien taustatiedoista voi huomata motivaation rakennusosia, jotka vaikuttavat oppimismotivaation syntymiseen. Ne tekijät ovat *tahto oppia* ja *kiinnostus kieliin* -muuttujat, jotka esiintyvät jokaisen opiskelijan tapauksessa. Tutkittuna ryhmänä on siis sellainen joukko, jossa on vahvasti läsnä kognitiivisia ja konatiivisia ominaisuuksia. Olemassa on myös valmiina kiinnostus metallimusiikkia kohtaan viittaten siihen, että ne, jotka ovat aloittaneet opiskella suomea, harrastavat metallimusiikkia ja kertovat, että

metallimusiikki on tärkeä oman elämän osa. Kyseessä on siis *metallimusiikin harrastus* ja *kiinnostus kieliin* -tekijöiden sulautuminen. Lisäksi huomataan, että haastateltavilla on myös aiempaa kokemusta kielenoppimisesta, mikä osoittaa sen, että he opiskelevat mielellään uusia kieliä, eli heillä on olemassa positiivinen asenne kielenopiskeluun. Edellä mainitut tekijät ovat vaikuttaneet siis suomen kielen oppimisen aloittamiseen ja ovat välttämättömiä tähän toimintaan. Ne ovat siis 1. kognitiivisia ja konatiivisia ominaisuuksia (tahto oppia, kiinnostus kieliin) 2. aikaisempia positiivisia kielenoppimiskokemuksia ja 3. suomalaisen metallimusiikin harrastus, eli fanius on myös merkittävä tekijä, joka vaikuttaa tähän prosessiin. Toisin sanoen kyseessä ovat sellaiset kielistä kiinnuneet metallifanit, jotka suomalaisen metallimusiikin vaikutuksesta alkoivat kiinnostua Suomesta, sen kulttuurista sekä kielestä, ja alkoivat omatoimisesti opiskella suomea jatkaen opiskelua myöhemmin yliopistossa. Suomalainen metallimusiikki on siis sellainen kulttuurinen tuote, joka synnyttää monen portaan kautta oppimismotivaatiota suomen kielen opiskeluun.

Edellisiin seikkoihin lisätään vielä, että *tahto oppia* -tekijän iso rooli näkyy siinä, että se käynnistää opiskelun, joten sen paikka on asenteen ja oppimismotivaation välissä. Seuraavassa mallissa nähdään prosessin toimintaa suomalaisesta metallimusiikista alkaen oppimismotivaation syntymiseen saakka. Taustalla on edelleenkin kulttuurisen tuotteen vaikutus, eli Sziszón ja Csizérin teoria, jota täydennetään tämän tutkimuksen tulosten perusteella. Mallista nähdään myös, että tutkimuksesta saatut tulokset todistavat unkarilaistutkijoiden teorian toimivuutta, eli kulttuurinen tuote voi luoda oppimismotivaatiota, minkä merkittävin kytkös löytyy asenteen ominaisuudesta:

6. Kulttuurisen tuotteen ja oppimismotivaation välinen prosessi suomalaisen metallimusiikin mallin perusteella.

Yhtenäisten ominaisuuksien lisäksi informanttien välillä voidaan havaita yksilöllisiä eroja, jotka ovat myös syinä kielenoppimisen aloittamiselle ja vaikuttavat oppimismotivaation laatuun. Yksilölliset erot koskevat sellaisia alueita, jotka liittyvät opiskelijan ominaisuuksiin ja kiinnostuksen kohteisiin, ja niihin kuuluu myös älyllinen uteliaisuus ja haasteellisuus (Julkunen 1998: 23). Suomen kielen oppimista pidetään hyvänä haasteena, mikä liittyy enemmän yksilön asenteeseen kielenoppimista ja suomea kohtaan, kuin suomalaisesta metallimusiikista pitämiseen. Lisäksi sellaiset komponentit, jotka ovat yksittäin vaihtelevia, vaikuttavat kielenvalintaan suomalaisen metallimusiikin lisäksi. Nämä ovat sukukielisyyden merkitys (H6), vahva, muista eroava affektiivisuus musiikkia, Suomea, suomalaisia ja kieltä kohtaan (H8, H10), kulttuurinen kiinnostus (H5), ja *Suomessa on parempi olla* (H3, H4, H7), mikä viittaa kotimaassa esiintyviin ongelmiin. Nämä yksittäiset erot vaikuttavat suomen opiskelun aloittamisen syihin, kuten esimerkeistään tuli ilmi. Näiden asioiden lisäksi voidaan ottaa huomioon informanttien kotipaikka, Keski-Eurooppa, johon liittyy myös pohjoisesta eroava identiteetti ja elämäntavat. Tämä muuttuja voi olla sidoksissa kiinnostuksen kohteisiin, jos opiskelija pitää suomessa erityisesti niistä asioista, jotka ovat uusia ja eroavat omasta perinteestä. *Kuinka suomalainen metalli vaikuttaa haluun opiskella suomea?* -kysymykseen vastaus muodostuu siis kulttuurisen tuotteen erityispiirteistä synyneistä faniuden ja asenteen ominaisuuksista. Aineiston perusteella suomalaisen metallimusiikin rooli suomen kielen oppimisen käynnistymiselle oli suuri, koska se aiheutti aktiivista kielenoppimista.

Tutkielman pääkysymyksen kanssa esiintyy myös kaksi tarkentavaa kysymystä, joista ensimmäisenä käsitellään suomalaisen metallimusiikin kautta lisääntyviä motivaatioitekijöitä. Kuten tiedetään, motivaatio on aina muutoksessa (Dörnyei 1998), eli oppimisen eri vaiheissa voi esiintyä eri motivaatioita, jotka ohjaavat kielenoppimista. Seuraavassa osassa käydään läpi tarkentavista tutkimuskysymyksistä ensimmäistä, eli kielenoppimisen prosessissa syntyneitä motivaatioita.

5.2. Suomalaisen metallimusiikin kautta lisääntyneet motivaatiot

Dörnyein motivaatioteorian mukaisesti ennen kielenoppimisen vaihetta tapahtuu kielenvalinta ja tavoitteiden määrittäminen, mitä tarkasteltiin edellisissä osissa (Dörnyei 1998, 2001). Tarkastelussa kävi ilmi, että kieltä opiskeltiin itsenäisesti suomalaisen metallimusiikin vaikutuksesta, muun muassa laulutekstejä kääntäen. Haastateltavien tapauksessa suomalaisesta metallimusiikista syntynyt toiminta, eli kielenopiskelu, ja sen prosessissa

syntyneet tavoitteet ovat johtaneet siihen, että haastateltavista suurin osa on jo suorittanut suomen kielen maisterin koulutuksen ja käyneet useasti suomessa tai asuvat siellä.

Tässä kappaleessa keskitytään kielenoppimisen vaiheeseen, eli yliopistossa tapahtuvaan opiskeluun, jossa ilmenee suomalaisesta metallimusiikista eroavia motiiveja opiskelulle. Motivaatioita lähestytään Dörnyein ajallisen motivaatiomallin kautta ja tarkastelussa panostetaan kielenoppimiseen vaiheeseen, joka tarkoittaa tässä tapauksessa aktiivista toimintaa kielen kanssa, esimerkiksi yliopistossa tapahtuvaa opiskelua. Tähän kuuluvat myös ne uudet tavoitteet, jotka ovat opiskelijoiden toimintaa ohjaavia tekijöitä. Kielenoppimisen prosessin kestoksi lasketaan aika aktiivisen opiskelun aloittamisesta alkaen toiminnan lopettamiseen asti.

Seuraavissa luvuissa tarkastellaan siis sellaisia motiiveja, jotka ovat syntyneet suomalaisen metallimusiikin vaikutuksesta. Motiivit jaetaan tekijöihin, joiden nimityksissä on hyödynnetty Julkusen (1998) tutkimuksessa esiintyviä esimerkkejä. Saaduista tiedoista luokitellut tekijät ovat yksittäin vaihtelevia, mutta niistä löytyy myös paljon yhtäläisyyksiä, jotka esiintyvät usein ja melkein jokaisen haastatellun vastauksessa. On tyyppillistä, että haastateltavilla esiintyy monta motiivia opiskeluun, ei pelkästään yksi, ja nämä motiivit ovat myös sidoksissa toisiinsa.

Seuraavien motiivien suhteesta on mainittava, että integratiiviseksi motivaatioksi nimitetty tekijä jaetaan osiin. Integratiivinen motivaatio tarkoittaa, että oppilailla on halua hankkia ystäviä kohdekielen maasta ja oppia tuntemaan kielen puhujia, heidän maataan ja kulttuuriaan (Julkunen 1998: 22). Integratiivinen motivaatio on tämän tutkimuksen tarkoituksiin kuitenkin liian yleistetty, ja siitä syystä vaikutti siltä, että tämän tutkimuksen kannalta on parempi jakaa se osiin, kuten Julkunenkin tekee tutkimuksessaan (Julkunen 1998: 23). Motiivit on luokiteltu laskevaan järjestykseen, joista integratiiviseen motivaatioon kuuluvat kohdat 2, 3 ja 4.

7. Kielenoppimisen vaiheessa esiintyneet motivaatiot.

Faktorit	Haastateltavat henkilöt
INSTRUMENTAALINEN MOTIVAATIO	H2, H3, H4, H5, H6, H7, H8, H9
SUOMESSA ASUMINEN	H3, H4, H7, H8, H9, H10
KONTAKTI KOHDEKIELEN PUHUJEN KANSSA	H1, H3, H7, H8, H9, H10
KIELEN OMAKSUMINEN KORKEALLA TASOLLA	H3, H4, H7, H9
SUOMESSA KÄYMINEN	H1, H6
ONNISTUMINEN	H7, H8,
IHANNEMINÄ	H4

INSTRUMENTAALINEN MOTIVAATIO

Motivaatioulottuvuuksia voidaan eritellä seitsemän erilaista, ja ne ovat syntyneet opiskelijoiden kielenoppimisen prosessissa. Ensimmäisen näistä on *instrumentaalinen motivaatio*, joka tarkoittaa, että kieltä opiskellaan pragmaattisia tavoitteita varten, eli siitä katsotaan olevan hyötyä ja sitä ajatellaan voitavan käyttää myös tulevaisuudessa. Moni opiskelija kertoi, että haluaisi työskennellä kääntäjänä tai kielialalla, jossa voisi käyttää suomea. Tämä faktori kertoo siitä, että opiskelijoille suomen kielen opiskelu ei ole enää pelkästään harrastus. Suomen kielen opiskelun pragmaattisia tavoitteita varten mainitsi 8 opiskelijaa.

K: Mitä on suunnitelmasi suomen kielellä tulevaisuudessa?

(45)H4: Tietysti haluaisin sellaista työtä joka liittyy suomen kieleen, puhun monta kieltä, kuitenkin olisi paras suomen kielen kanssa työskennellä.

(46)H5: Jos pääsisin tekemään jotain töitä, joka liittyy kieleen vaikkapa kääntäjänä tai jotain ihan muuta, mutta ainakin jotain töitä.

(47)H6: Silloin mietin siitä, että mihin voisin suomen kieltä käyttää, kun aloitin opiskella sitä. Kielen oppimisen aloittamisessa musiikki motivoi ja myöhemmin se, että pääsen Suomeen, mutta sitten mietin että olisi hyvä käyttää tätä kieltä joka päivä ja työskennellä sillä.

(48)H8: Toivottavasti saan työpaikkaa, en mä tiedä opettajana tai kääntäjänä tai vastaava, mut haluaisin kielen-alalla

Voidaankin kysyä, mikä yhteys on instrumentaalisella motivaatiolla suomalaisen metallimusiikkiin? Kuten edellisissä esimerkeissä nähtiin, kyse on sellaisesta prosessista, mikä rakentuu monesta kerroksesta. Suomalaisen metallimusiikin kautta alkanut harrastus on ohjannut opiskelijat suomen kieleen opiskeluun, mutta ajan kuluessa siitä on alettu ajatella olevan myös hyötyä. Kun opiskellaan päätoimisesti jotakin ainetta, aletaan miettiä, mihin sitä voidaan käyttää ja miten sitä voisi tulevaisuudessa hyödyntää. Instrumentaalinen motivaatio on siis monen askelen kautta syntynyt motiivi, jonka juurena ja lähtökohtana toimii suomalainen metallimusiikki.

SUOMESSA ASUMINEN

Suomi kuvitellaan ihmeenmaaksi, ja jotkut haastateltavat kutsuivat sitä myös kodiksi ja sellaiseksi paikaksi, jossa on parempi olla kuin kotimaassa. *Suomessa asuminen* ja *Suomessa käyminen* -faktorit eroavat siinä mielessä, että toiset haastateltavista haluavat asua Suomessa, toiset vain matkustaa sinne monta kerta. Syinä tähän ovat yksilölliset erot haastateltavien välillä, jotka liittyvät kotimaan tilanteeseen ja opiskelijan suhtautumiseen omaan kotimaahan. *Suomessa asumisen* mainitsee 6 informanttia.

(49)H3: Haluaisin muuttaa Suomeen, voin kuvitella elämäni siellä.

(50)H7: Suomessa on parempi olla -- mä oon vähän kyllästynyt Tshekkiin -- se on ehkä yleistä, kun pääsee jonnekin missä on parempi kuin kotimaassa.

(51)H8: toivottavasti pääsen muuttaa eräänä päivänä, haluaisin paljon niin, koska mä tunnen kuin kotona, kun olen Suomessa.

(52)H10: Suomi mulle on koti, ehkä se tuntuu hullulta, mutta mä kuulun Suomeen, niinkuin Elvis lauloi, home is where your heart, Italiassa on paljon ongelmia ja Suomessa kaikki toimii paremmin ja se on tosi hyvä maa mulle.

Suomessa asuminen -motiivin tapauksessa pitää ottaa huomioon, että siihen liittyvät tavoitteet olivat jo olemassa suomalaista metallimusiikkia tarkastellessakin, eli tämän motiivin juurena on suomalaisesta metallista luodut mielikuvat. Näissä mielikuvissa Suomi kuvitellaan ainutlaatuiseksi paikaksi, ja sen yhteydessä on ilmestynyt myös halu matkustaa tai asua siellä ja kokea se ilmapiiri, josta suomalainen metalli luo mielikuvan. Voidaan väittää myös se, että tämä motiivi liittyy enemmän Suomeen, kuin suomen kieleen.

KONTAKTI KOHDEKIELEN PUHUJIEN KANSSA

Kolmantena faktorina esiintyy *kontakti kohdekielen puhujien kanssa*, mikä tarkoittaa tässä halua suomalaisten kanssa tapahtuvaan kommunikaatioon. Mainitut informantit kertoivat siitä, että haluavat tavata suomalaisia ja puhua suomalaisten kanssa, eli tässä yhteen sulautuu kaksi tekijää: kielenkäytön kokemus ja asenne kielenpuhujia kohtaan. Kielenkäyttö vastaa

Julkusen mainitsemaan kommunikaation motiiviin (Julkunen 1998: 50). Kuusi haastateltavaa sanoi haluavansa tavata suomalaisia ja päästä kontaktiin heidän kanssaan.

(53)H1: Mä kuuntelen paljon suomalaisia musiikkia, opin tekstejä, keskustelen muusikkojen kanssa keikoilla -- mahdollisuus keskustella koko Korpiklaanin kanssa on aivan hyvä motivaatio

(54)H3: on tapana etsiä lempibändeistäni uutisia mahdollisesti suomeksi harjoittelun takia, sekä mulla on suomalaisia tuttuja, heidän kanssa ollaan yhteydessä

(55)H7: keikoista tuli motivaatio opiskella lisää ja lisää, että ymmärtäisin enemmän ihmisiä

(56)H8: musiikin kautta sain tavata monia suomalaisia ja keskustella musiikista ensin ja sitten ne tulivat ystäväksi. ja tämä oli tärkeä

(57)H9: Haaveni oli suomen kielen kans myös tavata suomalaisiin ja kommunikoida niiden kanssa.

(58)H10: Asuin yhden vuoden Suomessa ja se on auttanut paljon, mulla on myös suomalaisia kavereita ja jutellaan niiden kanssa.

Tämän faktorin taakse piiloutuu myös fanius, koska haastateltavat mainitsevat myös bändien kanssa tapahtuvaa kommunikaatiota. Myös suomalaisia kohtaan syntynyt asenne on merkittävä muuttuja tässä motivissa, ja asenteeseen liittyy vahvasti myös suomalaisista muusikoista luotu kuva, esimerkiksi sympaattisuus. Tämän lisäksi toisena tekijänä esiintyy ihmissuhteet, eli kommunikaatio liittyy suomalaisiin kavereihin ja yhteyden pitämiseen heidän kanssaan.

KIELEN OMAKSUMINEN KORKEALLA TASOLLA

Kielen omaksuminen korkealla tasolla on myös motivaationa toimiva tekijä, ja se on sidoksissa muihin motiiveihin. Informanttien vastausten perusteella se liittyy *Suomessa käyminen/asuminen* faktoreihin, koska kohdekielisessä maassa voidaan opittavaa kieltä omaksua ja kehittää tehokkaammin. Tämä kuuluu myös instrumentaaliseen motivaatioon, koska kieltä halutaan omaksua paremman työpaikan saavuttamista varten. Motiivi on

sidoksissa myös *kontaktiin kohdekielen puhujien kanssa* -faktoriinkin osoittaen, että suomen kielen taidot kehittyvät eniten, kun puhutaan suomalaisten kanssa. Tässä sulautuu yhteen siis integratiivisia ja instrumentaalisia motivaatioita. Tämän tekijän mainitsevia informanteja on neljä.

(59)H3: haluaisin tehdä kielikoetta suomesta ja sen jälkeen päästä finnougriiikan maisterin ohjelmaan -- itse asiassa haluaisin toimia kääntäjänä ja kääntää monta teosta, esimerkiksi Edith Södergran runoja.

(60)H4: haluaisin asua myös pidemmäksi ajaksi Suomessa kokea elämää millaista se on -- ja oppia kieltä hyvin, johon tarvii et asun pidemmän siellä

(61)H7: keikoista tuli motivaatio opiskella lisää ja lisää että ymmärtäisin enemmän ihmisiä

(62)H9: Suunnitelmani suomen kielellä oli päästä Suomeen ja se, että pystyisin puhua ja kirjoittaa tieteellisesti.

Tämän motiivin tapauksessa huomataan samanlaisia yhteyksiä suomalaiseen metallimusiikkiin, kuin instrumentaalisella motivaatiolla. Kyseessä on monikerroksinen prosessi, joka liittyy suomalaisen metallimusiikin erikoispiirteenä esiintyvään esteettiseseen mieltymykseen, johon liittyy tässä vaiheessa jo kognitiivisia saavutuksia. Tällä tarkoitetaan, että halutaan enemmän tietoa kielestä ja käyttää sitä yhä paremmin.

SUOMESSA KÄYMINEN

Suomessa käyminnen -faktorin mainitsee kaksi haastateltavaa. Tähän ryhmään kuuluvat sellaiset informantit, joiden tapauksessa ei huomata niin vahvoja emotionaalisia suhtautumisia Suomeen, kuin *Suomessa asumisen* -faktorissa olevilla.

(63)H1: En aio asua Suomessa, mutta varmasti haluaisin matkustaa tähän.

(64)H6: Itse asiassa mä en halua asua Suomessa, mutta haluaisin päästä sinne niin monta kerta kun on mahdollista -- en halua asua missään muualla koska viihdyn täällä jossa asun.

H1:n vastauksesta ei selviä, minkä takia hän ei halua asua Suomessa, mutta H6:n tapauksessa syynä on kotimaan tärkeys. *Suomessa käyminen* -muuttujakin voi johtua suomalaisen metallimusiikin kautta syntyvistä mielikuvista, joiden kautta on syntynyt halu nähdä Suomea, eli samat syyt kuin *Suomessa asuminen* -faktorissa toistuvat.

ONNISTUMINEN

Seuraavana faktorina on *onnistumiseksi* nimetty muuttuja, mikä ei liity pelkästään suomalaisen metallimusiikin kautta tuleviin motivaatioihin vaan myös kognitiivisiin saavutuksiin. Tällä tarkoitetaan oppimisen prosessissa tapahtuvaa kehittymistä, eli opiskelija ymmärtää ja osaa käyttää aikaisemmin opittuja asioita. Seuraava esimerkki kuvailee hyvin tämäntyyppistä ilmiötä:

(65)H7: huomaa keikalla, että on koulussa oppinut jotain ja että myös keikalla kuulee uusia juttuja niin haluaa oppia lisää että ensi kertaa ymmärtäisi paremmin ja keikasta tulisi vielä parempi kokemus

(66)H8: Kun kuuntelet tätä musiikkia ja kotona puhut ystäviäsi kanssa ja sanon että häh mä ymmärrän mitä ne bändit sanovat se on niin suuri motivaatio keikka ja myös musiikki -- esimerkiksi pidän paljon Pasilasta se on niin hauskaa ja elokuvat kirjat kaikki ovat niin hyödyllisiä ja kuuntelen joka päivä uutisia koska ne puhuvat niin hitaasti ja rauhallisesti ja ymmärrän kaikkea, se on niin hah!

Huomataan, että opiskelijaa motivoi vahvasti se, että hän huomaa ymmärtävänsä bändien tai uutisten tekstejä, joita hän ei ole aikaisemmin ymmärtänyt. Tätä seuraa myös emootio, kuten H8:n *häh , se on niin hah* -ilmaisusta nähdään. Oppimisesta syntyy mielihyvää ja se antaa voimaa oppimisen jatkamiseen. Kyseessä ei ole siis tavoitteisiin liittyvä motivaatio, vaan tunteisiin, ja se myös ohjaa yksilön oppimista.

IHANNEMINÄ

Ihanneminällä tarkoitetaan kielimän, tarkemmin kohdekieliminän osaa. Ihanneminä tarkoittaa yksinkertaisesti, että opiskelija kuvittelee itsensä suomen kielen puhujana ja millaisena hän haluaisi olla. (Laine&Pihko 1991.) Tämä itsestä luotu kuva toimii kielen opiskelussa ohjaavana tekijänä, ja siihen kuuluvat tavoitteet toimivat motivaationa kielenoppimisessa.

Tähän ryhmään on luokiteltu yhden informantin kokemus, mikä liittyy selvästi suomalaisen metallin faniuuteen.

(67)H4: Apocalyptica keikka oli -- silloin olin opiskellut puoli vuotta suomea ja olin menossa sinne suomen sanoja opiskelin ja mietin, että voi, että olisi kova, jos jotenkin voisin tavata heihin ja jutella heidän kanssa suomeksi

Apocalyptican jäsenet osaavat myös englantia, kuitenkin paino on suomen kielen käytöllä. Esimerkistä nähdään, että kyse on halusta kokea suomen kielen puhuminen suomalaisen yhtyeen kanssa. Vaikka tästä esimerkistä ei näy selvästi, voidaan olettaa, että informantti kuvitteli tilanteen, että hän tapaa Apocalyptican jäsenet ja puhuu suomea heidän kanssa, eli ihanneminä esiintyy tässä piilottuna tekijänä.

Edellisistä esimerkeistä nähdään, että suomalaisen metallimusiikin vaikutuksesta syntyneitä motivaatioita esiintyy seitsemän, jotka ovat 1) instrumentaalinen motivaatio 2) Suomessa asuminen 3) kontakti kielen puhujien kanssa 4) kielen omaksuminen korkealla tasolla 5) Suomessa käyminen 6) onnistuminen ja 7) ihanneminä. Merkittävimpänä tekijänä esiintyy *instrumentaalinen motivaatio*, jonka voi huomata kahdeksan opiskelijan tapauksessa, ja heti sen jälkeen *Suomessa asuminen* ja *kontakti kohdekielen populaation kanssa*, jotka molemmat esiintyvät kuuden opiskelijan vastauksessa. Haastateltavista neljää henkilöä motivoi kielenopiskelussa se, että he haluavat *omaksua suomea korkealla tasolla*. Eroteltiin myös *Suomessa käyminen* -faktori *Suomessa asuminen* -faktorista, joiden motivaatioiden eroihin vaikuttavat erilaiset emotionaaliset asiat, kuten suhtautuminen kotimaahan. *Onnistuminen* toimii motivaationa kahden opiskelijan tapauksessa ja *ihanneminän* läsnäolo huomattiin yhden opiskelijan kokemuksessa.

Motivaatioiden välillä on yhtäläisyyksiä, joita ei voida erottaa toisistaan. Esimerkiksi kun tarkastellaan *kielen omaksuminen korkealla tasolla* -motivaatiota, siihen sisältyy myös muita motivaatioita, kuten *Suomeen pääseminen* tai *Suomessa asuminen*. Motivaatiot liittyvät suomen kieleen, kulttuuriin sekä suomalaisiin ihmisiin, joissa on kyse myös bändeistä. Niihin liitetään myös emotiota, joihin vaikuttavat merkittävästi asenteet suomalaisia, suomen kieltä ja Suomea kohtaan. Näiden motivaatioiden lisäksi on hyvin mahdollista, että haastateltavien oppimisprosessissa on toiminut sellaisia motivaatiota, jotka eivät aineistossa näy. Tulokset voidaan järjestää myös toisenlaiseen taulukkoon kielenopiskelijoiden mukaisesti, jossa nähdään, millaisista tyypeistä on motivaatioiden näkökulmasta kyse.

8. Haastateltavat ja heidän oppimismotivaatiot.

<u>Haastateltava</u>	<u>Faktorit</u>	<u>Haastateltava</u>	<u>Faktorit</u>
H1	3,5	H6	1,5
H2	1	H7	1,2,3,4,6
H3	1,2,3,4	H8	1,2,3,6
H4	1,2,4,7	H9	1,2,3,4
H5	1	H10	2,3

1. instrumentaalinen motivaatio, 2. Suomessa asuminen, 3. kontakti kohdekielen puhujien kanssa, 4. kielen omaksuminen korkealla tasolla, 5. Suomessa käyminen, 6. onnistuminen, 7. ihanneminä

Taulukon perusteella eniten motivoitunein informantti on H7, jonka vastauksissa esiintyy useimpia motivaatioita. Seuraavaksi motivoituneimpia ovat H3, H4, H8 ja H9. Tästä taulukosta näkyy hyvin, ketkä haluaisivat saavuttaa pelkästään pragmatteja tavoitteita suomen kielen kanssa, kuten H2 ja H5. Löytyy myös sellaisia, joiden suomalaisia ja Suomea kohtaan oleva kiinnostus toimii vahvemmin, ja he ovat kiinnostuneempia suomen kulttuurista ja suomalaisista ihmisistä. H1 ja H10 -informanteilla on melkein samat motivaatiot, molemmille on tärkeä päästä Suomeen tai asua siellä, sekä tavata suomalaisia. Lisäksi huomataan, että saman henkilön tapauksessa voi toimia sekä integratiivinen että instrumentaalinen motivaatio. H6:a motivoi asuminen Suomessa, mutta kielestä hyötyminen on myös hänelle tärkeä tekijä.

5.3. Toimiiko suomalainen metallimusiikki jatkuvana motivaationa?

Tutkimuksen toinen tarkasteltava kysymys sisältää motivaation jatkuvuuden käsittelyä, eli toimiiko suomalainen metallimusiikki jatkuvana motivaationa kielenoppimisen prosessissa. Tässä luvussa keskitytään kielenoppimisen vaiheeseen ja tarkastellaan suomalaisen metallimusiikin motivaationa toimimisen laatua ja sen jatkuvuutta. Edellisissä kappaleissa nähtiin, miten suomalainen metallimusiikki on vaikuttanut kielenoppimisen aloittamiseen ja oppimismotivaation syntymiseen, sekä millaisia motivaatioita se on lisännyt kielenoppimisen prosessiin. Tässä vaiheessa tarkastellaan, onko musiikilla, eli faniudella merkittävä rooli motivaation kannalta, vai ovatko keskipisteessä eniten edellä luetellut muut motivaatiot. Tietenkään ei ole kyse siitä, onko kielenopiskelija enää fani, vaan siitä, miten fanius vaikuttaa myöhemmin suomen kielen oppimiseen. *Suomalainen metallimusiikki* -motivaatiotekijällä

tarkoitetaan ohjaavaa muuttujaa suomen kielen oppimisessa. Se on sidoksissa faniuden eräisiin piirteisiin, kuten vahvan emotion liittämiseen bändejä ja heidän musiikkia kohtaan, mikä ohjaa kielenopiskelua. Myös suomalainen metallimusiikki tässä yhteydessä liittyy motivaatiotekijöihin, kuten onnistumiseen, mitä nähdään seuraavissa esimerkkeissä.

Tähän kysymykseen saadut tutkimustulokset ovat vaihtelevia. Suomalainen metallimusiikki toimii viiden henkilön tapauksessa motivaationa kielenopiskelun myöhemmässä vaiheessa, kun taas sama määrä, eli viisi opiskelijaa sanoo, että muut motivaatiot ja tavoitteet ovat etusijalla. Haastateltavista H1, H3, H6, H7 ja H8 mainitsee opiskelun motivaatioksi edelleenkin metallimusiikin.

K: Onko motivoitunut sinua suomalainen metallimusiikki suomen kielen opiskelussa?

(68)H3: olin neljätoista kun tajusin että kiinnostaa suomen musiikki ja kieli, sitten aloin itsenäisesti opiskella suomea, eli tämä innostus on kestänyt nykypäiviin ja yhtä vaan vahvistuu.

(69)H1: Mä kuuntelen paljon suomalaista musiikkia, opin tekstejä, keskustelen muusikkojen kanssa keikkoilla ... mahdollisuus keskustella koko Korpiklaanin kanssa on aivan hyvä motivaatio ... Mä aloin kuunnella Korpiklaania, koska veljeni osti levyjä. Mä pidin siitä ja päätin opiskella suomea ó ja sitten tutustuin muihin suomalaisiin bändeihin, koska se jollakin tavalla liittyy opiskeluun.

H1 ja H3 mainitsevat, että suomen kielen opiskelu on edelleenkin suomalaisen metallimusiikkiin harrastamiseen liittyvää. H3:n faniuden affektiivisuudesta ilmenee, että musiikki motivoi suomen opiskelussa edelleenkin, H1:n oppimismotivaatio näkyy faniuden monissa muodoissa, suomenkielisen bändien kautta tapahtuvassa tiedonhankinnassa, yhtyeiden seuraamisessa ja heidän kanssaan kontaktissa olemisessa.

(70)H6: Ehdottomasti! Motivoi paljon nykyäänkin -- aina tarkistan mitä en ymmärrä ja aina katson suomeksi mikä kiinnostaa suomalaisesta musiikista

(71)H7: tulee motivaatio opiskella lisää ja lisää, että ymmärtäisin enemmän ihmisiä siellä (keikalla) -- huomaa keikalla, että on koulussa oppinut jotain ja että myös keikalla kuulee uusia juttuja, niin haluaa oppia lisää, että ensi kertaa ymmärtäisi paremmin ja keikasta tulisi vielä parempi kokemus

H6:n vastauksessa huomataan metallimusiikin lisäksi kognitiivisia ulottuvuuksia, kun kyse on tiedonhankkimisesta, joka liittyy bändeihin. Samoin H7:llä, jonka vastauksessa myös näkyy yhteys suomalaisiin ja heidän ymmärtämiseen, mikä motivoi opiskelua.

(72)H8: Kun kuuntelen tätä musiikkia ja kotona puhun ystäväisi kanssa ja sanon että häh, mä ymmärrän mitä ne bändit sanovat, se on niin suuri motivaatio, keikka ja myös musiikki

H8:lle on tärkeää edellisessä luvussa esitetty *onnistuminen* ja suhde musiikkiin ja bändeihin. Tässäkin tapauksessa puhutaan kognitiivisista saavutuksista, eli opiskelija ymmärtää oppineensa kielestä asioita, jotka liittyvät suomalaiseen metallimusiikkiin, mikä toimii hänelle motivaationa. Näillä opiskelijoilla fanius ja sen ilmentyminen, kuten keikoilla käyminen tai laulutekstien kääntäminen, vaikuttavat edelleen suomen kielen oppimiseen ja toimivat motivationa. Tässäkin huomataan affektiivisten ja kognitiivisten tekijöiden olemassaolo, jotka edelleenkin toimivat yhtä vahvana, kuin kielenoppimisen ensimmäisessä vaiheessa.

Toiseen ryhmään kuuluvat ne informantit, joille suomalainen metallimusiikki ei enää toimi niin suurena motivaationa. Nämä informantit ovat H2, H4, H5, H9 ja H10. Heidän vastauksissaan nähdään, että uudet kielenoppimisen vaiheessa syntyneet motivaatiot ovat eniten etusijalla opiskelussa.

(73)H4: Apocalyptica keikka oli -- silloin olin opiskellut puoli vuotta suomea ja olin menossa sinne, suomen sanoja opiskelin ja mietin, että voi että olisi kova, jos jotain voisi tavata heihin ja jutella heidän kanssa suomeksi -- sen jälkeen tietysti tavoitteena oli päästä (Suomeen), sen jälkeen sen takia opiskelin, se oli iso tavoite

H4:n vastauksesta nähdään, että motivaationa ei ole ollut enää oppimisen vaiheessa niin vahva faniuteen liittyvä kontaktien luomisen halu, kuin aikaisemmin, vaan *Suomeen pääseminen* -motiivi on nyt päätavoitteena.

(74)H2: musiikki oli hyvä aloituspaikka

(75)H5: Suomalainen metallimusiikki on yksi syy jonka takia tykkään (suomen kielestä), mutta päämotivaatio on, että tykkään kielestä. Ja että on huomannut että suomen kieli on mielenkiintoinen kieli. Tietysti metallimusiikki on myös motivoitunut, että antoi semmosta positiivista kuvaa Suomesta.

(76)H9: ei motivoi enää, vieläkin tärkeä harrastus, mutta voin sanoa, että metallimusiikki ei enää motivoi kielenoppimisessa. Käytän kavereiden kanssa mutta tärkeintä tavoite osaa puhua yhtä vaan paremmin.

(77)H10: Aloitin opiskella suomea, koska pidän suomalaisesta musiikista alussa oli tätä. mutta voin sanoa, että sitten rakastuin kirjallisuuteen ja filologiaan, mutta ensimmäinen rakkauteni oli metallimusiikki.

Myös H2, H5, H9 ja H10 kuuluvat joukkoon, jossa uudet, eli kielenoppimisen vaiheessa syntyneet motivaatiot ovat keskipisteessä ja uudet tavoitteet ovat merkittävämpiä kuin suomalainen metallimusiikki. He korostivat vastauksissaan samaa kuin H2: musiikki on hyvä pohja aloittaa tutustuminen suomen kieleen. Tässä esiintyy myös yksilöllisiä syitä sille, miksi uudet motivaatiot ovat syntyneet. H5 korostaa kielen mielenkiintoisuutta, H9:lle on tärkeintä puhua suomea korkeatasoisesti ja H10:n kiinnostuksen kohde on vaihtunut musiikista suomalaiseen kirjallisuuteen.

Kun katsotaan taaksepäin nähdään, että kaikki myöhemmin esiintyneet motivaatiot ovat peräisin suomalaisesta metallimusiikista syntyneestä positiivisesta asenteesta suomalaista kulttuuria, ihmisiä ja kieltä kohtaan, ja niihin liitettiin vahvoja emootioita. Kielenoppimisen vaiheessa nämä emootiot ulottuvat toisten tapauksessa pelkästään uusiin tavoitteisiin, toisille emootiot suomalaista metallimusiikkia kohtaan ovat yhä yhtä vahvoja, kuin ennen kielenopiskeluakin.

6. POHDINTAA JA PÄÄTELMIÄ

Pro-gradu tutkielmani tarkoituksena on tarkastella suomalaista metallimusiikkia kielenoppimismotivaation luojana ja sen ominaisuuksia tässä prosessissa. Tutkielman tutkimuskysymykset ovat auttaneet selvittämään tätä ilmiötä. Tutkimuksessa kävin läpi suomalaisen metallimusiikin erityispiirteitä ja niiden vaikutuksista syntyvää asennetta suomea kohtaan faniuden ja kielenoppimisen kannalta. Toisena tavoitteena oli selvittää suomalaisen metallimusiikin kautta syntyneitä muita motivaatioita, jotka ovat nousseet esiin kielenoppimisen prosessissa. Näiden asioiden mukaan kymmenen informantin aineistosta saadut tulokset on jaettu kolmeen osaan, joista ensimmäisessä kävin läpi suomalaisen metallimusiikin erityispiirteitä, ja sitä, miten ne vaikuttavat haluun opiskella suomea. Toisessa analyysiluvussa tarkastelin suomalaisen metallin synnyttämiä uusia motivaatioita ja sen jälkeinen luku kertoo suomalaisen metallin jatkuvuudesta motivaationa suomen oppimisen prosessissa.

Ennen tuloksia pitää mainita tutkitun aineiston peruspiirteet, jotka liittyvät saatuihin tuloksiin. Informanteilla on yhtenäisiä muuttujia, jotka ovat 1. kognitiiviset ja konatiiviset ominaisuudet 2. aikaisemmat positiiviset kielenoppimiskokemukset sekä 3. faniuden piirteet. Nämä tekijät merkitsevät paljon, koska esimerkiksi ilman kognitiivisia tavoitteita tai kiinnostusta kielenopiskeluun olisi melkein mahdotonta alkaa opiskella itsenäisesti vierasta kieltä. Sama ilmenee faniuden tapauksessa, koska ilman suomalaisen metallimusiikin merkitystä suomen oppimisesta ei oltaisi kiinnostuttu. Mainittakoon myös, että informanttien kotipaikkana on Keski-Eurooppa, mikä tarkoittaa pohjoismaisesta eroavaa mentaliteettia ja elämäntapaa. Tämän vaikutus näkyy siinä, että keskieurooppalaisille pohjoismaiden kulttuuri on aivan uusi maailma. Haastateltavien representaatiosta syntyneet mielikuvat sekä ulkopuolisista tiedoista muodostetut stereotyypit eroavat omasta kulttuurista, joten Suomi ja siihen liittyvät asiat vaikuttavat haastateltavien silmissä erikoisilta ja mielenkiintoisilta.

Tutkimustehtävää tarkastellessa suomalaisen metallimusiikin erikoisuuksina esiintyvistä piirteistä eniten korostettiin sen luonnetta, joka on sidoksissa yhtyeiden soittotaitoon, suomalaisuuden ilmenemiseen musiikissa sekä sanoituksissa ja musiikin ja suomen kielen hyvin toimivaan ja esteettisesti miellyttävään liittoon. Suomalaisen metallin ominaispiirteenä mainittiin myös se, että sanoitusten kautta syntyvistä representaatioista aletaan kiinnostua ja tutustua Suomeen, sen kieleen ja suomalaiseen kulttuuriin, joita kuuntelija pitää itselleen tärkeänä. Suomalaisen metallimusiikin merkitys haluun opiskella suomea löytyy

representaatioista syntyneistä asenteista (attitude), minkä tarkastelu oli välttämätöntä tässä työssä, sekä faniuden että kielenoppimisen perspektiiveistä.

Faniuden kannalta keskeistä on vahvojen emootioiden liittäminen suomalaisen metallimusiikin luonteeseen, suomen kieleen, sekä Suomesta syntyneisiin mielikuviin. On myös tyypillistä, että muusikoiden sympaattisuus vaikuttaa opiskelijan asenteeseen. Voidaan väittää, että ajan kuluessa tapahtuvat muutokset identiteetissä (kuten samastumisessa suomalaiseen kulttuuriin) ovat suuresti vaikuttaneet suomen opiskeluun. Tässä suhteessa faniudella on siis tärkeä rooli, joka näkyy 1) suomalaisen metallin ihailussa, 2) siihen liittyvässä arvostuksessa ja asenteesta, 3) yksilön identiteetin muutoksissa, käytännössä ja toiminnoissa ja 4) ohjaavan tekijän funktiossa, mikä on hyvin samankaltainen ilmiö kuin motivaatio.

Asenteen merkitystä tässä yhteydessä kävin läpi myös kielenoppimisen näkökulmasta, koska asenne on motivaation edelläkävijä ja vaikuttaa merkittävästi kielestä kiinnostumiseen ja oppimiseen. Tiedetään jo, että asenne on hitaammin muuttava kuin motivaatio (Dörnyei 1998). Tässä keskeisenä lähteenä oli Szaszón ja Csizérin (2007) mallissa tarkasteltu kulttuurisen tuotteen rooli, jonka kautta syntynyt asenne kohdekielen kulttuuria ja populaatiota kohtaan vaikuttaa merkittävästi oppimismotivaatioon. Tämä nähtiin analyysinkin perusteella, kun kulttuurituotteena toimivasta suomalaisesta metallista muodostunut asenne kohdentui Suomeen, suomalaiseen kulttuuriin, ihmisiin ja kieleen. Tämän jälkeen tarkasteltiin oppimismotivaation olemassaoloon tarvittavia elementtejä, jotka ovat sidoksissa suomalaisen metallin kautta syntyneeseen asenteeseen. Nämä elementit olivat kognitiivisuus, affektiivisuus ja konatiivisuus (Ruohotie 1998), ja ne näkyivät informanttien tiedonhankkimisessa ja tunneperäisen näkökannan kautta tulevassa määrätietoisessa pyrkimyksessä suomen kieleen ja suomalaiseen kulttuuriin liittyvien toimintojen suuntaan. Tämän näkökulman tarkastelussa nähdään myös, että emootiot, arvot ja asenteet ovat vaikuttaneet yksilön identiteettiin sekä toimintoihin vahvistaen suomen kielen opiskelun halua.

Asenteen molempien perspektiivien perusteella huomataan, että vahvojen emootioiden liittäminen suomalaiseen metalliin sekä Suomeen, kieleen ja kulttuuriin on aineistossa merkittävä muuttuja. Kyse on prosessista, jossa ensin esiintyy suomalaisesta metallista syntyneet faniuden piirteet, sitten niiden kautta muodostuu Suomea, kieltä ja suomalaista kulttuuria kohtaan positiivinen asenne ja samastuminen. Suomen kielen opiskelun aloittaminen on siis vahvasti sidoksissa suomalaisesta metallista syntyneeseen asenteeseen, sekä esteettiseen mieltymykseen suomen kieleen, joka toimii myös tärkeänä motivaationa tässä ilmiössä. Tutkimuksen tärkeimmät muuttujat ovat siis suomalaisen metallimusiikin

kautta syntyneet fanius ja asenne, jotka toimivat motivaation edellytyksenä ja ovat ohjanneet suomen kielen opiskeluun.

Suomalaisen metallimusiikin kautta kielenoppimisen vaiheessa ilmestyviä motivaatioita tarkastelin Dörnyein motivaatiomallin (2001) perusteella ja Julkusen (1998) tutkimuksen avulla. Tässä vaiheessa esiintyviä motivaatioita on seitsemän, ja ne ovat 1) instrumentaalinen motivaatio 2) Suomessa asuminen 3) kontakti kielen puhujien kanssa 4) kielen omaksuminen korkealla tasolla 5) Suomessa käyminen 6) onnistuminen ja 7) ihanneminä. Näistä merkittävimpänä toimii instrumentaalinen motivaatio, eli oppiminen kielen pragmaattista käyttöä varten. Suomessa asuminen ja käyminen on jaoteltu eri ryhmiin, koska aineistossa näkyi selvästi eroja näiden kahden ryhmän välillä. Kuitenkin jos ne yhdistetään yhteen ryhmään, on se yhtä merkittävä motivaatio kuin instrumentaalinen. Tässä kohdassa voidaan päätellä, että suomalaisen metallimusiikin kautta syntyneillä mielikuvilla on iso rooli Suomessa asuminen ja käyminen -motivaatioiden vahvassa asemassa. Tässä kappaleessa tarkasteltiin myös tutkimukseen osallistuneiden välisiä yksilöllisiä eroja motivaatioiden vahvuuksissa ja luonteissa.

Tulokset toiseen tarkentavaan tutkimuskysymykseen, suomalaisen metallin motivaationa toimimisen jatkumiseen, ovat vaihtelevia. Aineiston mukaan viiden henkilön tapauksessa musiikki toimii edelleenkin oppimisen motivaationa, mikä liittyy vahvaan harrastuspohjaan ja sen säilymiseen. Ohjaavana tekijänä on faniuden öinnostus sekä suomalaisen metallin kautta saavutetut kognitiiviset saavutukset, kuten siihen liittyvien tietojen etsiminen ja uuden oppiminen suomen kielellä. Suomalainen metallimusiikki ei taas viiden henkilön kokemuksen mukaan enää toimi ohjaavana muuttujana, vaan uudet motivaatiot ovat etusijalla. Suomalainen metalli oli heidän mukaansa alkusysäys suomalaiseen kulttuuriin ja kieleen tutustumiselle.

Tutkimuksen tulosten perusteella huomataan, että suomalainen metallimusiikki toimii oppimismotivaation luojana suomen kielen oppimisessa. Se on myös ohjaava tekijä kielenopiskelun prosessissa, joka on sidoksissa faniuden osiin, kuten affektiivisiin ja kognitiivisiin tekijöihin. On muistuttava kuitenkin se, että tutkimus pohjautuu 10 osallistujan vastaukseen, ja laajemmassa aineistossa voisi esiintyä eri tuloksia. Tutkimuksen toteutus kuitenkin onnistui suhteellisen hyvin, vaikka suomalaisen metallimusiikin tarkastelussa ilmeni vaikeuksia puutteellisen tutkimusteorian takia. Siihen onkin hyödynnetty sekä tieteellisiä että ei-tieteellisiä tekstejä, jotta suomalaisen metallin erikoispiirteet on saatu mahdollisimman kattavasti kartoitettua. Kielenoppimisen motivaatiosta löytyi antoisaa kirjallisuutta

englanniksi, suomeksi ja myös äidinkielelläni unkariksi, mikä oli hyödyllistä monenlaisten tutkijoiden töihin tutustumisessa sekä oman kielenoppimisen tuntemuksen kehittymisessä.

Tutkimuksen keskipisteeseen oli kulttuurinen tuote, joka ajan kuluessa on muodostunut maan yhdeksi tunnusmerkiksi. Voidaan myös miettiä ilmiön luonteen näkökulmasta, onko suomalaisen metallin ohella olemassa samankaltaista toimintaa muiden maiden jonkin kulttuurituotteen tapauksessa? Myös muista Skandinaavisista maista on tullut laadukasta ja menestynyttä metallimusiikkia, jos ajatellaan esimerkiksi Norjaa tai Ruotsia. Mielenkiinnon vuoksi voidaan mainita esimerkiksi norjan kielen ja kulttuurin harrastaminen metallifanien piireissä, minkä aiheuttajana on Norjasta tuleva black metalli (*Learning Norwegian*). Suomalaista metallimusiikkia tarkastellessa havaittiin, että suomen kieli ja suomalaisuus on merkittävä tekijä musiikkikappaleiden luonteessa, mikä on hyvin suosittu elementti ulkomaalaisten kuuntelijoiden piireissä.

Toisena ajatuksena tulee esiin aineistossa esiintyvät sukupuolijakauman ongelmat motivaation tutkimisen kannalta. Aineisto on pieni, mutta huomioitavaa on, että informanteista yhdeksän on naisia ja yksi on mies. Johtopäätöksiä tämän jakauman syyksi ei voida tehdä, mutta aikaisempien tutkimuksen perusteella on huomattu, että tyttöjen motivaatio kielenoppimisessa on pysyvämpi kuin poikien (Julkunen 1998: 91). Tästä ajattelusta johtuen suomalaisen metallimusiikin kautta syntyvää oppimismotivaatiota olisi mielenkiintoista tarkastella myös kvantitatiivisesta perspektiivistä sukupuolta koskien. Tämän lisäksi määrällisen tutkimuksen voisi tehdä siitäkkin, kuinka isossa piirissä ulkomailla suomalainen metallimusiikki toimii oppimismotivaation luojaana suomen kielen oppimiseen.

Kolmantena aspektina nousee esiin suomalaisen metallimusiikin hyödyntäminen ulkomaalaisten suomen kielen opetuksessa. Varmastikaan jokainen suomen kielen opiskelija ei ole suomalaisen metallin fani, mutta kuitenkin nähdään, että useasti suomalaisesta kulttuurista esiintyy piirteitä yhtyeiden kappaleissa sekä suomeksi että englanniksi. Suomen kielen opetukseen kuuluvassa kulttuurin opetuksessa voitaisiin hyödyntää monipuolisemmin suomalaista musiikkia, mikä voisi myös toimia motivaationa monille suomen opiskelijoille.

LÄHTEET

- Ammond, Jukka 1994: Tango Finlandia-suomalainen melankolia. ó Pekka Lilja (toim.), *Itä ja Länsi. Suomen, Viron ja Unkarin kirjallisuus idän ja lännen vaikutuskentässä* s. 142-158. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Anttila, Jorma 1993: Käsityksiä suomalaisuudesta-traditionaalisuus ja modernisuus.- Teppo Korhonen (toim.), *Mitä on suomalaisuus?* s. 108-128. Helsinki: Suomalainen Antropologinen Seura.
- Anttila, Jorma. 1996: Onko suomalaisuudessa samastumiskohteena mitään erityistä? - Pekka Laaksonen & Sirkka-Liisa Mettomäki (toim.), *Olkaamme siis suomalaisia* s. 201-204. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden seura.
- Christe, Ian 2006: *Pedon Meteli. Heavy metallin vanha ja uusi testamentti*. Helsinki: Johnny Kniga.
- Deci, L. Edward - Ryan, M. Richard 1985: *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*. New York. Plenum Press.
- Dörnyei, Zoltán 1998: *Motivation in second and foreign language learning*. London: Thames Valley University.
- Dörnyei, Zoltán 2001: *Motivational strategies in the language classroom*. New York: Cambridge University Press.
- Dörnyei, Zoltán 2001b: *Teaching and Researching Motivation*. Essex: Pearson Education.
- Dörnyei, Zoltán 2005: *The Psychology of the Language Learner: Individual Differences in Second Language Acquisition*. London: Lawrence Erlbaum.
- Ehrnrooth, Jari 1988: *Hevirock ja hevarit: Myytit, tyylit, alakulttuuri. Tapaustutkimus hevareista Joensuun nuorisotaloyhteisöissä*. Karjalan tutkimuslaitoksen julkaisuja N:o 83. Joensuu: Joensuun yliopisto.
- Emotion. Theory, research and experience. Volume 1: Theories of Emotion*. Toimittanut Robert Plutchik & Henrik Kellerman. New York: Academic Press 1980.
- Eskola, Jari - Suoranta, Juha 2005: *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Fanikirja: Tutkimuksia nykykulttuurin fani-ilmiöistä*. Nykykulttuurin tutkimuksen julkaisuja 96. Toimittanut Kaarina Nikunen. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino 2008.
- Gardner, Robert C. - Lambert, Wallace E. 1972: *Attitudes and motivation in second-language learning*. Rowley, Mass.: Newbury House.
- Heckhausen, Heinz - Kuhl, Julius 1985: From wishes to action. The dead ends and short cuts on the long way to action. ó Michael Frese & John Sabini (toim.), *Goal directed behavior: The concept of action in psychology*. s. 134-160. Hillsdale: Lawrence Erlbaum.
- Hirsijärvi, Sirkka - Hurme, Helena 1985: *Teema-haastattelu*. Helsinki: Kyriiri oy.

- Isoaho, Timo. 2010: Korpiklaani, Turisas, Moonsorrow. Ainein kolmiyhteisin lohti lujan folkmetallin. - *Soundi*. 11.2010 s. 32-37.
- Julkunen, Kyösti 1998: *Vieraan kielen oppiminen: A2-kielen opiskelijoiden motivaatio ja kielen valintaan vaikuttaneet tekijät*. Joensuu: Joensuun yliopisto.
- Laine, Eero - Pihko, Marja-Kaisa 1991: *Kieliminä ja sen mittaaminen*. Kasvatustieteen tutkimuslaitoksen julkaisusarja. Jyväskylä: Kasvatustiedeen tutkimuslaitos.
- Lassila, Pertti 2000: *Ruonoilija ja rumpali. Luonnon, ihmisen ja isänmaan suhteita suomalaisen kirjallisuuden romanttisessa perinteessä*. Pieksämäki: Rt-Print Oy.
- Leppänen, Sirpa 2008: Kouluikäisten fanifiktio: Populaarikulttuurin uudelleenkirjoitusta.ó Sara Routarinne & Tuula Uusi-Hallila (toim.), *Nuoret kielikuvassa. Kouluikäisten kieli 2000-luvulla*. s. 192-193. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Maamme Suomi*. Toimittanut Tiitta Allan. Porvoo: Ws Bookwell Oy 2007.
- Metsämuuronen, Jari 2000: *Laadullisen tutkimuksen perusteet*. Metodologia ó sarja 4. Helsinki: Methelp.
- Mäkelä, Klaus 1995: *Kvalitatiivisen aineiston analyysi ja tulkinta*. Helsinki: Gaudeamus.
- Nikula, Jone 2002: *Rauta-aika. Suomimetallin historia 1998-2002*. Helsinki: Johnny Kinga Kustannus.
- Nikunen, Kaarina 2005: *Faniuden aika: Kolme tapausta televisio-ohjelmien faniudesta vuosituhatteen taitteen Suomessa*. Tampere: Tampereen yliopisto.
- Oksanen, Atte 2003: *Murheen laakso: Mies ja kuolema raskaassa suomen-kielisessä rockissa*. Helsinki: Tasa-arvoasiain neuvottelukunta sosiaali- ja terveysministeriö.
- Persoona 4. Motivaatio, tunteet ja taitava toiminta*. Toimittanut Seija Mellin. Helsinki: Edita Prima Oy 2008.
- Ruohotie, Pekka 1998: *Motivaatio, tahto ja oppiminen*. Helsinki: Edita.
- Suomea pitkin palloa- Ulkomaanlehtoriyhdistyksen 40-vuotisjuhlakirja*. Helsinki. Toimittanut Mai Frick & Sai Merke. Ulkomaanlehtoriyhdistys 2011.
- Whittall, Arnold 2007: *Romantiikan musiikki. Schubertista Sibeliukseen*. Kuopio: Oy Unipress Ab.

Painattomat lähteet:

Alatalo, Susanna - Hultunen, Minna 2005: *Wienin yliopiston suomen kielen opiskelijoiden oppimismotivaatio*. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopiston suomen kielen laitos.

Cimo.fi 2012: Metallimusiikki tuo suomenopiskelijoita. - http://www.cimo.fi/ajankohtaista/mediatiedotteet/101/1/metallimusiikki_tuo_suomenopiskelijoita_2_7_2012_3 9.6.2012.

Dörnyei, Zoltán - Csizér, Kata 2002: Some dynamics of language attitudes and motivation: Results of a longitudinal nationwide survey. - *Applied Linguistics*. 23 (4) s. 421-462. - <http://www.zoltandornyei.co.uk/uploads/2002-dornyei-csizer-al.pdf> 10.7.2011.

Dörnyei, Zoltán - Ottó, István 1998: Motivaation in action. A process model of L2 motivation. - *Working Papers in Applied Linguistics* 4 s. 43-69. - http://eprints.nottingham.ac.uk/39/0/Motivation_in_action.pdf 18.10.2012.

Heavy Metal Enciklopédia.- http://www.metalenciklopedia.hu/mufaj_black_metal 18.9.2012

Heavy Metal Enciklopédia.- http://www.metalenciklopedia.hu/heavy_metal 18.9.2012.

Kallioniemi, Kari - Kärki, Kimi 2009: The Kalevala, Popular Music, and National Culture. - *Journal of Finnish Studies* 13 (2) s. 61-70 - http://www.tadubois.com/varying-course-materials/Kalevala_444-readings/Kallioniemi_and_Karki_article.pdf 18.10.2012.

Kilpi, Harri 2011: Suomalaiset metallimusikot kääntävät kylmyyden ja pimeyden vientieuroksi - <http://www.finland.at/public/default.aspx?contentid=219599&nodeid=35805&contentlan=1&culture=fi-FI> 10.8.2012.

Korhonen, Johanna 2004: The myth of Finland as nation locked in minor key melancholy.-*Helsingin Sanomat* 16.5.2004.- <http://www.hs.fi/english/article/The+myth+of+Finland+as+nation+locked+in+minor+key+mela+choly/1076152763205> 17.9.2012.

Learning Norwegian http://www.norway.gr/News_and_events/Curent-affairs/Older-articles1/Makes-Learning-Fun2/ 18.10.2012.

Lucas, Olivia 2012: The Authentic in Finnish Heavy Metal. - *Music Newsletter* 12 (1).- <http://www.fas.harvard.edu/~musicdpt/winter2012newsletter.pdf> 19.6.2012.

Lukkarinen, Ilppo 2006: *Metallimusiikki paperilla. Diskurssianalyysi Juho Juntusen artikkelista š Raskas metalliö*. Pro gradu ótutkielma. Jyväskylän yliopiston musiikin laitoksen kirjasto.

Metallimusiikki innostaa ulkomaalaisia opiskelemaan suomea. -*Iltalehti* 25.7.2011.- http://www.iltalehti.fi/viihde/2011072514109950_vi.shtml 8.1.2011.

Metalliyhtyeiden kiertuetta tuettiin eniten. *óHelsingin Sanomat* 28.6.2018.- <http://www.hs.fi/kulttuuri/Metalliyhtyeiden+kiertueita+tuettiin+eniten/a1305578342615> 10.10.2012.

Oksanen, Atte 2011: Drinking to death: traditional masculinity, alcohol and shame in Finnish metal lyrics. -*Nordic Studies on alcohol and drugs* 28- http://www.uta.fi/~ao58105/Oksanen_2011_Drinking.pdf 10.10.2012.

Péter-Szarka, Szilvia 2007. *Az idegennyelv-tanulási motiváció jellemz. i és változásai a fels tagozatos életkorban*. Vaitóskijra. Debrecenin yliopiston pedagogiikan ja psykologian laitos.

Rockin 9 vientituotteita. ó *City-lehti* 1.2001.-<http://www.city.fi/artikkeli/Rockin+9+vientituotetta/79/> 10.8.2012.

Suomi toisena ja vieraana kielenä.-
http://fi.wikipedia.org/wiki/Suomi_toisena_ja_vieraana_kielen%C3%A4 10.8.2012.

Szaszkó, Rita - Csizér, Kata 2007: A felnőtt magyar nyelvtanulók interkulturális találkozásainak és angol nyelvtanulási motivációjának összefüggése: egy strukturális modell tanulságai.-
<http://www.nytud.hu/alknyelvdok07/proceedings07/Szaszko-Csizer.pdf> 11.10.2011.

Tikkala, Timo 2004: Suomalainen populäärimusiikki kansainvälistyy.-
<http://www.finlandia.es/public/default.aspx?contentid=94364&contentlan=1&culture=fi-FI> 10.8.2012.

Zuengler, Jane - Miller, Elizabeth R. 2006: Cognitive and Sociocultural Perspectives: Two parallel SLA Worlds? ó *Tesol Quarterly* 40 (1) -
<http://wha.arizona.edu/classes/ariew/slat596/Zuengler.pdf> 10.10.2012

MAINITUT YHTYEET JA NETTISIVUT

Amorphis -
<http://amorphis.net/> 8.20.2012.
Apocalyptic -
www.apocalyptic.com 8.20.2012.
Children of Bodom -
www.cobhc.com 8.20.2012.
Him -
<http://fi.wikipedia.org/wiki/HIM> 8.20.2012.
Impaled Nazarene -
www.campnazarene.com 8.20.2012.
Korpiklaani -
www.korpiklaani.com 8.20.2012.
Moonsorrow -
<http://www.moonsorrow.com> 8.20.2012.
Nightwish -
<http://nightwish.com/fi/> 8.20.2012.
Sonata Arctica -
www.sonataarctica.info 8.20.2012.
Stone -
<http://koti.welho.com/ssallane/stone/> 8.20.2012.
Stratovarius -
www.stratovarius.com 8.20.2012.
Tenhi -
<http://utustudio.com/> 8.20.2012.
Viikate -
<http://www.viikate.com/> 8.20.2012.

LIITEET (2)

1) Haastattelukysymykset

Hei!

Olen Andrea ja opiskelen Jyväskylän yliopistossa suomen kieltä maisterin ohjelmassa. Pro gradu työssäni tutkin ilmiötä, että miksi juuri suomalaisen metallimusiikin takia aloitetaan opiskella suomen kieltä. Tutkimuksen taustana on oma kiinnostus, jonka virikkeenä on Iltalehden sivulla ilmestynyt *Metallimusiikki innostaa ulkomaalaisia opiskelemaan suomea* -artikkeli:

http://www.iltalehti.fi/viihde/2011072514109950_vi.shtml?fb_ref=flb_y&fb_source=profile_online

Ilmiön selvittämistä varten haastattelen ulkomaalaisia opiskelijoita, jotka ovat aloittaneet opiskella suomea suomalaisen metallimusiikin takia. Haastattelussa keskustellaan seuraavien aiheiden ja kysymysten mukaan. Keskustelun aikana on suurin piirtein 20 minuuttia.

Aluksi voit kertoa itsestäsi: mikä on nimesi, mistä olet kotoisin, minkä ikäinen olet, missä asut nykyään, mitä opiskelet, mitä kieltä puhut.

Seuraavaksi jutellaan suomalaisesta metallimusiikista ja sinun kokemuksestasi:

É Kuinka kauan olet kuunnellut suomalaista metallimusiikkia?

É Tykkätkö ylipäätään metallimusiikista?

É Mitä metallimusiikki tarkoittaa sinulle? Käytkö keikkoilla?

É Millaisia suomalaisia bändejä kuuntelet?

É Ketkä ovat suomalaisia lempibändiäsi?

É Miksi tykkäät heistä?

É Miten olet tavannut suomalaisen metallimusiikin?

Seuraavana aiheena on Suomi, kieli ja suomen kielenopiskelu:

- Kun kuulet sana šSuomiö- mitä tulee mieleen?
- Mitä mieltä olet Suomesta ja suomalaisista?

- Kuinka kauan olet opiskellut suomea?
- Mistä syystä juuri tätä kieltä olet aloittanut oppia?
- Millaista on suomen kieli sinun mielestäsi?

Viimeisenä puhutaan suomalaisen metallimusiikin ja suomen kielen opiskelun suhteesta kokemuksessasi ja tavoitteestasi tulevaisuudessa suomen kielen kanssa:

- Oletko tutustunut Suomeen ja kieleen musiikin kautta vai miten?
- Onko motivoinut sinua suomalainen metallimusiikki suomen kielen oppimisessa?
Miten?

- Onko muita asioita, jotka ovat motivoituneet sinua suomen kielen oppimisessa?
- Mitä on/oli suunnitelmasi suomen kielellä tulevaisuudessa?

Kiitoksia!

Andrea Balogh

+358 465 933 260

andrea.balogh7@gmail.com

2) Haastattelurunko/Haastattelurunko on rakennettu Hirsijärvi, Sirkka&Hurme, Helena mukaisesti 1985./

Ongelma	Ilmiöiden pääluokat	Teema-alueet	Kysymykset	Indikaattori, eli muuttujat
Miksi juuri suomalainen metallimusiikki toimii motivaatiotekijänä?	Suomalaisen metallimusiikin ominaispiirteitä	Metallimusiikki harrastuksena Suomalaisen metallimusiikin suosio	- Kuinka kauan olet kuunnellut metallimusiikkia? - Mitä metallia tarkoittaa sinulle? Käytkö keikoilla? - Millaisia suomalaisia bändejä kuuntelet? Ketkä ovat suomalaisia lempibändiäsi? - Miksi tykkäät heistä? - Miten olet tavannut suomalaisen metallimusiikin?	Fanius, toimiiko yksilön elämässä ja onko merkittävä tekijä? Millaisista bändeistä on kyse? Millaisia asioita suom. metallimusiikki välittää? Onko olemassa muiden vaikutus tähän harrastukseen
	Suomalaisen metallimusiikin vaikutukset suomen kielen oppimiseen	Suomen kielen oppimisen alkuvaihe-asenteet, syyt	- Kun kuulet sana šSuomiö- mitä tulee mieleen? - Mitä mieltä olet Suomesta ja suomalaisista? - Millaista on suomen kieli sinun mielestäsi? - Mistä syystä juuri tätä kieltä olet aloittanut oppia? - Oletko tutustunut Suomeen ja kieleen musiikin kautta vai miten? - Onko motivoinut sinua suomalainen metallimusiikki suomen kielen oppimisessa?	Asenteen ja affektiivisten tekijöiden laatu Kielenvalinnan syitä Suomalaisen metallin vaikutus, rooli ja mahdolliset muut vaikuttajat Kuinka voimakkaasti suomalainen metalli vaikuttaa kielen oppimisen alkuun ja prosessiin?
	Millaisia oppimismotiiveja suomalainen metallimusiikki on lisännyt?	Muita motivaatiotekijöitä	Tavoitteet, suunnitelmat	ÉOnko muita asioita, jotka ovat motivoituneet sinua suomen kielen oppimisessa? ÉMitä on/oli suunnitelmasi suomen kielellä tulevaisuudessa?